

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus de censuris, de horis canonicis et de variis hominum statibus - Cod. Ettenheim-Münster 159

[S.l.], 1610

I. De censuris eccl.

[urn:nbn:de:bsz:31-113634](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-113634)

Tractatus de censuris ecclesiis

Tractant hoc argumentū doctores scholastici, cū magistro
 sentent: in 4: dicitur 18. locus ibidem. s. tho: in additionibus
 3ae partis, q. 21. usq. ad q. 24. inclusive. Caus: 1: opusculorum
 tract 29 et in summa v. excommunicationis, ubi et summus de dicitur
 locus in 4: d. 22: q. 2. et 2. p. totū Canonice lib: 5 et 6 decret:
 tit: de sententia excommunicationis et in extra uapantibus l. 5.
 tit: 13, in clementinis lib: 5. tit: 10: dicitur Concilium, in
 cap. Alma mater: de sent: excommunicationis: Cardinalis de lictis
 à cap. 2. usq. ad 32: Namax in enchiridio cap. 27. Valentini:
 4 disp. 7. generalis q. 18: Jacobus de araphis lib: 4. auvcanū
 decisionū p. totū Binsfeldius. s. et 4. parte theologiae pastoralis:
 sed nescio an ullus accuratius et solidius Franciscus Guariz,
 et Gregorio Sairo, in thesauro casuū conscientiae p. 7. integros
 et pene longos libros.

Disputatio. 2. de censuris ecclesiis communis Classis unica Quaestio 1.

Quaestio
1

∴ Quid sit censura

Speciata etimologia huius nominis, deducitur censura à
 censendo, quod nomen apud priscos romanos decantatiſſimū legi
 tur et duo significabat. 1. Significatam censoris exatorem
 olim apud Roma: magistratus quodam inſtitutus ad mores singu
 lorum corrigendos, et poenas graues delinquentes ſtatueudas, cui
 à censendo censoris nomen impoſitū fuit. 2. ſignificat correctio
 nem, et in hac poſteriori ſignificatione à nobis huius in
 ſtanti accepto uocabulo correctio nis, nō pro quavis ſed pro
 eccleſia correctione, hiſ ſumitur pro notione quae ad re ipsam
 ſe ſolet censura ab optimis Doct: deſiniri. Censura eccleſtica eſt
 poena ſpūalis fori exterioris eccleſiae, qua ſpūaliū uſus impeditur
 ut à conuincione diſſidatur: ita Cabrera lib: 2. cap: 16. n. 5.
 Bart: hugolinus de eccleſtica censura: lib: 2. c. 1. para. non aſſertis
 eſt altera illa ab alijs Doct: poſſim aſſignari ſolita,

censura duo
 ſignificat. 1.
 cenſorem 2.
 correctione

Definitio 2
 censura

Censura est vinculum spirituale ecclesie ordinatum ad salute
 spirituum, seu illius q ligatur seu aliorum. amba he definitiones
 re id e sunt, verbi t m diuersa, et quonia qdqd de tota hac
 materia deinceps disputabitur, his veluti fundamentis innitetur
 paulo altius utriusq definitionis particula sigillatim explicanda
 sunt. Dicitur ergo 1. poena spiritualis ad obedienciae poenarum
 corporis, ut in iunij carceris verberum &c: q poena licet etia
 inferatur ab ecclesia inferantur, sicut et poena pecunia, etia
 no tu dicuntur poene spirituales, et sequuntur neq censura ec
 clesie propria sunt. Censura ergo ecclesie proprie puniuntur
 anima, q spiritus est, eademq, usus spiritualium reru potissimum
 prohibetur. 2. Dicitur tamen exterioris ecclesie, qa ferre censuram
 ecclesie necessarium supponit in ferendo iurisdictioe ecclesie,
 fori contentioso, et exteriori ex Panormitano, in Cap. Duden,
 de electione, n. 2: et oia iura statuant t m censuras a iudicibus
 esse ferendas, cap. 2. de sententia apoccat lib. 6: hinc poena a
 laicis lata censura no est, ea enim ferre, t m iuriconu est.
 Imo neq, illa qua sacerdos iniungit in foro poenitentiae licet
 spiritualis sit, ratione censurae habet, ex quo fit ut si de sacerdos
 excommunicatus prohibeat alieni, vel suspendat illu a celebrando
 uere et proprie suspensio no sit, qa no proficertur ab habere
 iurisdictioem, ac q inde grauioribus minime fit ex hoc cap.
 irregularis, ita Namur diserte cap. 27. n. cent. 51: et alij
 cortex apud Sairu, lib. 2. cap. 2. n. u: Tertio dicitur qua spiritualium
 usus prohibetur. ratio ut qa excommunicatio priuat usus sacra-
 rum, et consortiu fidelium, cap. penult: de sent: excommunicatio: int
 dictu vero impedit ne qd diuinis, du sunt, intesse, aut in
 locis interdictis eadem facere possit. Cap. permittimus, de sent:
 excommunicatio: n. 2. Suspensio demu ne qd ecclesie munia exercere
 valeat. cap. si quis, et cap. Apocato hinc de clerico excommunicato minis
 brante. 4. Dicitur ut a contumacia recedat, hic enim ad e
 quatuor, et ultimus finis est, ob quas ecclesia censuras interminat
 ut expresse definitur in cap. primo de qd causa est ut qua
 primu ex contumacia tollitur, absolute tribuatur cap. ex

quare dicitur
 poena spiritualis

quomodo et quod
 puniatur a censura
 ecclesie:

a quibus sunt
 ferendae cen-
 surae

excommunicatio
 quid

Interdictum

Quid suspensio

litteris de cont: ubi ait Innocent 3: Cū tā iuris canonici
 quā nostri moris existat, ut is q ob contumaciā communio ^{quare adhibe}
 ne privatur cū salutacione congrua exhibuerit restitutio: ^{atur censura}
 obtineat. ratio autē huius à priori est qā cū censura adhi
 beantur ut medicinae. Cap. cum medicinalis. de sententia
 excoicac: in 5. merito contumaciā salutū merito spūali hūc nomine cen
 lata, ipsa etiā censura tolli debet. Ex 1a huius definitiois ^{ura tollitur}
 explicacione facile colligi hinc etiā sensus. 2a. breuit resp ^{contumacia}
 dicitur primo vinculu, scilicet enim cū censura vinculu est ^{quare censura}
 cū oēs p absolutionē solvantur, nil autē soluitur quod pri ^{dictū vinculu}
 us ligatū nō fuit, hinc ubi dicitur in illa pontificū loquedi
 sex mula. In nodamus. secundo dicit spūali hōta hūc dicta
 ut enim vinculu quoddā malay hōreū ducta hōtitudine à cor
 poralis ad spūalia. 3 dicit ecclēsiā, hūc qā à blis ecclēsiis ^{quare dicit}
 hūc qā censura ecclēsiæ authoritate in uel tē sunt. 4. ordinatū ^{ecclēsiā}
 ad salutē spūali intelligit ex dictis et docet d Paulus de censura
 oīū gravissima dicitur s: Judicavi brudere eius modi homine ^{S Paulus 1}
 sathanae in viteritū carnis, ut spūs saluus fiat in die dñi: ^{corint: 5:}
 videt hōriens henricus. lib 13. theologiae moralis. capi. henricus hō
 n3: s. demū dicit in salutē aliorū, iuxta illud apōt: 2 ad ^{riquet}
 timothi: s: peccantes corā oīb; argue, ut et ceteri timore
 habrant.

Quaestio 2

Quot duplex sit censura ecclēsiæ

Quaestio: 2

Hanc quaestione soluit Innocent 3^s in cap 2° uarenti de verbo
 rñ significacis ac q interrogatus qd nā censura nō hō significat,
 quando in iure, aut litteris apōtolicis apponit hōc causa, qd hōc
 ecclēsiā resp: intelligi sentent: excoicac: uel int diti uel suspē: ^{Censura triplex}
 aruat ipiti hē tres censuræ. Irregularitas autē nō hō censura est, ^{excoicatio}
 quā impedimentū aliqūd, quo ppter sininā rementia phibemur ^{interdictū}
 aut laica ordines suscipere, aut in suscipis minie tēre, aut ad ^{suspensio}
 superiores ascendere, deinde censura tollit abeq; dispensacione nlla ^{qd irregularitas}
 p absolutionē, sicut tollit peccatū cuius irā est poena. Irregulari
 ritas autē nō tollit p contumaciā, aut absolutio: sed p blā dispensacione

ut docet Henricus lib 7. cap. 23. n. 6. et patet tñ ex manifesta
 aucto: Innocent 3: tñ quia q ligatus est censura si solè nitur in
 sacro ordine ministrat fit irregularis. ap Navar. cap 27. n. 20
 et ducunt 44: Patermitano in cap. 6. quib. p. biter. n. 4. et 20:
 de clerico ep. t. abo. n. 1. et 2. et dicitur irregularis illegitimus
 aut homicida, celebrando non in irregularitate non incurrit ap
 Innocent cap. 6. celebrat lit. citato quare merito ricitur ab orbis
 totus in 4 d. 22 q. 3 art. 2: q. seculario numero censuram adicit
 exactione à divinis nulli ne t. p. t. ne rati nec auctoritati si
 citus et m. n. t. h. e. t. i. p. t. n. o. m. e. m. i. n. i. s. t. e. r. e. s. p. o. s. i. t. p. o. n. t. i. f. i. c. i. s.
 neq. aliud respondit aut optime docet Suarez thos: de r. l. 3:
 Henricus Navar: et alij locis citatis:

qd irregularis
 incurrit mi
 ni strando sic
 ris:

excoicatio est
 alijs atrocior
 quid privat
 homine

interdictum et
 suspensio a quo
 p. n. e. t. h. i. n. e. r. t.

Medina

Suarez thos:

Ex hoc doctrina 2 colliguntur primo excoicacione maiore orbis
 alijs censuris esse atrocior, quod Sainus lib 2. cap 2. n. 27. colligit
 ex multis canonibus, et docet S. Thomas q. 2. e. in additionibus art 3.
 Navar: cap 27. n. 8. tñ q. a. n. t. i. s. e. s. t. p. r. i. v. a. t. m. e. d. i. u. s. a. d. v. i. t. a. a. n. i. m. e.
 necessarius, ut sacramentis, et sacramentis ecclesia, tñ q. a. m. a. g. i. m. a. p. e. n. a.
 est inter homines, esse, et hominū carere commercio lege fu
 tñ q. a. p. e. x. c. o. i. c. a. t. i. s. n. o. t. e. n. c. a. n. t. h. o. m. o. d. i. v. i. n. i. s. s. e. d. p. r. o. p. h. a. n. i. s. d. i. a.
 ecclesia boni. In v. t. a. d. i. c. t. o. a. u. t. e. t. p. r. o. p. h. a. n. e. d. i. v. i. n. i. s. t. e. n. o.
 autē prophanis. 2 colligitur quod quando pontificas in suis bullis
 et diplomatis inferunt hanc clausula solida absolvo te ab orbis ca
 suris, nō tolli nī talis bulla irregularitate, quare nō et fraudie
 dicit Medina in l. 2. e. 9. 9. 5. art. 4. ex ista tñ q. bulla conoita
 q. dat confessarius facultate absolvendi ab or. censura ecclia illo
 nomine includi ista irregularitate, ratione delicti contracta,
 hanc iniqua doctrina in proprii tñ nō est, nec teranda, est enim
 ep. t. e. g. r. a. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. Innoc: 3: e. a. q. r. e. f. e. l. l. i. t. Navar cap 27. n.
 cent 24. et ducunt 54 Henricus lib 7. de s. d. u. l. g. cap 23. n. 6. et
 Suarez thos: Suarez loco citato. thos: d. r. p. x. e. t. s. a. n. e. m. i. h. i. g. l. a. b. e. t. i. t. u. m. i. n. i. q.
 romana habere, ne censuratur dispensatio irregular. conasta nisi in
 actu secundo expresse exprimat, unde Grego xiii. in iudicio q. d.

concessit anno 1. g. 92. In ceteris nona aperte potestatem concessit
 absolui a censuris, et poenis, rogatus se concedere in illa irre-
 gularitate, seu publica seu occulta: et clamant velle in bulla
 jubilei unigenitalis anni 1590. et postea alterius particularis
 anno 1594. 4. martij specialiter expressit, et concessit facult: dis-
 pensandi in irregularitate, sicut in iur: anni: 97. concessa et
 facultate, absolvendi ab omibz ceteris sententiis, et censuris statim
 subdit se non posse facult dispens: in irregulari: seu publica
 seu occulta, quod idem fecit in bulla iur: anni 1597. hanc
 ergo doctrina in praxi observanda est:

Grego: XIII
 concessit absol:
 a censuris non
 ante ab irregul:
 Clemens VIII

Inuestitū 3

In quo dicitur tres censurae inter se conveniunt

Inuestitū 3

1. conveniunt omnes censuras inter se, esse huc de quibus
 dicitur suaverb: + es. disp. no. 9. Sylvest: t. v. in introdu: n. 4. prima
 oris esse raras, et ceteras censuras, cap. querenti de verborum
 significat: secunda quis hanc debet ferri in scriptis, et omnia
 rariabili, inter illas expressa, cap. cu: medici: de sent: excoit: iur:
 3: quod sicut in excoit: debet precedere terna monitio, cap.
 Saero. de sent: excoit: ita et in suspensione, et interdictione
 cap. de phrensi bilis, de appellat: 4. qualibet impedit a divinis
 officijs, excepta illa suspensione a iur: q. ad et a divinis ut
 q. suspendit a beneficio, cap. de iur: de appellat: iur: p. 100
 5: sicuti excoitatus si celebrat incurrit irregularit: si et
 suspensus, et interdictionis. 6. Quicumq; aliqua hanc censuram
 ligatus est, non potest eligere, nec aliquid, ad id nec habet actum
 nec passivum necesse, in honoribus adipiscendis, cap. si celebrat. de
 clerico excoitato, in iur: de iur: 7: si vero nullus durante aliqua
 hanc aptus est, ad ferendum facti: in foro externo, ita dicitur
 v. in introdu: n. 2: Saerus lib. 2. cap. 2. 22. pariter est: 8. hinc nemo
 debet absolui ab excoit: nisi citatus prius parti: si negat
 alius censuris, cap. romana de appellat: iur: 6.

censura in scrip-
 tis ferri debet

impedit a di-
 vinis, excepta
 illa q. suspendit
 a beneficio:

ligatus his casu-
 ribz non admittit
 ad honores:

Quæsit
4

Quæsit: 4

In quo differant censura ecclesie

Exe discrimina hæc ut commodius intellegi in ista infra de illis in specie agemus, maioris tamen et claritatis, et certioris doctrinae causa aliquid hic breviter statuerendum est, et conferenda inter se, tamen propria dictæ censura, tamen impropriæ irregularitas scilicet: et cessatio à divinis:

Incurrunt irregularitates sine peccato ulla

excoicatio incurritur ob p. m.

Suspensio et interdictum ob p. r. et proprium

Interdictum et irregularitas: Cessatio à divinis in quo fertur:

Aliis tres proprie vel à iure vel ab homine ferantur:

quidam cumque cessatio vel subicitur

Primum excoicatio hæc est multa irregularitas incurritur sine ulla peccato, ut infra, quamvis et aliquid ob id ipsum incurritur reliqua vero censura ob sola peccata infliguntur et excoicatio quæ maior nuncupatur nisi ob peccata mortalia: hæc feratur à canone, hæc à iure, ita Navar. cap. 27. n. 9. ex col. De cessatione vero nulla probabilis est etiam ferri non posse nisi ob p. m. quia non est cessandum à divinis nisi ob gravem causam. Suspensio et interdictum ferri possunt, vel latio incurritur ob peccatum veniale hæc proprium, ut in suspensione, hæc aliunde ut in interdicto ita Navar. loco cit. n. cent. 65: secundum discrimen: est ex parte cause efficientis. Irregularitas nunquam fertur ab homine sed semper à iure. Cessatio à divinis nunquam à iure sed semper ab homine: at vero tres proprie dictæ interdictum in iure interdictum ab homine, tertium discrimen: est ex parte subiecti. Interdictum enim non tantum subicitur communitati hominum, sed etiam ipse locus cap. v. de privilegiis: para. in eos in 6: et ut docet Sanchez: in cap. non est nobis de sponsalibus ubi optime addit. quod cum interdicatur locus, nec clericus, nec laici, hinc interdictum, unde extra locum licite percipiunt divina, quando autem plene sunt interdictæ tunc quocumque se conferant interdictum fertur cum illis cap. si sententia de sententia excoicatur: in 6: Jam vero cessationi subicitur communitas quæ tota ecclesia simul cessat: Suspensioni aliquando subicitur particularis persona tamen aliquando tota communitas, Excoicationi semper subicitur sola persona. communitas tota nunquam. cap. romana p. in uniusversitatem de sententia: excoicatur: in 6. Idem dico de irregularitate. Suspensio item est solius personæ ecclesiæ, ut ex col. docet Henricus

lib 13 p 1: alii vero censuris subiecti possunt oēs alii laici christiani. Ipsi etiā infideles irregularitatis: alijs vero censuris sōlō fideles ita dicitur, lib 1: de cens: cap: 115: Partia dicitur: et suspensio, et interdicitū iuris, nāquā ligat episcopus et maioris platos, nisi expresse fiat eorū mactio, cap gura p̄culofum: reliq̄ vero censuræ. oēs ligant etiamh eorū nulla mentio fiat:

Infideles subiecti irregulari.

Quart: dicitur: et tēp parte durationis. excoicatio nunquam cessat quousq̄ tollatur q̄ absolutionem, Irregularitas quousq̄ tollatur p̄ dispensationem, alie tres cessant hinc dispensatio et absolutio mox inferius explicando: et hec de nō censuraru in cōi:

quandiu tenet et quando et quo modo tollantur

Disputatio 2 de prima ecclie censura q̄ est excoicatio

Classis prima

De natura et essentia secundum se. excoicat.

Classis 1a

Quibus tribus hæc censura appellatur et unde ea eius origo

Qualit. 2

Supponendū est excoicatio nō censuraru oīs maximā esse ita qd̄ nō nulla potest manē recipiā in ecclia dicitur cap cōm̄ p̄iat 11 autē q 3: 8 August. de corrup: et gratia cap 11 Namur loco citato, hinc recte solus in qd̄ 22 Anuphi: est inquit hominē excoicari quā si gladio feri retine stamus et uratur feris subigenti quid enim grauius quā nō licere cū excoicatio nō ornare, nec loq̄ nec uelci, cap cū excoicatio cap qui communicant 11 q 3: fradi hanc 2 Chori: 9: unde inq̄t Celsit: Papa in cap eū nō ab hōi nō de iudicis ecclie pot̄ aratema latū nō habere ultra qd̄ faciat, id est nō habere maiore p̄nā q̄na uel castigat veni uel morbis ipsius m̄d̄set, licet enim aliquando ecclia suq̄ subditos carceribus manē p̄t nisi oculis morti exilio hæc tria nisi corpora citra comparatio nō lamora sunt excoicatioe q̄ est p̄na oīa, merito ip̄s querimus quā in scriptis canonibz, et theologis nomina excoicatioe hī ad eā autandam

excoicatio nō est censuraru oīm ma xima:

Excoicatio est p̄na oīa

inest. 7: dicitur necesse ecclesie discipline ita clares v: dicitur nec
 in element: v: de sent: excoicatio licenti enim verum nebra
 coarmpit ut hincula sui officia faciant hndat excoicatio
 continet fiales in officio: quoad 2: constant et vera et
 sholant: tant: excoicatio nam ia inde ab apollonio faportig
 pampari ecclia dei nignide plate hae tradita apostolis et
 ecclia a xpo Mat 28: h ecclia no audiarit hit tibi hnt et
 niens et publicanus: et sane locus hic id manifeste probat
 ut diphm docet s Christ: hme: 4 in cap 2 ad hebr: videt
 suavit et s: d r lect 3: et durandus in 4 d 8 q3 et D the:
 art 2:

dicitur nec
 us

Quaestio: 2
 An excoicatio sit de viro diuino vel
 humano tantum

Quaestio haec multu semp excoant doct: ingenia sunt
 anim in variis ad modu sententiu distineti aliis do
 centibus ois censuras esse iuris diuini q ut ois canonit:
 aliis salte aliquas esse iuris diuini ita multi ex doctis
 theologis: aliis nulla pmissas: sed quaestio haec tm difficultatis
 no habet, et breuit respondit. duo posse in excoicatione capi
 tari 1. plate excoicandi. 2. modu seu forma excoicandi.
 que ad 1: dubitari no pt qz excoicatio sit de viro diuino
 licet haec enim ptas cu xpo eccliae tradita sit citato lo: Math:
 que ad 2: vero nup etia dubitari pt qz ois excoicatio sit
 iuris diuini humani, licet enim xps eccliae hanc de
 iuris ditaxat humani, licet enim xps eccliae hanc de
 denit potate, no tm pscriptit modu vel forma excoicandi
 hos autam mo affectus ut sent: Anil pmonati conigne hanc
 aant: et alii bonis fidaliu: sed ecclia apla a spu sato educta
 huc modos tradidit, tanqua ad malus eius regimen, et salute
 atapu moxie aptos et efficaces, qd p inde pt addere, de moy
 autare in vni dispensare, q ut sibi ne et alibi videbit.
 quod sane dici nullo modo possit, si ecclia excoicatio effat
 iuris diuini, et sic diphantes int se doct no videntur aqre
 posse conciliari

duo in excoicatione
 capi hnt sunt
 potes has sent et
 modus:
 de viro diuini:

ecclia tradit
 forma seu modu
 excoicandi

Quas:
3

Inasit: 3 Quidna sit excoicatio

Definitio excoicatio nis

tria sunt bona qibz fides in actia potitur

utis primarij excoicati:

excoicatio no est poena peccati sed poena peccati:

anulus q no est baptizatus pt excoicari

Ex oibz collatis inter se doctorum definitionibus, una videtur omnium optima; excoicatio est censura ecclesiae in canone vel iudice ecclesiae lata, qua christianus, a comunione ecclesiae quo ad fructum, et suffragia eius separatus, conuictus, fidelitatem excluditur: q definitionis verba cum ex se clara sint non tam expositioe qua declaratione egent. Cum tres bona sint bona qbz fides in actia potitur, 1^a primarij excoicatio et mutua conuersatio inter fideles. 2^a participatio sacrae actione et passionis: 3^m participatio mutua orationum et satisfactorum. Ab oibz his tribz bonis excoicatus homo, p excoicatur: alia tamen bona manere possunt, ut fides, spes, et caritas, et charitas te uere gratia cum qe uere de peccato conuersus est ob qua fuit excoicatus, et p illa no est quo minus absoluitur, te enim participare potest mutua orationum, bonorum spiritualium, quatenus uere est unum membrum xpi, per uoluntate penitentiae, ut recte Nauarrus: c. 27. et quibus excoicatio semp legitur peccatum ipsa tamen peccatum no est sed poena peccati, hinc charitas no auferretur p excoicati: in tantum sed ea pponit ad lata q. p. n. ra ante commissas: unde si qd sit uere excoicatus, et tamen ponat se postea in statu diuinae gratiae, ut cum qd percussit clericum et contributus sit in excoicatio no priuatur honore illa comunione q fundatur in charitate. ubi hic ipse quamdiu in excoicatione manet et no absoluit uere priuatur comunione confectio et locat: fidelitatem et particip. sacramentorum tam actiua quam passiuam: tamen nota hic dici in definit: qua christianus quia qui no fuit christus: q fides et baptismum no est capax excoicationis, no anima potest priuari bonis ecclesiae q in ea nunquam fuit. cap. Audemus. de diuortijs et choriat s: quid mihi inquit Apot qui feris sunt iudiciorum, quod si ante leualem qd baptizatus sit, etiam si postea fuit

abneget, semp subiacet iuris dictioni ecclie et sequenter
pt excoicari qd remanet in eo character indelibilis baptis.

Quaest 4

Quaest 4

Quid sit maior qd minor excoicatio
et de dimissionibus Excoicationis:

In has duas ueluti nobiliores species, haec consuetudo primo
distinguitur, sic ergo definiiri potest excoicatio maior. Est
separatio a conione ecclie, quo ad sacramenta, et suffragia
eius, et quo ad communitatem fidelium, ex quo patet definitionem
in genere allatam simpliciter conuenire excoicatio: maiori.
minor enim cum deo habeat perfectam rationem excoicatio:
sed tamen aliqd ex ipsa participat secundum aliqd tamen etiam defi-
nitio dicta conuenit illi, unde ex 2o Tho: q 27 art 2. soto in
4 dicitur 3 q 2. Henricus cap 3 p 1. sic potest describi minor
excoicatio: Est separatio sacramentorum participatione tamen
non autem hominum, uel iuxta alios dicitur minor quia mi-
noribus peccatis incurritur, cum tamen maior nunquam nisi ob p. m.
incurritur, quare ex effectibus sicut lapsum maior, uel minor
excoicatio dicitur ut infra scribitur: Excoicatio maior dicitur
perfecta et simpliciter talis; minor secundum quod talis ad quod
tamen prius conione dicta, altera uero omni ex hac distinc-
tione illud obiter colligi potest ex cap. penultimo de sent: excoicat.
et scoto in 4 d 19 q 1. art 1. Soto q 2 d 19. quod quando cum
p. m. ponitur illa uox excoicatio semper intelligatur de ma-
iori nisi expresse addatur haec uox minor seu potest fra-
trem excoicatio a iure seu ab homine, ratio est tamen quia in consuetudine
ante peccatum, tunc uel potest fieri et cap. summas
huiusmodi uerba intelligi debent in consuetudine cap ex litteris
et de sponsalibus. atque coniter appellatio: excoicationis intelli-
mus de maiori. ut notant doct: citati, dummodo tamen de maiori
excoicatio maior officarius comprehendit audaciam hominum
et ergo ea simpliciter lata intelligi debet.

Definitio maio:
excoicationis

Definitio mi-
noris excoicatio:

nunquam incur-
ritur excoicatio
maior nisi ob
peccat. mort.

di videtur exco-
municatio
in iusta
et iniusta

Secundo dicitur exco-
municatio in iusta et iniusta
Iusta 3 requirit conditiones prima ut sit causa rationabilis ob qua
feratur cap Nemo epis: 2: 93: Secunda ut debito modo for-
tur. Tertia ut animo recto quatenus hominum deficiente iustitia
iusta exco-
municatio, malida tamen si debet esse tertia conditio quae essentia-
lis non est, licet iudex si ferens sententiam ex ira odio &c
peccet deficientibus autem duobus quibuslibet erit omnino nulla
quae illi sunt defectus essentialis legit. Doletus lib. 2: cap 8
Durandus in 4 d 28 q 4

iste dividitur
in lata a iure
et lata ab homine

Partio dividitur exco-
municatio in exco-
municatio lata
a iure, et lata ab homine ita docet: in rubrica de sententia
exco-
municant. Ceterum: prima est illa quae incurritur per sententiam
prolatam per ipsum iuratum, hoc est Canonice lege, ut cum lex dicit
publicanus iuraturus, notarius, pueri clerici, concubinarum
sunt exco-
municatus. 2da est quae incurritur per sententiam lata ab homine
habente iuris dictionem, quae autem sit illa paulo inferius etiam
dicemus

Inter has duas exco-
municationes, hoc discrimen est quod una
maneat et obliget in perpetuum omnem illum qui fecit actum quodammodo
ipso lata est. 2a vero non est perpetua sed tantum durat vivit illi
quandiu quae talis vivit et quando maneat in officio ita s. Antho 2 part.
lib 3 et Namur c 27 n 2 vnde plurimum refert hinc an quis violaverit
sententiam lata a iure, vel hinc sub poena exco-
municationis, et recte
docet Henrichus cap 2 lib 13 q 2 littera. x. exco-
municationes bulla
causa dei defendas latus esse a iure, res morte pontificum epi-
scopi sic exposuerunt Caus 5: Grego: 13: et Sixtus 5: ut forte alibi
vidabimus

quando iuratur
in iure
a iure

Porro exco-
municatio a iure nunquam incurritur nisi in poena iuris dicit
verbum interitum vel futurum, si autem futurum dicitur ipso facto vel
lata sententia, ut si dicitur quod hoc fecerit sit exco-
municatus, est exco-
municatus, vel non fecerit hoc sub exco-
municatione, quando ergo dicitur exco-
municabitur, sed poena exco-
municationis non incurritur, sed tamen dicitur
ius esse episcopi, vel alii superiori tale hominem exco-
municare de facto

Quarta excoatio dividitur in generale et speciale cap a nobis
10 de sent: excoationis

ite dividitur
in generale et
speciale m

Quinto dividitur in reservata et no reservata, lata ab hoc
comuniter ut reservata suo athoni vel ipsius successori, lata a iure
si est reservata regulariter a nemo ne pt absolvi nisi ab eo cui est
revelata, si aut nulli sit reservata pt absolvi ab epo. imo in foro
contra a proprio parocho ita d. tho q 84 a 2. Angel v Absolut: 2 et 2
et alij apud canav in cap Alma n5 quamvis ipse contraria signat
lata a iure

ite in reserva
to et no rese
vata

Classis secunda

Class:
2

De causa efficiente excois

Dicitur ut huius referre potestatem excoandi in ecclia de qua
solutus in 4 d 22 a 2 q 2 et vatal to 4 q 17 p 2 q 2 q 2 n 2 et
q 2 n 2 habet hanc potestatem de quo copiose in 2 d 2 n 2

Questio

Quest
5

Quis possit excommunicare

Dico

Magna est de hac questio inter Juristas nos certiora ita
hincimus. primo potestatem excoandi communicatam esse a xpo
ecclie, s Petro eiusq successoribus et concilio generalia in ors:
potestatis huius plenitudo iure divino refertur in Papa tanquam
in proprio ministro clauis, et communis omnium orthodoxorum et
definitur in cap Quodcumq 24 q 1 et in extranagante Benedicti
vix una sancta sub fine

Christus dedit
potestatem excoandi

Dico 2o posse etia excoicare Archiepos, epos et concilium provin
ciale homines huius diocesis. ratio est hi in locu appo: Intrecti sunt

qui possunt
excoicare

Dico 3o excoicare posse no tan eos qui habent iurisdictione de iure,
sed etia eos q de consuetudine cap duo simul sit de officio iudicis:
ratio qd consuetudo dat iuris d. lib 2 cap de emancipacione
liberorum. eadem potestas acquiri pt etia prescriptione, de man
privilegio, cap cura contingit de foro competente

Dico 4o hanc excoandi potestatem esse iurisdictionis no ordinis quod
ut intelligatur sciendu est ex communi Doctoru dictis plonis

hanc potestatem no
est ordinis sed iurisdictionis

esse sacros in interdu epus uno putat Anaphis solamne
 hanc excommunicationem q anathema dicitur concessa esse solis epis
 hinc nimiru vocari mucrone epi Cap iuris ubi q 2. Hac golutio
 est contra canonem cap Alma d i n ro dicente abolutionem ab
 excommunicatione pte p tati etia i no sacerdote etia cum solemn
 forma. Venu no est quod a comuni reliquoru omniu sententia
 recidatur maxime cum Conar: id nec probat ex ss cano: nec
 ulli solido fundamento innitatur

Conar: dicit
 verum post
 sol: ut: ad sol:

Quaestio
An possit excommunicari episcopus electus et confirmatus etiam si non sit sacerdos

Quo posse qd excommunicatio no est actus ordinis sed iuris dictionis
 Doctoru comunis, eodem modo Abbas electus et confirmatus
 licet non sacerdos excommunicari potest suos monachos priores item clau
 strales, Anacardiani, rectores, et similes. Deinde alij oes p lati
 possunt exercere hanc censuram in suos subditos ut archidiaconi
 archiepiscopi, Decanus et alij q in iure p latoru no mine ve
 niant, etiam si cura anima nu non habeant. Ita
 etiam potest capitulum ecclesie cathedralis vno et collegiata
 sede vacante et merito ipsoru antistite q et suspendere et
 excommunicare possunt, est nimiru regula comunis. Quod epo
 merito seu naturaliter sine civitate vel qd captus est ab hostibz
 Capitulum succedat in iure dictione tam spualiqna temporalit
 pauca exceptis cap si epus de suppletois negligentis p latoru
 an nare iam cap Lego. ferre possit. Dicit in distinctione
 de legibus q 6 golutio ne s. eandem potestate extendunt nalis
 res doctores ad generales locoru vicarios et si sacerdotes no sint
 du modo habent prima, ^{ton: hinc} Henricus cap 24 lib 2. Ledesma 2
 q 24 art 2 cui fauet Prud: lib: 23 de res cap 6.

quosq in suos
 subditos

merito antistite
 capitulu
 potest excommunicare

Quæst:
8

Inuest: 8
An episcopus possit excommunicare suum
subditum ut ipse priuatur suffragiis ecclesie
et ab ipso excoatus à tota christiana ditatur

Scot: in 4 d 19 q 2 as: negat dicens hanc potestatem sibi
Papa concessam. ratio est ipsius quia excoare aliquem non
est tantum ipsum cohibere ne cum aliis communitur, nisi et
des aliis ne quicquam cum ipso communitur. Duo ergo docet

Episcopus non potest nisi
plene et sicut te
excoare,
plene nisi per
nisi gestione papae

hic d. Primo episcopus non posse nisi limitate et sicut te excoare
prinata auctoritate, se nunquam plene nisi gestione papae
Scot: Verum dicendi hanc subiti doctrinam quo ad ubi non esse

tionem in Ecclesia et catholicis. Eccl: iam dicitur, sibi: quod aliquis
excoatus sit et tamen non sit priuatus suffragiis totius Ecclesie
quod idem hanc potestatem Episcopus à Papa sit conferenda, cum tamen
in toto iure canonico aperte dicatur tamquam episcopus priuatus
ut Cap Corripitur a 24 q 3 cap audi uia q 3 cap uisus ubi
q 2. Quare omnino Scot: audi eandem non est, et ipsius ratio

priuatur suffra:
a parte excoatio:
non a peccatis

fructu efficitur ad excoationem iuris dictionis in eum qui exco
necatur, iam uero quod excoatus per hoc priuatur omnibus suf
fragiis, commercio et communita fidelium totius Ecclesie non querit
immediate ex iuris dicit: excoationis, sed ex ipsa essentia et natura
excoationis. Quia sicut: ecclesia ex traditione Apostolorum sic instituit
ut dicitur Cap si quis se aut et duobus sequentibus ubi q 3

excoatio legitur
catur sicut lepra
leprosi

Ex quo habet a iure Canonum ut excoatio debere nitari totius
mundi fideles et nitari contra ab orbibus, tumodo ab illis sciatur
et commode probari possit denunciatio: Excoatio. n. afficit ani
mum et sequitur excoationem sicut lepra leprosum Cap Cito. Hanc
doctrinam non sibi tuta est sed gratia propter temeraria lege
Nauar: cap Inter uerba ubi q 3 coroll: 57 et Anaph 2 q am:
decof: d 4 c 4 quod idem dicendum de suspenso, ut scilicet suspenus
ab officio intelligatur suspensus ubi q 3:

Quæsit: 9
Cumnam iure netitū sit exconicare

Quæsit
9

In genere satis iā intellectū est exicare uelutū esse oibus,
ecclie iuris: non habentibus; licet sint ecclie; in particulari
uero qritur an nullo in casu laicus possit exicare, circa quod.

an laicus possit
exicare

Dico 1o. Stando in iure humano communi, laicū nec exicare
nec ullā censurā ferre posse; patet ex dūctis qā ferre censuras
qritur ad iuris d: spūalem, ex alioq ab oibus recepta Cap trans
motū de elect: laicū autem tractare spūalia requirit, Cap

de excoimus de iud: Adde Romo iuris dicit, nec qūlibet uel
prescriptione ulla acquiri posse, nec etiā ex delegatione epī
hinc pure laicus non pt esse epī uicarius, ut fuso probat dicit
sprotius lib 2. de uicario epī q 32. d 2 Ledesma lib dicit esse cōnem

pure laicus nō
pt esse uicari:
epī

Dico 2o Stando in slo iure diuino pure laicus pt ex commis
sione humi pontificis exicare. Dico qā cum slo iure pontificis
cautum sit ut censura ferantur à clericis Papa autem huic
iuri non hūitātare pt eam facultatē laicis delegare nō tm
ut ferant sē ut ab eadem absoluant.

laicus quando
pt exicare

Quæsit 10

An possit foemina exicare, maxime
sanctimoralis:

Quæsit
10

Henricus ca. u. d 2 libera B. et alij qdam apud saicū. l.
es et 17. quos et ipse legture putant posse ex Pontificis licentia,
utuntur ratione qua paulo ante usi sumus. Cum itē feminae
ha habeant iuris d: cur nō poterat oū illis dispensare ut
possint exicare id ipse concedit Namar to 2 con: concilio 73.
in fine de hnt. excoationis. Certe hi dicit: nimis uideantur fau
tores mulierū. uera exco est communis aliorū sententia quos
longo ordine recenset Crapheus d 3 Nulla femina posse exicare,
etiāsi rōne dignitatis et iuris d: ecclie u curā aiāni hūeat,
quo ad correctionē, et ad ministratiōne, et si excoicet talis
ipso facto excoicari: esse nullā. Ratio autem est qā hac potestas

mulieres nō
possunt exicare

contine pugnat cum sexu feminis, et ipsa mens videtur
abhorreere ab emoi potestate mulieribus concedenda, ob
dignitate sexus virilis ut ostendimus de ^{secundum} factis ex natura
sua et in status dicit subiectione, qua de cau diximus
eamdem esse incapacem ordinis:

Quaestio
11

Quaestio 11
An possit quis exccare hominem non sibi subditu

Res minime, seu exccatio pcedat ab homine seu a iure,
haec enim ea qd dicitur est res ^{ad} exploratione, unde fit mlti
ctis postea talis exccatio ratta habebatur a proprio iudice
ad huc in nulla esset, quia, quod nomine suo existit est, ratta habere
no possit regula ratta de regulis iuris in 60, qa cum talis te
tra rratio statim nulla fuerit defectu rratio: no pt ptra
qualitate et ratta haberi, quod rram nullu est rratificari no
pt lege quod in initio dicitur de regulis iuris: addo sententia
exccatio nis talis nature esse ut pendere no possit sed aut statim
nalet aut no nalet

Quaestio 12

Quaestio
12

Quaestio 12
An exccare qd possit suu subditu in loco
sibi non subdito

Res comunu esse sent: no posse et dicitur in cap ut aimaru
de qd dicitur in 60, ubi Bonif: 8° expresse statuit ut b ta
tutu epi extra ppria diocesis subditi no liget hinc et t
ut si epus ferat exccatione qtra oes subditos sicuti aut tite
quippia committentes no comprehendatur subditi extra territoriu
delinquentes etiamsi intentio exccantis erat subditos comphe
dore ubique, qearent, rae est qa raris dicitur cuiuscunq;
papa inferioris sicuti habet suos limites, hic quo ad locum
ideo enim sunt distincta diocesis ut qd dicitur intra suos termi
nos seke cohibeat liceat exco subditi raeone fore interni et
plene proprio epi subiacent, in pro tra extiori ubi res
dicitur exccanda est oia sicuti, epus extra suu territoriu
facere nil pt, sed id pstat ad epu loci in quo delictu
est

tales no ex
co ncontur

ratione dat

licet enim delinquant non sit subditus ipsius a quo ex
 ercantis, h. in l. delinquant eius fori efficitur, ut ex
 comuni doct: et plurimum cano: probat gairius. l. cap. 6. n. 34.
 Navar. c. 27. n. 6. Henricus, cap. 26. p. 1. Excipitur 20
 casus in quo crime intra territorium captu est vel completu
 ut notat Sylvest. v. exco. 22. pa. 6. § 2: Secundus casus
 quando crime est factu extra episcopium territorium postea
 in rem de illo convenitur intra territorium ita sot: in 4
 d. 22. q. 2. a. 1.

Quaerit 13

An qd possit exco. seipsum 13

Quaerit
 13

Ex negatione, ita d. Tho. q. 22. in add. art. 4. quem o. i.
 secuntur, non est qd exco. ut dicitur, et est tunc iuris d. in
 hac autē exco. recte et tunc unius sit super altare in
 famis; exco. alius debet esse qd exco. alius qd exco. qd
 oia fieri respectu eius de ad seipsum, eomodo quo physici
 docent naturale agens agere in seipso non posse. recte
 ex hac doctrina colligit Anaph: cap. 5. 6. et 7: et Navar.
 dicit: n. 6: quod epus per aliter oia furor et infores
 exco. cano. si ipse homo aliqd fecerit non sit exco. qd hoc
 est exco. in iud. in seipsum: eadem ex cau. nec parum
 par. pt. exco. Ceteru id intelligendu est quo ad vim coacti
 nam non ante quo ad directiva in foro contoria na quo ad
 p. sine dubio talis legatur: nec princeps sit solutus huius
 legibz debet in iure secundu legibz, lege digna non p. t. cap.
 de legibz, ut et nos tandemus d. ap. de legibz q. 60. cum
 d. Tho: in ca. 2a q. 9. d. art. 5. ad 3m. potes an colludens epus
 exco. ne incurrat. Ne incurrare nisi quo ad hoc cum
 ipso epus dispenset, et nisi ophus epus refatu ipse colludat
 te enim censetur hoc ipso quo ad individuum hanc p. non
 epus hic et nunc huius statutu calare, porro illud namu
 habet, quod licet nemo possit incidere in censuram a se
 lata, occasione tñ censuram a se lata posse in alia censuram
 incidere a se non latam, ut v. g. si epus communicat cu subdito

in exco. debet
 esse duo in q
 conicatur qui
 exco. tunc

par. non potest
 parum exco.

qui audit cum
 episcopo in casu
 prohibito est ex
 co. cano.

à le excoato contrahat excoatione mi: ga hanc nō ipse ad
ius tulit licet etiā si fuerat laicū in Ecclia à se interdicta
fit irregularis ut optime aduertit Suarez sup 23 lect 4 par

Quaestio
14

Quaestio 14
Qualis potestas requiratur ad excoandū
et quomodo debeat esse affecta

Tertia conditio q̄ hō dō posita erat ut iuris dictio ex
tantis nō esset ligata, sed libera ususq; iuris d: nō impeditus
unde nō ualet excoatio lata à iudice excoato denunciato,
aut notorio, clerico p̄fessore, aut ab officio seu iuris d: huius
perse, aut heretico, aut schismatico, patet q̄ hī oī resu iuris
dict: p̄nati sunt cap Andriūmus 2a q 2a et docet D Tho
q 22 art 3. Quare hī dubiū est inter doct: an excoatio
lata ab excoato occulto, et tolerato ligat ex nariis sententiis
fluet etiā nū iurā leg quā docui tū in sacramento p̄nitent:
tū matrimonio nis sententiā talit excoati esse ualidam, dōmodo
aliās ex officio sui incumbat hoc, licet eodē modo alii autus
iuris d: ad eodē rōne publici muneri exerciti, ut pro
hac Innocent 3. cap. si nare de sent excoat. et pro
cap Alma mater. parte 1. pa 2. n. g. uerū qd̄ autē, rō
est q̄ excoatio spectat ad officium publicū, unde nō censetur
Ecclia iudicis p̄nare usu iuris d: quo nos, constat esse ex
coicatos, et sane nisi ita esset maxima sequeretur in Ecclia
dei p̄turbatio, ut si v. g. uixisset q̄ p̄ plures annos in ha
q̄ et excoatio nis, et detegatur iurā ipsius heretis si iuxta ope
hā sententiā indicandū est, renouanda erunt oīa ipsius
acta tot annorū decursu quot sane in granitissimū p̄ndicium
cedit totius Ecclie, imo confes q̄ labile etiā excoatione lata
ab excoato publico, q̄ tū ratione sui muneri illā fert uali
dam esse dūmodo nō sit denunciatus, uel notorius clericus
p̄fessor, hoc enim ualde uidetur conforse extra nō p̄ hī
ad uitanda scandala maxt si in conu. cont: edita de
quo nos plura locis supra citatis aliud est ipsius p̄ctus

an sit ualida
excoatio excoati
nō p̄ n: uel
excoatione

quid agat ad nom
de iure q̄ pot t̄ mod
tos annos p̄nā
inuentus excoatus

authoritate priuata. ex dictis sequitur qd Epus uel que
 cumq; aliu habente iuris & ecclie in foro extno, denū
 ciatū exeat, aut noto riu clerici pcuratore nemine posse
 ualide excoare, si tū hanc excoatio sit maior, nū si ligetur
 tm minor: exeat. seu publicus seu occultus sit ualide ex
 conicat. secundo sequitur vicariū Epi denunciati excoati,
 neq; posse quēq; ualide exconicare, ita Innocentius 3. in cap
 2 in litt. rō qd cū iuris: nicarū pcurator ab ep
 cessante iuris: huius cessabit et illius quod idē extendū
 et ad vicariū uel nicos parentē cuiuscunq; alterius plati:.

Epus excoatus
 nullū p̄t exco
 nicare

vicarius epi
 excoati nō
 p̄t excoare

Classis Tertia
 De subiecto excoationis Quæsit: 25

Classis

3

An possit excoari universitas ciuitas
 collegiū monasteriū &c.

Quæsit

25

In hac nra supponenda est hęc uersalis regula quod
 q̄ excoatur debeat esse homo singularis, rō regulæ est, qd
 finis excoationis ut patet ex sup̄dictis, est ut quis corrigat
 licenti sup̄o corrigi nō p̄t proprie loquendo et contumacia
 deponere nisi homo singularis, ita hic solus excoari p̄t, quod
 hoc constituto dicendū est qd universitas excoari nō posse
 et inordinari possit rō est qd excoatio ragit p̄sonā certam
 et determinatā sup̄ quā cadat, ne contumac in nocentes irru
 ni, cum hoc tū stat. quod Summus Pontifex absolute loquendo ferre
 possit excoationē extra aliquā uersitatē ita qdē ut illa in
 foro exteriori teneat in interiori uero minime ac p̄inde
 cui certo q̄t taret se esse innocente possit secluso scandalo adice
 diuina, huius rō est, qd eue nō possit nisi p̄sona indiuidua
 excoari est ex solo iure canonico definitū in cap romana pa in
 uersitate lib 6o. Juni autē canonico Papa nō subicitur
 poterit p̄inde ipsa simul plures excoare, si quatuor eue ferri possit
 int̄ditū in uersitatē excoatio autē nō, respondeo id multis
 ex causis fieri qd qd int̄ditū nō est tanta poena quanta

nō p̄t exco
 cari uersita
 tas

eue feratur in
 terdictū in mul
 tes excoatio uero
 non

excoatio, excoatus enim, extra oetrah eii ortur, interdicitur vero
 no, excoatus enim de suffragiis prinatur int dui tunc no sed
 ta arectur ab audienda re divina, Excoatio demu facti
 ob peccati ppriu, interdicitu etia ob alienu, si aliquo
 totu regni ob unius regis peccatu interdicitu subicitur sed de
 hoc infra, videat D Tho: q 22 parte 3. art 5. ad 2m. Excoati
 excoatio 10. pa 10. Dicendum est secundo pueros infantes deliros
 maniacos nullo modo posse excoari maxie hi tales sint a natiuitate
 patet, tu qa excoatio supponit p m: quod ab his comitti no pt
 cum doli et contumacie sint incapaces tu qa D Tho: requiritur
 subiecto excoationis actu deliberatu voluntatis, ex quo sequens
 est ut nullus fictoru gentians clericon excoatione incurrat. Item
 Cano: si qe suadente diabolo. 17a q 4a quod si tu civitas aut comitatus
 aliqua interdicto aut suspensioni supponatur seu a iure seu ab ho
 mine laico comprehendatur in rurs etia infantes ob quos pauco
 ante allatas. Dixi si tales fuerint a natiuitate qa amentes q
 aliquando usq raris aloguando habuerunt possunt in rigore
 excoari ob delicta q tunc in vel contumacia arte amentiam co
 missa, ut si qe du Janus erat mandavit alteri vel suavit ut cleri
 con pcuteret et hic mandans ptea in amentia cadat, mandatarius
 vero clericon pcutiat, curte amens ille ob perdens consiliu quod
 ad veniente amentia no tollitur sed censetur mortitur p manere
 in illa priori voluntate, in qua ante suore fuit excoatabit.

pueri infantes
 deliri no excoi
 cantur

quando amentes
 possunt excoari

Quaest
 26

Quaest. 16.
An possit Excoari mortuus.

Afirmatiua tenent qdam apud saion. l. i. c. 8. n. 8, no eident
 mortuo excoatio sit poena vel medicina sed in alioru terrorem
 et criminis detestacione, tales essent hi in quibus q infirmitat
 herede hereticu no sanguineu, sui ipso homicidae et filies, sed dico
 du est mortuu proprie loquendo non excoari, ita Alphot. de castro
 lib. 2. de iusta heret punit: cap 2. Conar in cap Alina: 1a parte
 pa 11 n. 8 ubi ait esse conuonem Cano: et alioru sententia, rae
 utuntur supius infirmata qa homo solus est excoationis, mor

mortuus pro
 pnie no excoi
 catur

hac vita mortali ad ultus et baptizatus et q in terris superiore
habeat seu alteri subiectus sit plura suavit' disp' p totum et
disp' 18 sect' 2^a

Class
4
Quæsit
18

Classis quarta

De causis excommunicationis Quæsitum Quæritur sit idonea et necesse materia huius censure

Premittendum est quod licet excommunicatio sit aeruus ecclesie discipli-
næ et ad continentos in officio absolute valde salutaris, ut tradit
doct' sed 25: cap 3: de reform: magna tamen maturitate, multa
circumspectione nec nisi diligenter examinata ab ep'o vel
eius vicario eam exercendus est docet enim experientia hæc
censuram temere et lenibus ex causis iaculis contemni neque quæ timere
et fidelibus non tam salute quam perniciæ peroneque potius dicere
deus est causa ob quam excommunicatio ferri potest ac debet esse pro merito

fit una ob quam
feratur excommunicatio

propiam, gravem, contumacia et inobedientia quoque ecclesie de-
dere detrectat ita dicitur in 2^a 2^a parte q 22 art 3 Bonavent' in 4to
di 18 solum d 22 q 2 a 2 qd' 2^a Neanar cap 27 n 9 patet
clauso ex mathe 18 ubi excommunicans tunc dicitur is q' quilibet salu-
tariis monitis non vult obedire ecclesie et aliter quam per excommunicatio:
corrigi non potest, huiusmodi autem in corrigibilitatis signum est contu-
macia, solus enim contumax resistit correctione seu ergo
lex seu homo aliqd' recipiat sub excommunicatione, hinc q' non obtempe-
rat censetur esse contumax nil enim aliud est contumacia quam
inobedientia quædam qua unus dicenti non parat lege contumacia
digestis de re iudicata, quod et inde manifestum est quod excommunicatus
statim atq' discedit à contumacia et paratus est recipere ecclesie
parere ecclesie ipsi absolvit à quacumq' excommunicatione, seu ab huius
sua iure lata etiam post mortem ubi opus fuerit cap ex libe:
de cont: et docto: ibi. Ex hac doctrina colligitur primo ob per-

non excommunicatur
necate con-
p quæritur
gravis

quantumcumq' grave sola mente conceptum non ante vel verbo
vel signo aliquo expresso nulla in curia excommunicatio non debet
est de heresi mentali pure, non in materia de fide asserata est
quæ ecclesie de internis non iudicat, ut pote eius iurisdictioni

no subiectis, 20 colligitur neq; excañon esse eti q; habet no
 luntate penitendi clericu nisi actu faciat Glossa: qñ cap si
 quis pulsatus de poenit d e tmo neq; cu q; ad unatu facit exca
 nus qdgd pt in modo re ipsa no feriat, cap cu quis de sent: excañ.
 in 2o. Neq; et qñ q; venit ad sciam aro effringendi iannu eius,
 ipso ta facto no transiit, eo quod ab alio in fructu inuenenit,
 rão horu orum est qd scia de actib; int' eris no radicat cum
 eis no cognoscat nisi scripta exterius confirmante. Colligitur 3o
 non valere excañ: lata pro peccato alieno quãnis anim possit in
 nus alioi pena corporali pro alio, sicuti infantes sedomi taru
 iq; ne consumpti sunt ob ppter tarã et auarã exonerã Genes 29
 pena ta excañionis q; est spualis et respicit aiam no pt unius
 pro alio puniri ex quo ulterius legitur ut solm pro crimine x
 no posse excañi mariti nec obru nisi ambo criminis sint poe
 triceps: nec filiu pro crimine patris: nec seruum pro dñi.
 nec herede pro delicto defuncti: nec dnm dñum pro p subdi
 torã nisi ual comitendo ual omittendo de flagitiis eorumum par
 ticipent. Haec oia definiuntur 24. q. 3.

excañio lata
 pro peccato ali
 tno non ualet

no pt excañi
 uxor pro crimi
 ne mariti

Quaerit

An excañio ferri possit ob p m: propriu 29
 futurum, uel praeteritum:

Dico 1o que ad pm pãtu futurũ id fieri no posse si excañio sit
 lata ab hoie et t corus Doct: apud Henricusq; lib. 23. cap. 27. pãz
 rão est qd homo no pt ferre sententiã nisi secundũ alligata
 id autẽ de futuris fieri nequit hinc nulla est ma excañio ex
 excañio pãtu si hoc uel illud fecerit

Dico 2o Si excañio feratur a cano uel iure te recte et ferri
 et ferri blere pro culpis futuris, capã nobis 10 de culpis futuris
 ubi dicitur excañionẽ generalẽ posse in hũc modũ ferri, q; q; q;
 quicunq; futũ fecerit excañus est, rão est qd leg; et tãtuta
 possunt uno debent respicere futura, malisq; futuris, quantum
 possunt obnare.

Dico 3o Excañionẽ maiore et ferri no posse ob p. m. pteritũ ppiũ
 quantumcuq; exere et si hi feratur esse ipso facto nulla est obru

exco[m]muni-
catur aliq[ui]
p[ro] contumaci-
am

Quærit: in ca. 2a. q. 89. a. 2. ad 2m sed n[on] est q[ui]a exco[m]muni-
catur nisi g[ra]t[ia] rebelles et obstinatos, contumacia aut[em] n[on] respicit
p[re]terita, q[ui]a amplius in ho[m]i[n]is potest[ate] n[on] sunt sed t[em]p[or]e futura, unde
paulus n[on] exco[m]muni-
cavit m[ul]t[um] corinthiu[m], q[ui]a fornicatus fuerat, sed q[ui]a p[er]
manebat in suo delicto, deinde o[mn]i exco[m]muni-
cacione debet p[er]dere men-
sio ut dicitur cl[er]ico q[ui] fieri n[on] p[otes]t p[ro] peccatis p[re]teritis et idem
docet p[ro]p[ri]is co[n]suetudinib[us], q[ui] nullu[m] unq[ua]m exco[m]muni-
cavit sub hac forma
exco[m]muni-
cacio te q[ui]a hoc fecisti, nempe q[ui]dem est censura h[ab]ere te habi-
tura[m] locum, si scandalu[m] intromittat, aut restit[ut]io vel q[ui]cunq[ue]
alia satisfactio in futuru[m] p[er]deat et mora in his p[re]s[er]t[im] t[er]m[in]is p[er]
cedat. cap. romana para causa de sent. exco[m]m[un]i: in 5o. Si q[ui] enim
aliq[ui]d furatus sit, et monitus n[on] restituerit aut aliquam s[ati]s-
facionem ac h[ab]ere monitus noluerit satisfacere, te int[er] te p[otes]t in
tali sententia exco[m]muni-
cacionis admitti, sub hac vel simili forma
nisi intra t[em]p[or]e restituerit, aut p[ro]stituerit exco[m]muni-
catur q[ui]dem casu n[on] incurrit exco[m]muni-
catur: p[ro] peccato p[re]terito formaliter
sed p[ro] p[re]s[er]t[im] inobedientia et mora in n[on] restituen-
do aut n[on]
satisfaciendo sic exco[m]muni-
cavit Paulus in cal[er]n[em] corinthiu[m], p[ro]moniti
in peccato p[er]severante.

Quærit
20

Quot modis iura indicant aliquem contumace

dupl[ic]iter est
utiq[ue] contumax
manifeste et
presumptive

quibus h[ab]ere
elegit contumax
manifeste.

Pr. Et cap. venerabilib[us], pa. porro, et cap. solet. de sent.
exco[m]m[un]i: in 6o. et cap. Ex parte, de uerbor[um] signifi. Dupli-
citer posse aliquem esse contumace[m] manifeste et p[re]sumptive et
utroq[ue] titulo iure aliq[ui]s exco[m]muni-
cari p[otes]t; manifeste contumax
h[ab]et h[ab]ere cognoscitur et convincitur. 1o quando in iudicio
monitus et citatus, ut certa die compareat, et se p[re]sentet resp[on]-
det se nolle id facere, nulla eius rei legitima causa p[re]text[us]
probari, ad quod q[ui] n[on] dubitat quod omnino ad m[ul]t[um] ad legatus
dicat citatu[m] respondisse se nolle venire, ut advenit sac[er]dos
lib. 1o. cap. 9. n. 30. ep[iscop]o con[tra] doc[et]: in cap. parati de appellacionib[us]
secundo convincitur contumax manifeste si faciat aliq[ui]d g[ra]t[ia]
prohibitio de quod negare n[on] p[otes]t v[er]o: q[ui]bus t[er]m[in]is d[omi]n[ic]o re-
spondit

concordia in his sedibus retineat ipse in nilominus etinet
 licentibus in oibus vel plerisque in vicinia, et hoc dicitur notoriam
 factum; ipse vero promptus contumax arguitur his in iudiciis. 10
 si citatus extra iudicium dixit nolle se comparere et hinc
 cogitur contumax et si postea mutata voluntate venire ho-
 fuerit, sed occurrente in toto aliquo impedimento merito temeritate
 alius agnoscere venire non possit, 20 si citatus nil dicat sed nil
 absiderit se, vel quacumque arte curavit ne citatio ad ipsum veni-
 rot. 30 Si quis parere aut noluit aut non potuit sed tamen id
 manifeste tamen constat se contra presumit illum contumacem et in iudicio
 eum excommunicare potest ita omnes canones in clementina si ante de dolo
 et contumacia vide Anaph: lib 4, cap 2, pa 4.

qui bus in his
 dicitur tunc
 sumtus contum.

De iudicio 22

*An excoatio ferri possit et pro leuibus
 uel et pro non peccato*

*Quaerit
 22*

Mouet hanc quaestionem eo tamen fine ut recte intelligatur
 culpam illam in praedictis nullam excoari posse nisi pro p. m.
 quod quo modo intelligi debeat patebit ex iam dicentibus
 Hinc duplex esse causa excoationis una immediata et praesens
 parte altera remota. causa remota excoationis sunt diuersae ori-
 mina, quae semper debent esse mortalia, graua, scandalosa, excoemia
 causa vero prima est contumacia, et ob illam sola excoatio te-
 uenda est, et hoc ob id factum excoatio, ex hoc colligitur
 quod licet res quae portum sit leuis, et uenialis, non tamen, et
 licet nullum omnino sit peccatum si tamen a superiori fieri, aut non
 fieri precipiatur sub excoatione, et ex modo precipiendi colligi
 possit iudice habere intentionem obligandi sub p. m. tunc certe
 si non obediatur ex contemptu iniustissime excoatur maxime si
 res facta ad bonum publicum esset ordinata, ut si v. g. iudex
 precipiat sub excoati: omnes clericos ire ad processionem. ratio huius
 est quia res est quae de se peccatum nullum est, aut non nisi leue sit
 grauis ob sola iudicis obedientiam, precipi si haec obedientia
 respiciat bonum publicum ita scilicet: v. excoatio primo, n. 2. in
 fine datus in 4. dist. 22. q. 2. a. 2. Henricus quatuor, lib. 13. cap. 17.
 pa 2. solutus lib. 1. cap. 6. pa. nureus et Lanermit. in cap. lane

duplex causa
 excoationis me-
 diata et imme-
 diata seu praesens
 et remota
 quae sit prima

in leui causa si
 quis precipiendi
 superiori sub excoati:
 non obediatur ex-
 coatur

Dolatus lib 2
 cap 6

quibusna nunc utiq; verbis excoatio seu a iure seu ab hoie se
tatur qm ita seu fit coninatio a iure, seu ab homine,
otiohi ut pluribus explicare, videat. Polat. lib 10. caps.
Iai nus lero at no

Class:sa

Classis:sa

De variis conditionibus et circumstantiis ad ferendam excoationem requisitis

Prater materia et forma excoationi essentielles alie ad huc co
ditionis ad hanc coisura debite ferendam requiruntur, ea aute
hnt in triplici differentia, qda requiruntur antequa sententia
feratur, qdam simul du feruntur, quada vero subsequi debet
qdam deniq; hnt q adesse debent et antequa feratur et simul
du feruntur, et postquam lata est.

Requisitu 24

Quere fit
24

Quid requiratur antequa feratur excoatio

Prosequi monitione, q quidem conditio tantu exiis
tur in excoatione lata ab hoie, hoc est quatenus, iudice seu
ordinario, seu delegato, seu a regulari, seu seculari qd iura
nil distinguunt et eadem rationes militent in orb; ratio
hinc est qd excoatio tm fieri debet ob contumacia, ut patet ex
dictis, sed nemo admittitur ex foro externo contumax, et rabel
his ecclia, nisi prius moneatur sub poena excoationis. Cap
lucio extra de sent. excoat. finis aute huius monitionis duplex
est unus ut reus se corripat, alter ut si de innocente agnoscat excoationis
cora iudice purget ita Innocent. cap. 2. proposuit de gestio ne
standaru. Quere ubina fieri debeat ista monitio. Pro ordi ubi debeat
nam fieri debere psonaliter, nec sufficit ad domu fieri fieri monitio
excoandi, qd cognosti requirit om qui contumax sit neque
nisi ipsemet citatur, et pmoneatur ut notant doctores.
Venu tu est citatio ad domu facta sufficere si vel reus debet fieri in
se abscondit, et ipsemet impedit, que mepus moneatur in
domo
bitaliter: vel quando ia semel fuit monitus psonaliter te
sufficit reliquis facere monitiones ad domu, quod si reus domu
no habeat fieri debet ad monitio in ecclia primaria eius, debet monitio
in ecclia
loci, in quo ipse moratur. Conarr. in caput Alma excoat

pa 9. n 4. henriquetz lib 13. pa 3 Nonax cap 27. n 10
Polet: lib 2. cap 7.

Inquit
25

Quæsit: 25

An in oī casu exccationē monitio debeat
precedere

necessaria est
monitio
q̄d incurrat in
deq̄ omittens mo
nitionē

in q̄b casibus
licet omittre
monitiones

Dico 1o quando incitato capite sacro prohibetur ne firmiter
exccatio sine premia monitione laucitacione uideri minus
luculenter et simpliciter illa neceriam ita ut inde exccatione
incurrat suspensionē ab ingressu ecclesie p̄ mercato et ipsa ex
ccatio nulla sit ita Polet: loco cit: si nulla omnino adhibetur
natura tñ si salte una processerit etiamsi inde peccauerit
mortaliter nisi ex malde impenti cau reliquis neglexerit
Dico 2o hoc no obstante licite interdu et impune omitti
posse ad monitiones usq̄ in sequentibus casibus. Primus est
quando exccatio fitur pro delicto notorio ita Galinus in
dictu cap: Innocent: et Hostiensis in Cap 21. de officio delegati
in 6o nisi notorie constat qm̄ no esse contumace, sed nelle
pro delicto satisfacere hinc ^{exca} monitione, patet ex sup̄dictis de cau
exccat: et ita moderantur hunc casu Doct̄ apud Anegoringam
lib 10 casum conscientie cap 12 n 17. Securus casus est quibz
prentu est in mora, te enim etiā opus no est monitione,
exemplu sit. Petrus iam est in proxima dispositione animi ad
patrandu grume peccatu et si pronuntiatus sit uerendu est ne
interim delictu committat, et monitione anteuaret, hunc
casu et si pleriq̄ Doct̄ ponant multi tñ no immerito en no
admittunt et sic rationantur aut exccandus est commi
surus delictu et te morari debet ne id faciat exccatione
ipso facto p̄ quita, aut iam in flagranti delicto est et te li
tate morationis est ut desistat et meo iudicio hi recte capiunt
ex quo infertur nix ullo in casu uideri piculu in mora
proinde in omni p̄mittenda esse monitione salte una ut ual
hac ratione de contumacia rei melius contoure possit q̄ re
uera aliter serui nix poterit.

si sit epus
potest per
aliam terre

si sit inferior
epo no potest
alibi p se:

in proferenda
ca: debet expri
mi caa

etiam omnia
ca: et ualor
excatio

si in exp potens
mult terrore
excare excatio
nulla est

Qualit
28

qui ignorans
sit clericu no
excatur

terre an uero possit hoc facere p publicu scriba aut no
tanu, quidam alunt, qda negant, ego sic distingueru ualke
no est de epis, ual aliis superiorib, et hi possunt ta huius
confirma sententia qua aliam p alios legere, ual proferre,
ita ta ut epus affit, et recitata sententia p notariu aut
alibi dicat nos ta in scriptis excamus: uel sermo est de ep
inferiorib, et te quicunq, me est debet sententia p se
proferre, et sic forte conuincari possunt Doct: dicitur ex trem
as opiniones defendentes. Inueni an in proferenda sentent:
excat: debet exprimi caa. Ex affirmatiua ita statuit
in cap. medicinalis: omnis ratio est qd sine iusta caa non
excamus, haec autem iusta caa manifesta esse debet Capitulo
de sent: excat: nec sufficit expressio cae in parere, sicut
v.g: hunc pmonitu esse excatum sed oportet distate exprime
re an specie, ut sic manifeste constet de iustitia iustitiae cae,
ut reus liberari possit, si probauerit hoc, illudie se non fuisse
ob quod excat, cum hoc stat. ut etiam si caa omnia sit nilomi
nus excatio ualeat, sicut et de scripto diximus ex cao cap. om
medicinalis, Demu pter haec oia requiritur no ta ad licita lei
tate ualidam excat: ut haec sententia scripta intendantur a iudice,
na et si exterior excatio, proferatur si re uera in exp terrene
potius qua excare uoluit, excatio ipso facto est nulla, ita ex
coni sicut: v. excatio 2: casu 24. Dolet: lib 2: cap 7: pa est
etia secundo. De: *Quaest. 28*

An ignorans se esse excatu sit excatu

Ex exactione ignorata no ligata, seu pta ignorantia sit
iuris, seu facti, in modo ta inculpabilis sit, quare q sine culpa
ignorat hunc esse clericu et illu ual mutilat ual occidit, excatu
non est, et ratio est, qd sicuti ignorantia q debilis excusatope
rante a peccato, ita et a censura, q peccatu semp pponit
et qoe iusta dita mortale, unde et clericus haec ignorantia la
borans si celebrat ex hoc pte nec peccat nec fit irregularis
ut Nauar to. 20 concilioru concilio 3. n. 3. et 4. et Bonar: in
Cap Alma 22: parte, pa 6. n. 9. Ad haec tenet dicta illud

Ad hactenus dicta in id ad huc addendum est, ad validam exco-
municacionem requiri, ut qui excoatur no appellat intra tempus sibi à iure
concessum, qui anim admoetur et facta intimacione excoatus rete-
nat se ad legitimu superiore, et tunc adhuc excoicetur, excoatio est
nulla quod idem dicens et si cui, quicumq, alius defectus essentia-
lis interueniat, et uniuersaliter si excoatio contineat manifestu
et intolerabile errore: *Quaestio: 29*

Quaestio

*Quid faciendum sit iudici post lata sententia
excoationis*

29

Pro primo si absolute iuste, et dignè, ab ipso petatur, illa esse com-
muni tenenda: Cap. cum medicinalis in lib 6. de sent: excoat:

Deo: 29 Iudicem debere intra mensam, parti petenti debere tradere
exemplum scripturae si sup hoc fuerit requisitus, quod quod exemplum iudex debet dare
contraire debet excoatione ipsam de uerbo ad uerbu, et annu et diem, *exemplu scrip-
turae requisitus*
quo fuit lata. ita statuit Innocent: 48 ro sine ut iustitiae huius
instrumenti, pars extra iudicem agere possit et nisi iudex id seruat
incurrat ipse iure excoatione suspensione ab ingressu ecclesiae per
mesem ut habetur Cap sacro:

Class 6a

Classis sexta de effectis excoationis

Varius et multiplex maioris excoationis effectus est, ut in initio
huius disputacionis in fine uniuersus q 3. de quibus nunc cadine dis-
putandū est et primo qd de effectu excoationis. Primo qd consistit
in pinatione sacramentoru *Quaestio: 30*

Quaestio

*An recipiens uel conferens sacramenta in excoat.
licite et ualide illa conferat, et sumat:*

30

Dicens non est primo excoatione maiore ita priuare homine
aeterna, et postina sacramentoru participatione, ut obtrahens
semper peccat mort: Cap applicat et Cap si celebrat de clerico excoato
nihil trahit, et est uetus opinio Doct: quos longa serie recenset Sai-
rus lib 2 capu cap 10: pro est qd cum talis ab ecclesia sit excoatus
et prohibitus ne sacramenta, uel ministrat uel recipiat, no potest
non contrahens peccare. Videat D Tho: 3 part: in ma de sacramentis

*quando excoatus
peccat mortal.*

Validus est
Baptis: collatus
ab exco

q 64. art 6: Dico 20 validum esse Baptisum collatum ab exco
etiam denunciato, etiam heretico, et degradato, dummodo habeatur
forma et alia ad Baptisum essentia necessaria, ut statim in ma
de Baptis: et definitur in Cap. et traditur, de consecratione, us q

valida est co
firmatio:

Dico 20 idem iuris esse de confirmatione. Exco enim vel dans
vel suscipiens hoc sacramentum vere confirmat, vel confirmatus
est, ita ut extra heresim iterari non potest.

Consecrat et
et sumit eucha
ristia: exco

Dico 4 exco vere consecrare et sumere Eucharistiam Dico 3
parte q 82 art 7. Scl: v Eucharistia 2: n 3. ratio est qd potes
tas consecranti fundatur in carattere sacerdotali, huius autem
indelabilis est ex Ordine l. 7. Canone 9. de sacramentis in gene
re. Dico 50 ab eodem exco extrema unctio valide sumi et
ministrari, ratio est qd illius quis Christianus capax est.

ab exco pot
sumi et dari
extre: unctio

Dico 60 matrimonium etiam ab exco contractum esse, vere et matri
monium et sacramentum Cap significati de eo q dicitur in illa
in matrimonium quod polluit per adulterium: Carat v absolutio
impedimenti prope fine. Henricus lib 13 cap 12 pa. 5. ratio
etiam alibi data est, quia matrimonium est quodam contractus,
contractus autem ab exco validus est.

Matrimo: ab
exco contractu
est validu

Dico ultimo et sacramentum ordinis valide suscipi et conferri ab
exco quo ad characterem non tamen quo ad ordinis executionem cum
sit ipso facto suspensus quo ad eum ipso a Pontifice suspensus
ratio prioris membri est, quia etiam an exco Episcopus remanet po
testas tributa ipsi de consecratione seu carattere indelabilis,
hanc autem potestatem ad conferendos ordines suscipit omnium secretis
et docet Alota in Cap transmissu de electione.

ordo valide
suscipitur et
datur ab exco.

Quaest
31

An sacramentum poenitentiae et eucha: valide sumi
et conferri possint ab exco

exco quo modo
et quando suscipiat
et ab exco potest
sacramentum

Dico 10 exco maioris exco: illius tamen incomparabiliter
ignorans aut et oblitus si a peccato absoluitur vere absoluitur et
nomen suscipit sacramentum ita ut non teneat confess: iterare, si
ignorat quod exco tunc constituta in eos q clericum in minoribus
vel quibus forma constituta pertinet, talis bona fide conti
tere absoluitur et licet ubi se exco noverit, teneatur in

Ecclia. facere nō posse et faciēdo, nō fm peccare onēt: sed et
 irregularē fieri, sine is postea fit in maioribus seu minoribus
 ita dicit et definitur cap Sicut Apostoli et tribus sequentiq de fete
 tia exco et ibi censurata Caiet: a Communicatio ad exco. syl:
 v exco 30 n 2 versu 3 Suarez dicit qd scilicet: 2 n 6 usq ad 12
 q ad inductione probat et minores et per des: rāo huius est
 qd communio fidelium simpliciter prohibita est exco ita ut nō
 tm tāquā minister Ecclie sed neq; tanquā psona priuata cū
 aliis diuina officia recitare possit quāuis si cū aliis recitet
 spū faciat obligationē de horis dicendis et si peccaret qdā p cap
 hū ecclia hū dicendū
 Dico 20 et si nec ut minister Ecclie nec ut priuatus possit cū
 aliis diuini officii recitare p tū illud priuatum et p se di
 cere q modū priuata orationis, et priuati subtrahit tāquā
 latens, nō est qd diuina officia ut sunt horae officii bente v.
 detur totū psalmi ponit: rosariū et id genus alia, sunt opera
 q rationē poenae habeat et a scholasticis poenalia nocēt sicut
 ieiuniū et elemosina, ex d vho in 4 dist 25 q 4 a 3 et ideo
 ab exco excoari possunt ino exco debet ac tenetur si
 ante excoationē, ad horū recitationē obligabatur nō secus ac
 obligatus remanet ad ieiuniā, et alia ecclie pcepta q p
 censurā nō phibentur, ita iudō Doct cū Nanus cap 12 n 2
 et de horis cano: cap 7 n 16 ubi idē docet de solēnitē degradato
 si ante ad horas tenebatur uel ratione ordinis uel beneficii
 ecclie uel ob professione in religione approbata, horū omnium
 ratio est qd excoatio est poena, poena autē nō tribuit im
 munitatē et qd cū ipse sit obligatus hū ad hoc pensū nō debet
 ipse delictū patrocinari ut ab illo sit immunis cap legi
 16 q 2: alius ex sua malitia reperitaret commo dicit nulla
 censura tollit uel sacros ordinis, uel beneficiū, uel religio nē,
 porro ad alienius horū recitationē, nō pōt ex probabiliō ni
 lēntia apud Suarez loco cit: n 12 sibi horū adiciere, qd
 omnis exterius ^{communis} recitatio cū fidelibz excoato prohibita est et

fit irregularis
diuina fides

x p ois ordines

nō est cunctis
horis recitare

excoatus ut pri
uatum dicere
horas

degradatus et
tenetur ad ho
ras recitatio
ne

nulla censura
tollit ordinē

nō pōt sibi priu
adiciere

sanat cap excoatos. 22 a q 3 ubi plane firmo est de oratione
pronata qd huc inqretur en conicatio ne in cibo potu
more pinnato, et ipsa ppxis hoc modo interpretatur. Item
indiolu est de aliis, uoluntariis precibz ut rosariu &c:

excoatus prima
in orandi non
debet dicere do
mus uobiscu

Dico q si pinnatum et solus recitans horas no debet dicere in
uobiscu qd haec recitatio no est pbonae pinnatae sed iuxta morem
Ecclesiae a solo sacerdote et diaconis. Sicut, imo maioribus lib: 3 de
irregularitate cap 21 no putat tale fieri irregulare si
sit sacerdos uel diaconus, sed henricus lib: 23 cap 7 negat
sed certe sententia prior probabilius est omi et subsoni sit
huic, n 23 nisi excolet uel inaduertertia, uel reus negli
gentia uel Amile qd pia **Quaestio 25**

Quaestio
33

An excoatus possit ingredi ecclesiam

excoatus pt
intrare ecci
am:

Canonice uolunt in cap primu de uita et honeste clericoru
negant, sed uerius est quod docent scolastici posse excoatu in
trare ecclesiam no tm ptransendo quando no celebrantur diuina
sed et ut ibi oret seu horas canonicas seu aliqd aliud, solus et
pinnatum, et expresse id docet glossa in cap 2 et uidet qd q 2 imo
addit Nauar: cap 27 n 9 posse solu orare et ibi orant
dummodo sint ab iis seruati. Obiicit excoatus eicitur ex ecclesia
quod id no intelligi ex materiali sed de uisore xpi mystico
et glorio fidelium, ut recte exponit cathedra romana
in art credo sancta ecclesia et sanctorum sup 12 n 5 lect 3: ne
obstat quod ostianus iubetur tale ex ecclesia eicere, dist 25
cap 2 paud hostianu id. n tm fit dñ sacerdos celebrat et alia
diuina fiunt ne ingrediente excoato officia diuina inter
mitti debeant, qd ut infra ostendat pntente excoato ne offi
cia nec horae cantari nec missa fieri pt uel debet ergo
extra haec seculo scandalo et contemptu intrare pt sine peccato
ut ibi solus orat **Quaestio 26**

Obiectio

In sacerdos ce
lebrat no licet

Quaestio
34

An excoatus possit publica concione in ecclesia audire
qd posse cap responso de sent: excoatus: sol 4 dist 22 q 2 a 4 und 2
Nauar cap 27 n 36 henricus lib 23 pa 4 ca 12: ratio est

quia concio nō est est de numero divinatorū officiorū q̄
 int̄dicuntur exco et illis p̄mittitur id, ut facilius addu
 cantur ad contritiōē, an vero p̄ ratio sit de lectiōe sacra
 netheologica seu scriptura, merito dubitant Doct: nā de con
 cione est expressū in, de lectiōe nō item, probabile t̄m est pa
 rem esse rationem, nā et hae ordinantur ad conversionē ut
 merito dicit Got: licere p̄fessori discipulo suo exco circa
 lectiōē dubia movendi respondere quod Suarez, sup̄ in fest
 2 p̄ 3 negat univ̄saliter nisi id idē proxime cedat ad salu
 tam sp̄uale exco. Maior difficultas ut h̄ ipse p̄fessor sit
 exco et teneatur ex officio docere Suarez, et iudicat posse tale
 in boni publici gratia docere, nisi q̄ aliu possit satisfacere; ego
 vero dubito, an dicitur hinc tanta in tribuat certe ista con
 catio videtur iusta maior quā iura p̄mittant et p̄sumere in
 tā gravi m̄a tanta capitate sub̄ talis nō est.

concio nō est
 de numero
 divinatorū officio:

de sacra scrip
 tura est p̄v̄ta
 tio

quando p̄fesse
 exco possit
 docere

Quaest
 1735

Quaest 17
 An exco possit ire cū aliis in p̄essione
 Ho nō posse et ultimo loco et si intersit et clerici contenti
 t̄m cessandū est donec denunciatus exco expellatur h̄
 rignat̄ loco cit: ubi et aliis refert addit Navar n 176 late
 nec aqua paradisi q̄a posse aspergi a sacerdote, ubi nec int̄re
 dictum, quāvis ipse exco sacra ingrediens ea possit accipere
 q̄d alij senup̄aloti mem̄is q̄a hoc afferunt:

exco nō p̄t
 a sacerdote
 aspergi aqua
 dicta:

Quaest
 36

Quaest 36
 Quid alij facere debeant divinis vacantes p̄
 sento exco
 R̄. licet exco p̄hibetur divina officia cū aliis dicere
 aut ab aliis audire, de q̄hibentur et aliis eadē officia p̄sente
 exco audire aut p̄agere sicut am̄n ip̄i aliis vitare tenet
 h̄ et aliis ip̄os, ratio est q̄a hoc esset participare cū illis in di
 vinis, quod nulli licet et gratificans p̄ m̄: totius quoties, et in
 currit simul exco: minorē licet, nō fiat irregularis exco
 mat̄ t̄m Suarez, loco cit: sed q̄a in sine q̄audi entes nō p̄ mort

p̄sente exco
 alij nō possunt
 int̄cedere

Secundo scandalo, contemptu inobedientia vel cooperatione q̄ sacra
 doctrina nona est nec placet, tū q̄ est ḡbra torrentis dōto:
 tū q̄ in m̄a morali tam graui, ad sunt laxanda habere in
 elusione int̄dictionis eccl̄ie ut dōte loquitur Durandus q̄ d̄ 8 par
 Petes quid apendū sit, quando tali tempore excoatus ad est, resp:
 cum dūni si nondū capta sint diuina officia, moneri debet excoatus
 ut exeat, quod si nolit, eius p̄t et debet in q̄ p̄sentat laicos, si nul
 lus horū ad sit, à clerico is ipsis, nec ideo excoatur, et si ipse exco
 atus clericus sit, q̄ in tali casu nō tā infamatur in excoato, quam
 p̄p̄nsetur in iuria Deo et eccl̄ie illatae. Quod si nequeat sine
 periculo expelli relinquenda sunt diuina, uel si inchoatū in
 sit cessandū est; moxent tū idē dōt: quod si excoatus eccl̄iam
 intrat uel antiqua sacros eū uideat cum canone missae inchoasset
 Hoc est ut ipsi expliant capisset consecrationē ibi enim incipit
 sacrificiū) debeat p̄gere cum eo solo q̄ ibi affuit, ois uero alij
 stientes excoatus, adesse debet exire eccl̄ia nisi excoatus exire uelit,
 sacrificans ante q̄ cadat usq̄ ad sumptionē specierū eucharisti:
 inchoatū, sumpto sacramento antiqua dicatur postcommunio: mo
 xentur excoatus deinde ut exeat si nolit eat sacerdos in sacrificia
 uel aliu locū decente dicat, q̄ superant ex sacro, q̄ oia licet
 nullo iure probentur corriguntur tū ex principio illo q̄sito genera
 li et comi dōt: ut docet S Anton: 3 parte tit 25 par 2 uic: 2
 de auar de orat: et h̄eris canonis: cap ad n 60, ratio uero que
 tūto modo sit p̄cedendū in missa esse p̄t q̄ huc sunt h̄er
 amenta unitatis et ideo in expleta relinq nō possunt iure di
 uino et strictius est p̄ceptū integritatis sacramenti quā
 p̄ceptū excoatos excludendi

qd de excoato
 dependū sit si
 h̄ p̄ rā in tēplo

si nō possit ex p̄
 li absq̄ p̄iōrio
 relinquenda sūt
 diuina

pat sumptio
 h̄er: missam
 debet moneri

Quaerit
 29 37

Si complures missae eode tempore alieni dicunt
 et excoatus uni interfuit, nō excoatus possit intellegi
 in proximo altari, uel alio eius moti eccl̄ie
 Ex dictis certū est nō licere eandē missa uel horā cū excoato
 audire ad propositū uero recte respondet S uarez d̄ p̄ 12 lect: 1
 pa 10 posse hoc fieri, q̄ nulla est hic comi ratio in diuinis, sicuti

neq[ue] h[ab]e[re] ad signu[m] salut[is] angelice ex[co]m[un]icatus et n[on] ex[co]m[un]icatus in platea se
ost[en]d[er]e certe enim non possunt h[ic] d[omi]no dici s[er]u[m] orare ac p[er]
inde nec illi simul audire sacrum, cum uere n[on] sit id[em] h[er]e[n]d[um] et multo
magis id fieri possit si ex[co]m[un]icatus esset ibi, n[on] tam ut sacrum audiret
qu[am] ut latitaret, uel aliud ageret et ma[n]u[m] potius qu[am] formali
ter adesset:

Quæsit 38

Quæsit 38

An occulte ex[co]m[un]icatus possit publice interesse rei
diuine audienda uel facienda

Ho[mo] hic unu[m] esse certu[m], in ex[co]m[un]icatu alteru[m], certu[m] ut illud ex[co]m[un]icatu
occultu[m] teneri abstinere à con[tra]u[er]sione uisum quotiescu[m]q[ue] sine infamia
et scandalo id pot[est] et sequenter nec diuini interesse cu[m] alijs, nec
sacramenta dare uel accipere, q[uonia]m hoc in iure prohibitu[m] est: in
certu[m] uero illud est an falsu[m] id ip[s]u[m] teneatur facere in publico,
etiam si scandalu[m] uel infamia sequantur. Doctores uarij de hoc
mihi uidentur esse sedesma. 29. q[ue]st. 25. a 7 sub t[er]mine et q[ue]stio[n]e alijs
q[ue]stio[n]e syl. conu[er]s. et solu[m] ob ni tan[de]m scandalu[m], et grana[m] in iuria
posse tale licite in se[cre]to audire missa, et quoto tempore si sacerdos
sit, p[er]missa contributione sacrificare, quibus re uerari adiungat et
q[ue]stio[n]e (qu[am] habita copia d[omi]no debet) tale confessariu[m] n[on] absol
uat, cu[m] obtinet censura ex[co]m[un]icatus: superiori refer uata. H[ic] docet sua
rel[ati]o q[uod] disp[os]itio 66. sect. 4. et in ip[s]u[m] extendu[m] est ad leuatu[m] irregulari
tatem, in quibus casibus modo ablit[er]at[ur] foras et dolus nec iple sit in d[omi]no
petenda[m] absolutione[m], ratione huius alibi dedimus, q[uonia]m quotiescu[m]q[ue]
geruntur d[omi]no p[re]cepta incomp[ati]bilia, si utru[m]q[ue] seruari nequit sol
mandu[m] est s[er]uati[us] et maius atq[ue] maius p[re]ceptu[m] est h[ic] n[on] scanda
lizandi p[ro]ximu[m], aut se n[on] infamandi, qu[am] p[re]ceptu[m] abstinendi à
con[tra]u[er]sione fidelium ex[co]m[un]icatus illud n[on] obseruandu[m] est, et certe n[on] esset
Eccl[esi]a discret[us], intendendo t[ame]n grana[m] iactura[m] fame propinquit ip
suis p[re]ceptu[m] seruetur:

falsis ex[co]m[un]icatus
est in se[cre]to
sine scitu

inter duo in
compatibilia
maius est h[ic]
mandu[m]

De suffragiis ecclesie Quibus exeat spoliatur

Hic tertius est modus exeat: effectus quo priuatur homo
suffragiis ecclesie, de quo effectus sequuntur

Quæsit
39

Quibusnam suffragiis ecclesie priuatur exeat

Bona spiritualia
sunt duplicia

Præmissum est suffragium ecclesie aliud non esse quam bona spiritualia thesauros, et subsidia, quæ ecclesia animabus fidelium subuenit quædam bona in duplici sunt differentia, alia publica sunt alia priuata publica sunt in ministeris ecclesie quatenus ministri sunt, ut est missa hora canonice indulgentia orationes et alia quæ ecclesia publice pro fidelibus dicit et eis tribuit, priuata sunt illa quæ xiani ut gratia priuata et non ut ministeris ecclesie exercent ut sunt orationes priuata ieiunia afflictiones et alia personalitates, posito hoc, dicendum est primo exeat priuari suffragiis ecclesie quæ ab ipsius ministeris aut generatione pro tota ecclesia aut specialiter pro aliquo membro offeruntur ex eo scilicet quod ecclesia sua subsidia tali exeat applicare non intendit, eo quod abusus sit, ita dicitur in addit. q. 21 a. 2 ad 2. Magister in 4 dicit 28 ad finem scilicet: v. exeat 3. Margu. 2. Namar: c. 27 n. 18 Henricus et alii dicit 28 exeat: maiore non priuare illo ne bene suffragiorum quæ a charitate procedunt, ita nos supra disp. 2. claus. 2. q. 3: et ratio est quia exeat in te iam ante quod peccatum meret: si ipse priuatur ad quod exeat, in iure vero exeat illis suffragiis potitur cum sit totius membrum minus ecclesie

non priuatur illo
ne bene suffragio
nisi quod ad
charitate

Quæsit
40

An liceat pro exeat missam aut preces alias offerre

Res. negative ratio est iam allata quia hoc est gratia directa intentione ecclesie quæ nulli exeat sui auxilium omni modo quo potest priuare ita Namar: de horis cano: cap. 19 n. 67. Licesma loeb. cit. q. 23 a. 1. Suardus 9. claus. 2. disp. 9. lect. 1. Sotus dicit: 22 q. 1 ubi addit quod si rex aut episcopus esset exeat nominari non posset in canone, unde sequens

est esse p m: orare pro denunciatis excois in publicis et
 etia orationibz. Rogabis populo tu quod quis orat & sic excois licet
 peccat proderit ne ipsi oratio & etia respondetur cu dicitur
 uelomin excois contumacitate manet in mora petendi absolutio
 nem, aut inducit aliquem ut pro ipso missa legat, talis et peccat et
 certu est missa nil ipsi prodesse aut talis gemitus est et absolutio
 ne quantum in ipso est sollicitat, et de hoc satis probabile est, tali ex
 intentione & etia orationes illas prodesse et ad satisfactionem ita
 s Antoni: 3 parte tit: 24 cap 76. Card: turre cremata in capli
 q3 epus u q3 Navar: loco cit: n 68 Henr i quibz lib 9 de missa
 cap 13 par 3 lit p. Snaverz to 5 disp 9 sect 3 pa 2 et sequentibz qua
 vis hic doctor magis intendit pro populo sententia. Quereres alte
 rius an doctrina populo intelligenda est de excois no denunciatis alius
 ta publicis. No in primis certu esse quod dominus de declaratis, licet
 pro ipso 20 Cardu itide est no intelligi hic excois occultu, qd est
 iure antiquo talis no erat in tanonibz et gregentur nec dicitur sub
 ledit priuandus, tota igitur difficultas est de no nominatum decla
 ratis Navar c 27 n 36 medicus defendit excois quatinus publi
 cos si denunciati no hnt excludendos no esse a conibz suffragis et ora
 tionibz qd inquit talis no priuatur ecclia sepultura ergo nec
 suffragis & etia gregentia patet qd sepultura potitionu datur obfuffe:
 agium, vera est sententia opposita soti que legitur Snaverz disp 9 sect
 2 n 27 ratio est, qd iure cono antiquo talis erant priuati his
 suffragis Marti: ante v. per bulla ad evitanda de nullu fauore
 ipsi concessit et ex altera parte ista comunicatio ex principio
 inbrincois repugnat excois maiori omi hi sunt simplici. Ita nec
 qdem ut nec scilicet uideantur posse tale sic excois, ut nilominus
 habilis relinquantur ad fidelium suffragia totus ergo fauor con
 ceditur a Papa no excois, ad quietandus aro fidelium confortas et
 uitanda scandala, uel potius ob fidelium necessitate, ob quod permittit
 illis conicatio ne in excois, cum his, ex quo fit ut publice excois
 ex sua parte semp teneantur uitare consortiu et conicatio ne cu
 aliis no excois. De sepultura quod Navar: obicit ia atibi iudimus
 et paulo post plura de hoc dicimus.

est p m: ora
 re pro denun
 ciatis excois

an proficit illi
 oratio uel missa

occultus no
 priuatur

Navar: licet
 publicos excois
 no priuatur his
 suffragis:

Quaestio
41

Quaestio: 41
Qua ratione ecclesia orat in officio feria sexta
maioris hebdomadae pro haereticis

ratio quare
oratur pro ipsis
feria sexta po
nolix septimana

Deletus dicit in
memorato hinc
de peccato

ratio est quia te
orat ut peccato
tus:

Ratio dubia est quia haeretici sunt iure excomunicati Cap. Excomunicatus primo
et 20 tit. de haeret. et in Summa cognoscitur dicitur respondetur ecclesiam
in die prohibitionem hanc suspendere, quod absque dubio pro sua
authenticitate facere potest ut notat Scotus in 4 dist. n. q. 2. a. 7. et facit
in ecclesia ad imitationem Christi quod eo ipso die pro inimicis suis oravit
et sanguinem pro omnibus fudit. Quares an possit haereticos ad libitum
orare pro excomunicato denunciato in amento Scotus loco cit. dubitat

Ledesma expresse negat Deletus affirmat hinc 20 cap. 9, quia in illud
dicitur esse oratio privationis facta datur enim tempus illud sacerdoti
ut orat pro quibus velit, nec ideo talis excomunicatus participat, sed potius
excomunicatus operis charitatis, et facit voluntate Dei quod dicitur multum
re. Sic sentit Suarez to 4 disp. 78 lect. 2a sub fine Hostiensis in
Summa lib. 5 tit. de excom. n. 27 versus sed nunquam et alii plurimi multi
hanc sola ratione quod sacerdos nunc orat ut privatus non autem
ut minister ecclesiae quod sane et legitur in additioibus 3
partibus quod art. 2 ad in

Quaestio
42

Quaestio: 42
An excomunicatus denunciatus prius oratur ecclesia
sepultura

Re affirmative si sic moriatur et sic debeat cum maximis contri
tionis iudicium ut loquitur Suarez disp. 12 lect. 4 n. 3 et definit
in Cap. laicus de sepultura ubi et doctores unde nec in cimiterio ad
aliam sepulturae rite et solemniter ab Episcopo consecrato, nec in ecclesia
consecrata aut etiam non consecrata modo in ea divina officia gesta
hinc, talis excomunicatus sepeliri potest, pro sepelientes sine religiose excomu
nicate sine clericis sine laici interdiciuntur in rebus ecclesiae donec
de contemptu satis fecerint, Cap. Episcopi de privileg. in 6o, et pra
terea incurrunt excomunicatio: ut habetur in Clemat. prima de sepult.
si stigmatum id fecerint, licet si vel in igno raverint vel sepultum
probabiliter putarint absolutum, ita Aguar cap. 27 n. 137 Henri
ques lib. 13 cap. 11 pa. 3 lit. in, sed quid faciendum si in aliquis sit

in cimiterio vel alio loco sacro sepultus. De secundum iura ca
 nonica debent inde eici et exhumari omnia dnm modo possunt a
 fidelium offiibz dignosci, porro cimiteria in qbz sepulti excati sunt
 polluta sunt ac grinde facta exhumatione reconcilianda assp
 sione qua solemniter benedictio ut definitur cap. constituti de
 consecrat. altarium vel ecclesie et docet SEL: v consecratio e
 n s: qbz aliud addendum est ex ceteris Doct: quod si excatu ali
 quis in Ecclia sepultus sit se no tm Ecclia polluta esse sed et
 cimiterium illi contentum qa accessorium legitur principalis natura
 no tm contra polluto cimiterio polluitur et Ecclia, ut expr
 sse definitur Bonita: 8: cap. nri co de consecrat ecclesiarum lib
 6. quae omnia tm procedunt in excato denunciato et no abso
 luto, qa no denunciatus pt sepeliri in loco sacro, nec talea
 sepelians peccat pbatim in potestati constitutione conat. cont
 in extransigente ad evitanda scandala ut exprsse limitat gna
 rety loco ord. Navar n 36: et to: 20 concilio ronu coned: 25
 de poenitentis et remiss: ad extremu in ecclia vel cimiterio
 duto modo pollutis antequa reconciliantur nec possunt cantari
 divina officia, nec sepeliri expro ra fidelium reconciliata vero
 Ecclia polluta censetur reconciliaty etia cimiterium ipsi contiguum
 iuxta dntos authores

Si sit talis
 in loco sacro se
 pulchus debet
 exhumari:

polluta ecclia
 polluitur cami
 terium: sed no
 contra

excatu modo
 no fit denunci
 atus pt sepeliri
 in cimiterio:

Quaest 43

Quaest

An excatu possit eligi et eligere ad beneficium A3

ecclesiam

De hac re multa forent disputanda nisi commodius ea reu
 ceremus ad dispal: de beneficiis ecclesiarum de quibz disputabimus
 in 2a 2a, vterim vidari poterit gnarety to s disp 13 a lect 2a
 interin tm breuiter dicendum est ex unu doctri na excatu pri natura
 esse omni noua et passiva, ita ut neq, eligere quequa possit
 nec contra eligi a quoqua ad illa proxima dignitate ob quos blit
 in conventibus et capitulis, quando venitur ad electione pnti ad b
 lutio ab omni vinculo excatu nis p cuiq id pt, eode modo collatio
 beneficii cuiuscunq, ino etia pntio nis cuiuscunq, facta durante

excatu pri
 natura ubi a
 et passiva
 na in dignitat:

ante qd electio
 debet pnti ad b
 collatio

exaltatione est profusus nulla Cap postulatis de clerico exalto mi
 nistrante, ad eo quidem ut id veru sit quavis exaltus vel bona fide
 acceperit beneficium, ignorando scilicet sua exaltatione, aut putans
 ab ea absolutu le esse na licet ignorantia talis excuset beneficiari
 una culpa, no ta dat valore acti alius inuoluto q' exaltat
 si dona sit et tu exaltissima et conis Canonu taru q' theodoru
 teste Conarr: in Cap p' ma peete pa pa 7 et Societio Leo dit n3
 lect 2: ex quo sequens est hunc no ducere beneficium suu, neq' et
 fructus suos nisi forte eos quos ob exercitiu aliquod ministerium
 bona fide percepit et ia consumpsit, ceteros h' adhuc eptat onbis
 procul restituere debet, cu sine nero titulo eos acceperit, na
 ante golumis est ga ut ex h' d' tenus dictis patet exaltus h'us
 p' h'us est ab d'ni officio eccl'ico, nu ergo beneficium no datur nisi
 p' officiu merito reddidit tale eccl'ia inh'ibi le ad beneficium
 Ad hac d'na inud ultimo loco addendu est exaltu p'zinari omni
 uis d'ctio ne ta eccl'ica qua civilis quoad usum ita ut ipsius eccl'ie
 nulla sint, quod h' ta exaltus no est aut nominatum aut notorius
 et ab eccl'ia toleratur, ad vitanda g'fusione dominionu eius eccl'ie
 habentur valide ut videbimus inferius fufius et multa de hoc in
 ma de exaltu:

ignorantia no
 excusetur

talis in exalt:
 ad dignitate
 motus, tunc ad
 re fit:

Quaest
 44

De conione et g'f'atuti di ne fidelium exalto
 denunciato vitando et contra: Quaest 44

Qui bus in casibz fugiendu sit co'ortia et sub qua
 poena

hic est quartus effectus maioris exaltationis in ea quem nary
 ad nodu occurrunt casus in q' recipi' exaltis prohibetur par
 ticipatio quos tr' ois comoditatis gratia Doctores comprehendunt ve
 luti h'imo ha versiculo. Si pro delictis anathema quis efficiatur
 os orare vale. communio mensa negatur, quaru' l' d' h'us nouu h' est
 Pos intelligitur primo oculu Cap exaltos 20 q 3 no ergo licet ex
 altu vel oculari vel oculu ab vno recipere. et uoce oris intelli
 pitur omnis sermo et locutio no. a licet cu exalto loq' Cap c' h'ito

verfus in q' b'z
 comprehenditur

q' d' os intell'ig'

quid phibet
verbi vale

ad lectum cum
exato ambula
re

ad phibetur
nomine nota

ad lectum cum
amico exato
no are

qua ratione
dicitur cum exato
no are

certi est ex omnino opinione nos cum exato celebrare non
licere, celebrata tale, eadem nota phibetur cum exato ambu
lare ita instituire et id genus alia secus est si qd p eandem ma
teriam et manus alterum aut antecederet aut sequeretur
Septa vox est mensa qua signi ficatur primo nil cibi nil potus
debere fidele cum exato sumere simul et eodem tempore et in eade
mensa. 2o ut neq, in diversis mensis quando omnes illa mensae
tant ad idem convivium et si cuiq, sua portio separati m detur sicut
fit in rectoriis religiosoru qd casu et si dicitur vel niganti me
ta novent si ta nans solus ex dnbz exatus sit qd vel simul cum
aliis accumbat vel conuivio intercuriat nisi s statim exeat
omnes relictis mensa debeat discedere no obstante quocunq, uel scilicet
dalo uel dispendio. 3o no pot qd amico suo exato uenienti ut
comodat cu ipso concedere domu suam aut dare ei claves domus
sibi rebusq, suis teneat illu no recipiendo uel similis qd pta ne
cessitas concessione habe exprimat se enim poterit illu recipere
et possidere domu suam sed separati m, quid de mensa sicut est ad
pari ratione extendat ad lectu ne qd in no exat cu exato
lecto domi uti, sed poterunt ne diversis lectis in eodem cubiculo
uti multi affirmant, sed melius quare disp is lect 9 et 2 disti
quit, uel enim eum sicut in cubiculo est formalis ha
et p modu humana societatis et haec iure phibetur ^{et materia}
his tm et haec metita no est, imo si talis sit et in eode lecto phibita
no erit sicut et contra si plures in eodem societatis eade cubiculo ut
tue no tm eode lecto consistendi sunt, inter se communicare. Dices
Ja euangel: et in eode cubico cu haeretico lanare noluit. Et
id phibitionis fuisse no pcepti, et lane ita philosophandi est de
dnibz et aliis communicationibz. Ad extremu notandu est ex comu
nitione regulariter et ex genere suo esse tm: p v: ratio est qd
no sunt in re graui et ideo no ceptur hosce actus cu tanto
rigore phibere qd est expssa sententia s Thoma in addit: q 23
a 3 Solus Henricus Suarez et alij locis citatis.

Causa ob quam participantes cu[m] ep[iscop]atis excusati

Non obstante eccl[esi]astica prohibitione circa consuetudinem fidelium in
anilib[us] cum ep[iscop]atis eccl[esi]a ta[m]mittit in quib[us]dam casib[us] ut ipsa ex
conicatio sine peccato et censura fiat, uti decrevit Grego[rius] VII in
concilio romano de quib[us] casib[us] et paucis agemus

Quando liceat conuersari cu[m] ep[iscop]atis

Bo id indicari his versib[us]. Hanc anathema q[ui]e faciunt ne possit
obesse. vtile, lex, humile res ignorata necesse.

Primo rex excusat vtile hoc est vera aliqua et no[n] ficta utilitas
qua[m] suareth lect[ur]a s[ed] disp[os]it[ur] a q[ui] et 10 vocat necessitate ad melius esse
ta[m] eius q[ui] cu[m] ep[iscop]ato participat, qua[m] ipsius ep[iscop]ati et primo q[ui]dem
ex parte no[n] ep[iscop]ati est utilitas temporalis ut petere debita, deci
mas, iura, actiones ta[m] in iudicio qua[m] extra, quoru[m] ratio est q[ui]a si
hac creditur ep[iscop]ati facere no[n] posse reportaret ex sua malitia

ep[iscop]atus lucru[m]. Cap[itulo] intelleximus de iudiciis, eode[m] modo licet oculu[m]
petere a iuris perito ad nocito, medico ep[iscop]atis, nisi aliunde aqua
facere illud peti possit. Secunda utilitas est sp[irit]ualis ipsius ep[iscop]ati
hic possumus eni[m] ad concione[m] adducere, corrigere, hortari ad pete
dam absolute[m]one[m], dare conciliu[m] circa salute[m] ipsius, legere coram
ip[s]o sacra[m] scriptura[m], ut facilius conuertat, et int[er]trui possit, ita

definitur Cap[itulo] cu[m] voluntate et Cap[itulo] respo[n]do de sent[entia] ep[iscop]at[us] sup[er] quo
Secundo excusat lex hi[is] lege matrimonij possunt agere int[er] se coniu
gus q[ui]a quod iuris diuini est no[n] pot[est] tollere eccl[esi]a ex tendit aut[em] se
hac potestas no[n] tm[en] ad petitione[m] et redditione[m] debiti coniugalis
sed ad omnia et domestica et coniugalia obsequia ut docent meliores

Doct[or] apud sa[n]cti h[ilari]i lib[er] 2 ca[pitulum] 1323 et h[ic] de iudic[io] membru[m] negatur a
no[n] paucis dicentib[us] id quod dictu[m] est et tm[en] habere locu[m] in uxor[um]
ut uxor est, no[n] uero maritaliter ut seruiat domus cura gerit
otiosa hac metaphisica est, et sane n[on] pot[est] nisi operatione intellec
tus separari, hic formale a[m] materiali id est conicatio coniugalis ad
humana et sp[irit]uali ut merito dubitat sua ratio an omnimoda coniu

Quaerit
45

u[er]sus in quo
sunt casus 18

licet q[ui]d utilitas
habeat conuer
sari cu[m] ep[iscop]ato

licet accedere
multu[m] ep[iscop]ati
alimunde peti
no[n] pot[est] alius:

licet hortari
ep[iscop]at[us] ad conu[er]sio[n]e[m]

eccl[esi]a no[n] solit
q[ui]a est iuris di
uini:
q[ui]d uerbo lex
signat:

catio uxoris cum marito excoato prohiberi possit, vñi verum est
 nō posse nō excoati coniugem cum coniuge excoato participare in
 obsequio excoatus est, id. n. esset participare in crimine, the licet
 uxor cum marito excoato liberaliter tractare possit, nō pot. tñ
 in gratia mariti tractare et cū alio excoato v. g. si maritus in
 introret aliu excoatū ad prandiu nō posset uxor in eadē mensa
 cum ipsis sedere ut recte notat henriquetz: et c. v. excoatio s.
 24 var. 2. Demū sponsus excoatus cū sponsa ad excoata et edra
 agere nō possunt tñ qd adhuc coniuges nō sunt tñ qd sponsa cū
 sponso et habitare prohibetur ex nō excoato, in triu. tit. sess. 24
 cap. 2 de retr. matr. matri: tertio excoatū humile id est humili-
 tas subiectio nis nō diuini tituli possunt si oēs conicere cū excoatis
 primo filius et filia excoates adhuc sub patria potestate sū
 legitimi quā naturales. Secus si sint emancipati nisi conuersales
 eius sunt, et adhuc à patre sū tenture et alimnde vivere nequāt
 ratio primi est qd filius est portio patris s. eti q. ratio 22 est
 qd eo ipso quod emancipati sunt sub patria potestate ap. hinc nō
 sunt ac p. inde nec si ita subiecti ut extra prohibitiōe dicitur cū
 parenti b. excoatis participare possint, quāuis ut verū fatear
 nō videā huc valde fundata in iure ita tñ habet cōius dicit
 Canonul. tarū et Chedlo: quare ut dicit quod ipse sentio mihi pa-
 at sententia opposita q. alii resp. uet. cōm, ea tñ olim fecit Lam-
 darus, et ut p. b. ab. et amplectitur seruati. d. s. p. 25 to s. h. c. s. n. t.
 neq. ad 8: et dupl. v. monae. fundamento in primis auctoritate
 Arzo: vii. undecima q. 3 cap. Quorū multos, ubi excipit absolute
 filios sine ulla limitatione, ed. ex. ubi iura nō d. t. n. g. n. u. n. t. n. s.
 d. t. n. g. n. u. n. t. n. s. ratio inā quā ad aliud prop. h. t. n. g. n. u. n. t. n. s.
 de iure. q. s. quod s. h. t. n. g. n. u. n. t. n. s. in filio et h. a. emancipato maneat obno-
 xitas obediendi reuerendi obediendi patri à qua eximi nō g. n. u. n. t. n. s.
 possit et, quando obicit cōius sententia filius emancipatus est
 extra patriā potestate. Ro. ubi respondi. l. o. c. it. q. b. a. valentia
 esse extra in c. i. n. d. i. b. et i. t. h. i. s. q. d. totaliter est inde pendens à p. t. e.
 eius modi autē nō sunt ea q. i. a. d. i. x. i. m. u. s. extendo huc q. i. t. a. ad s. n. s.

uxor pot. tra-
 ctare cum mari-
 to excoato: nō tñ
 cū alio:

nō pot. sponsus
 excoatus cū spo-
 sa nō excoata a-
 gere:

qd uerbo hu-
 mili intelligi:
 parentes filii
 hinc filia au-
 dent cū patre
 excoato u. u. u. u.

filii eman-
 cipati nō pos-
 sunt cū patre
 excoato: u. u. u. u.

qui in iure filiorum appellatione veniunt 2o legitima tales sunt
 de adoptivi, q dicit solent tñ legitimi, quasi lege comparati nō ge-
 neratione, 3o filij nōales id est generatione qdem filij nō tñ legiti-
 mo foro nati, sunt autē secundū ius canonicū illi, q geniti sunt ex
 parentibz inter quos tempore cōceptionis et natiuit, poterat esse
 matrimoniu. 4o s purij id est ex surto nati inter quos nō poterat
 esse matrimoniu, ratio hōm omnin est q licet in rigore meta-
 physico loquendo, nō omnes isti formaliter sed aliq tantū analogice
 filij sint in iure tñ absolute filij vocantur. Extendo 2o hoc idē sic
 hū pari ex cōst et iure qd illos, q moraliter locorū filio habetur
 titulo affinitatis qmōdū sunt nurus et gener respectu locari et
 locari primigenij et primigena respectu nouerca et nutritici nepos
 et pro nepos resp: auj et progenitorū pupillus respectu tutoris
 lege filij ff de verborū significatiōe: Quibus dñibz cū iura filio
 nū nomē tribuant nō est cur nos appellationē hanc iuris gtra
 iura ipa restringamus in mōa pfectiōn odiō et primogenij
 hos cōmūtiōne suorū parentū. 2o possunt cōuenire cū dominijs
 heredi et anoi ue, nō et heredi et possessio dñi de et heredi cū gheredijs
 vel ratione necessitatis qd discedere nō possunt, vel utilitatis qd ali-
 bi suas operas cōmōdius locare nō possunt. 3o alieni hereditates
 hie sint famuli cōmōditij sine rustici seu operarij. 4o tota fami-
 lia excati. 5o Clerici cū suo epō excato si in eius hereditate sint et
 ex ipsius familia heredi nō. 6o monachi cū suo superiore excato pari
 iure iūo maiori qd arctius incorporati sunt hō b lato quā familia
 epī suo epō. 6o familia metaphorica id est milites cū suo duce ex
 cato cū sequendo et defendendo in bello iūto tñ. 7o vasalli cū eo cuius
 sunt vasalli quamdiu tenentur iuramento fidelitatis, nā nō eo
 ipso quō dñs vasalli excatu est (exapta executione ob hereditate
 que in mōa de fide) solutu est iuramentū fidelitatis vasalli donec
 p̄ccetiam ab hoc iuramento absoluatue ita s Antoni 3 part: hie s
 cap 2 Henricus cap 22 par 3 Arsepo: Saimus lib 2 cap sub n eo
 post absolutiōne nō possunt cū amplius militare cū eo
 equitare comedere, bibere, sed ad bñ eius cōmōcio debet abstina-
 re

qui dicantur
 filij ratione
 iuris cano:

hi oēs auct cū
 parentibz exat
 cōuersari.

heredi et anoi ue
 et possunt.

Clerici cū suo
 epō excato auct
 cōuenire

etia monachi cū
 suo superiore.

etia milites cū
 suo duce

quando exon
Et ignorantia:

Sacerdos licet
ex gestione que
da ex cathedra
cunctis non debet
ipsum vitare.

Necessitas ex
cusat:

aliquando pp
simile a summa
contumacia an
cetera dicitur co
luctu uxoris:

Quarto excusat res ignorata hoc est ignorantia probabilis
Fam facti qua iuris de qua supra multa qd dno duntaxat hic
adicio. 10. sacerdos q ex sola confessione sacramentali scit aliquem esse
excusat denunciata, non tenetur illum vitare sed quia potest se gerere in
illo ac si se in unum eum vitare. Nunc ignorantia ratio est qd alioquin
laretur sigillum confessionis et faceret in unum excusat; 20. si scia aliquem fuisse
excusat denunciata vel publicum penitentem clericum et post hanc scie
tia non videtur in unum integritate arcti, si hic alias sit bene famus et
nomine partium si in initio lenavit excusatorem et post annum videtur
illum amplius non lenare possit et debet credere illum absolutum esse, et
si reuera absolutus non sit. Quidem a potiori si testes fide digni id
asserant, in rebus non moralibus maior fides requiri non potest, quia iustitiam
et unum tantum gravis tenet et dicitur exceptione maior ut docet Sarracenus lib. 3
c. 7. Quinto excusat necessitas. Ita excusat scilicet, quia cum ipse partium
partium ratio sit quia si utilitas excusat multo magis necessitas, hanc necessi
tas cadit 10. in eos q cum excusat versari debent et hoc tenet in tempora
libus quia specialibus in pertinentibus tenet ad animam quam corpus famam bona
et fortuna magni momenti, nomine ante necessitatis non interrigitur
tam necessitas et magna et notabilis in comoditas quia id si omnino iure
non posse, quod non nisi in comode possimus. Cap. de pios et de verbi significat
pari ratione constitutus in itinere potest tuto ab excusat hospitium pe
tere nisi aqua comode possit apud alium habere, in eadem et mensa
cum ipse comedere si aliter cibum dare nolit pro omnibus hanc tenet ex
plicatis hominum generibus potentibus agere cum excusatis ac si per hanc
regula generale q dicta sunt de exceptione. Marri quintuplici in
personarum semper intelligenda sunt univociter nisi ex causa senten
tiam aggranando eis specialiter communis interdictum sicuti habet
consuetudo quod interdum patre marito dno induratis aggranatur
excusatio et morantur filii uxores et subditi ut omnino se ad horum
comione subtrahant et sic nude parendum erit iuxta codicem litteras
et fore nam excusationis quod hanc interdum iustissima sit sicuti in quis
potest mitti in exilium pro peccato vel publico boni causam in seculum ita et
potest singulariter obstrato subtrahi omne delictum et amplius non tenet ab
externis sed et a domesticis.

Quaestio 49
**An metus mortis sit causa sufficientis
ad conversandum cum excommunicato**

**Quaestio
46**

Dico 1. nullum peccatum seu mortale seu veniale unquam committendum esse propter quendam, tandem metum et mortis, ratio huius alicui expolita est quia peccatum in quantum peccatum nunquam est eligibile si non eligibile esset hoc ipso peccatum non esset

Dico 2o nulla ecclesia legem prohibere communicare cum excommunicato in temporibus, et humanis imminente metu mortis dum modo metus sit cadens in constantem virum, ratio est Insuper pontificum committit canonice excommunicatione ex multis benignioribus causis ut haec tenemus in diuinis, exponi uno fortiori ratione expendantur metu mortis participantes cum excommunicatis unde si princeps aliquis cogat te seu comedere carnes die veneris, sabati, vel in quadragesima non in contemptum ecclesiae sed in ea ipso comedit et multum te habere licite comedere ad eundem mortis periculum. Ecclesia enim cum non nocere suo mater sit non intrat in tali casu filios suos ligare ut carnes non comedant id expolit de participante cum excommunicato

*quando
nulla lex ecclesiae
prohibet comica
tionem cum excommunicato*

Dico 3o legem ecclesiae neque prohibere communicationem cum excommunicato et in diuinis cum periculo mortis ita Ledesma soter et alij ubi sup. ratio eadem est eum priori, hinc est quod si aliquis tyrannus excommunicatus aut alius ne immoleretur aut diffamaretur intentaret sacerdoti mortem nisi eum se celebraret potest celebrare, abstrahendo tempus ab eis quae per accidens possunt intervenire ut contemptu fidei frindicio ecclesiae censura communicatione in crimine est criminis nobis, et huius solus sensus habet caput sacris de his quae metu uigilant, dicens participante cum excommunicato et per metum mortis, et

*in diuinis et
licet conicere cum
excommunicato*

Dico so in art: mortis quoniam sacerdotē posse absolvere a qua
 cura executione accepta tū cautione satis faciendi q̄ cautio fieri
 debet vel q̄ sponsores vel q̄ iuramentū articulus porro mortis ubi
 alibi dictū est nō tm intelligitur ille in quo aprotus in agit om̄
 mā sed et in e ita in quo iudicium est mortis ut iudicio medici nō
 sit enafurus, ratio congruentia est q̄ si expectatur ultima illa
 periculis p̄sentis est tūc hinc absolut: decedat

in articulo ve
 tu q̄libet p̄ ad
 absolvere sic videt
 facta tū cautio
 re:

Dico 6° etiam ab exeat: lata ab homine nō posse semp absolvere
 ab eo q̄ eam tulit. primo scil: quando una executio est obfirmata
 a superiore. 2° quando delegatus q̄dē superioris excauit, sed excautus
 manit annū integrū in executione, neq̄ interim instituit ut absol
 veretur, tē enim a superiore delegati satis absolui debet imo eiusmodi
 habetur pactus de heresi. 3° in curiaris exari possunt a quo
 curaq̄ ep̄o absolutio ta est papa refermata. 4° quando q̄ excauit
 tm est executor superioris tē is absoluit enim ipse est executor

nō p̄t semp ab
 solvere is q̄ fecit
 executione

incuriaris p̄
 hntā quoli q̄
 ep̄o exari tē
 hō absoluit:

Inquit
 48

Inquit 48
Qua forma absolutio ab exeat: debeat fieri

Non nulla esse certā ac p̄inde satis erit uti verbis vel scriptis si
 quaticationis liberationis exeat: interim huc communis est absolutio
 nis forma recepta om̄ni absolventi in praxi. Ego te absolvo
 a vinculo exeat: in quam vel ob hanc ^{causam} incurristi
 et restituo te sacramentis ecclesie et coniūni fidelium
 in qua forma loquendo in ripore nō est necesse addere ista verba
 in qua ob hanc causam incurristi et q̄ sequuntur, nabit. n. abso
 lutio sine exp̄tione causae ob quam q̄ excautus est, nec demum
 illa ultima in nomine pat. sed sufficit dicere absolvo te a vinculo
 exeat maio: reliqua sunt tm de q̄gnitate, nec etiā necesse
 est expr̄mi nomē absolventis, satis enim id expr̄mitur. v. ab
 solvo te ut dictū est in māa de p̄gnit: Petes an valeat et tut
 fieris sit ista forma Absolvo te nū amplius addendo. q̄l
 v absolutio 6 n 2 dicit negat, q̄a verbū absolvo p̄t trahi ad
 diversa alii dicunt valere, q̄b̄ subscripsi in māa de p̄gnit:

forma absolu
 tionis

nō est necesse
 addere causam:
 nec p̄nia ista vix
 q̄ hic ponitur

et sit vere comu cum s. c. h. o. 3 parte q. 84. a. 3. ratio syl:
frinda est q. antecedens tractatio at p. h. i. o. a. c. e. n. s. u. r. a. a. b. s. o. l. u. t. i. o.
ut semp. h. i. n. i. s. b. l. e. t. s. a. t. i. s. e. x. p. r. i. m. i. t. a. q. u. a. r. e. f. i. a. t. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e.
Sic propterea ut reliqua int. m. h. a. n. t. u. r. s. e. d. h. o. c. a. p. o. a. b. s. e. n. t. i. a.
a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. i. s. d. u. o. b. i. s. h. i. s. u. r. e. b. i. s. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. e. r. p. p. n. i.

Inquit
49

An possit quis absolui inuitus

Inquit 49

Pro ex communi possessione et t. quia huc censura residet mere
in potestate superioris, ergo quandoque ipsi placuerit poterit
illa solvere ita d. c. h. o. in addit. 3a. partis q. 24. art. 2. s. o. t. i. n. t.
d. i. c. t. 22. q. 2. a. 3. g. l. u. s. 3. h. e. n. r. i. g. u. a. t. z. l. i. b. 13. c. a. p. 29. q. 2. s. y. l. v.
Absolutio 3. d. u. b. 6. S. u. a. r. e. t. z. d. i. s. p. 7. s. e. c. t. 7. a. n. s. u. s. q. a. d. 8. S. a. n. v.
Absolutio ab excommunicatione n. 7. h. i. c. e. n. i. m. a. m. a. l. o. c. u. l. p. a. e. o. q. u. o. d. n. o.
n. i. g. i. p. p. r. i. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. c. o. m. i. t. t. u. r. n. e. m. o. i. n. i. t. u. s. a. b. s. o. l. u. i. p. o. s. s. i. t. e. x. c. o. m. u. n. i. t. a.
t. a. c. u. m. s. i. t. m. a. l. u. p. o. n. e. f. i. c. i. t. i. n. a. l. i. q. u. e. i. n. i. t. u. s. t. e. r. r. e. p. t. i. t. a. p. t.
et in i. h. y. a. b. e. a. d. a. b. s. o. l. u. i. s. i. n. e. c. o. n. t. u. m. a. c. i. a. d. e. p. o. s. i. t. a. s. i. t. s. i. n. e. n. o. n.
c. a. n. e. r. e. t. a. d. e. b. e. t. a. b. s. o. l. u. e. n. s. n. e. h. i. c. a. b. s. o. l. u. e. n. d. o. s. c. a. n. d. a. l. u. m. e. x. e. r. c. i. t. a. n. t.
p. r. i. d. i. c. i. u. m. t. e. r. t. i. o. a. u. t. i. n. d. e. n. i. l. e. s. c. a. t. a. u. t. h. o. r. i. t. a. s. c. o. n. s. u. r. g. u. n. t. a. t. d. e. m. i.
ut moraliter c. o. n. t. i. t. a. b. s. o. l. u. e. n. t. i. e. x. c. o. m. u. n. i. t. a. t. e. n. o. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. a. b. e. r. e. n. t.
a. i. l. i. n. i. p. r. o. f. u. t. u. r. a. s. e. d. p. o. t. i. u. s. f. u. t. u. r. a. r. u. i. n. a. e. e. t. u. e. r. a. e. t. g. l. u. s. e.
t. a. m. e. x. c. o. m. u. n. i. t. a. t. e. q. u. a. i. u. r. i. s. q. u. a. i. u. d. i. c. i. s.

à malo culpa
inuitus nō pōt
absolui
exco. t. a. c. u. m. s. i. t.
mala p. n. e. i. e.
n. i. t. a. b. s. o. l. u. i. p. t.

Inquit
50

An exco. eo ipso censetur extinguita quo exco.
tus recessit à contumacia

Inquit: 50

Pro minime sed t. h. i. p. o. s. t. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. p. a. t. e. t. h. u. m. e. x. f. o. r. m. a. q. u. a.
d. e. c. r. e. t. a. n. t. i. t. u. r. a. d. h. a. n. c. e. c. e. n. s. u. r. a. t. o. l. l. e. n. d. a. q. u. a. e. t. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. a. n. i. n. t. e.
e. x. c. o. m. u. n. i. t. a. t. e. n. o. d. e. l. e. g. a. n. d. i. d. e. c. r. e. t. e. t. c. a. n. o. n. u. m. t. a. p. o. t. i. s. s. i. m. u.
q. u. i. a. h. i. c. h. u. e. i. p. s. o. i. u. r. e. e. t. a. t. i. m. a. n. t. e. r. r. e. t. u. r. m. a. x. i. m. e. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. r. e. c. e. s. s. u.
à c. o. n. t. u. m. a. c. i. a. e. t. g. d. i. g. n. a. s. a. t. i. s. f. a. c. t. i. o. n. e. q. u. a. a. b. e. x. c. o. m. u. n. i. t. a. t. e. e. x. i. g. i. p. t. h. i. c. h. o. c.
d. i. c. i. n. e. q. u. i. t. q. u. a. s. i. q. u. o. m. o. n. i. a. t. u. r. a. n. t. e. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. a. b. e. x. c. o. m. u. n. i. t. a. t. e. e. t. h. i. p.
s. e. r. i. s. s. i. m. e. p. e. n. i. t. u. r. a. n. t. e. t. p. l. e. n. e. s. a. t. i. s. f. a. c. t. u. r. u. s. u. l. l. a. t. t. o. p. o. n. i. t. a. t. u. r. i. n. t. e.
p. o. s. i. t. a. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. e. c. a. u. t. i. o. n. e. s. e. s. a. t. i. s. f. a. c. t. u. r. u. m. n. o. i. d. e. o. d. e. c. r. e. t. a. e. t. s. i.
d. e. l. e. s. h. a. b. e. n. t. n. i. l. l. i. p. r. o. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. e. t. i. d. e. x. p. l. i. c. i. t. e. d. e. f. i. n. i. t. u. r. i. n. c. a. p.

hinc absolutio
ne nō tollitur
exco. t. a. c. u. m.
h. e. p. e. n. i. t. a. t.

à nobis de sent: exat: Obiteris, la po exatio fertur et à iure obiectio et ab homine sub ea pitione donec restituas, ergo cessante caa exationis cure no cessabit et eius effectus licenti uniusmodi cessante lege lata sub certa gditione, cessante conditione cessat iure et ipsa lex. Quo exatione no cessare p se ex hoc quod secuta sit solutio vel latu factio, vel restitutio, vel similis impleta gditio, qz conditio illa no facit hunc sensu, quod exatio duret tm, usq ad illa exco conditio ne ex plata, ita ut ea posita in actu statim tollatur, sed hunc tm quod ante illa conditio ne impleta, no tollatur, tollatur ante postea no p pitione conditionis sed p absoluteone, rem a posito exemplo declarat smaratz disp: 19 scilicet 24 ns: licenti inquit cum dicimus peccata no remitti nisi confiteantur no est tempus quod facta gessione q se tollantur sed q aliqd consequens absoluteone scilicet sacro: no tm nisi prius impleta conditio ne antecedenti q est confessio, et hac omnia procedunt de iure ordinario ceteroq n: recte habet quod notavit idem smaratz loc: cit pa: exatio: n 9: et disp 7. scilicet 24 n 2 usq ad 24: et Gaar v Absolubis ab exat. n 12 posse summu pontifici ex plenitudine potestatis ut pote iure canonico superiore potestate et iure extraordinario aliquo sic exare, ut vel impleta hac innaq conditio ne vel recessit exatio elapso tanto temporis tractu exatus ipso iure et facto sit liber sine addito sed quod negamus illud est ecclesia tali modo ullum nunquam exatse vel lege ordinaria et iuri pontificio conformiter posse.

Ina dicit posse papa sic exare ut cessante tempore

Quaerit

Quaerit

An possit qd esse exatus pluribus exationibus 51

Quo posse te scilicet: quando qd plura crimina quatuor qd gan ne pa et exatio sua iure sanas hnt et sequantur ut qd absolui ab una exat: et no ab alia et si exationes diversis indici bus sint reseruate poterit absolui unus ab una no ante ab alia respectu alterius iudicis haec n sunt actus in iudicio: licenti. 2.:

Et qd absolui ab una exat et no ab alia

Classis ult:
De excommunicatione minori eius effectis et
absolutione ab illa

Spectantia ad hanc excommunicationem magna ex parte intelliguntur
ex hactenus disputatis breviter ergo et da transcurramus ad
denotat huius excommunicationis notitia de qua disputat suarab. d. 102

Quaestio
52

Quaestio 52
Quid sit minor excommunicatio

Dico esse censuram ecclesiam privante hominem participatione
passiva sacramentorum ita dicitur ois et habetur cap. h. celebrat
de clerico excommunicato ministrante, q. qdem definitio clara est et
sideranti, hanc excommunicationem ad privationem aliquam collegio fidelium
nec exteriori communionem nec sacramentorum collationem, unde
patet distinctionem excommunicationis huius a minori, nam enim privat
tam activa quam passiva ratione, minor passiva tantum publicis
ecclesiae suffragiis privat hoc ad item: illa multo grauius et gra
uiores effectus sortitur haec pauciores et leuiiores, sed ut haec
significatio videamus sit aliud quaestio

Quaestio
53

Quaestio 53
Quis ius canonicum de hac excommunicatio: statuat

Dico in dicto cap. h. celebrat sex capita afferri a Gregorio 9
de hac censura q. fufius postea afferuntur a doct. maxime
suarab. d. 102: v. excommunicatio q. Caetano in h. v. excommunicatio minore
Nauar cap. 272. 25: Sicut ante breviter haec

celebrans in
minori excommunicatio
p. m.

Primo celebrans in excommunicatio mi: p. m. licet idem possit audire
sacramenta et reliquis divinis officijs cum alijs inter se uno et eod. ipsis
recitare, et pacem sumere q. in ecclesia post agnus Dei offeruntur
potest et absolvere ab excommunicatio: maiori vel minori et a peccatis et
dare sacramenta infirmo sine celebratione missae tamen

celebrans p. m.
sed non est irregularis
sularis:

Secundo etiam celebrans p. m. non fit irregularis
Dicitur sacramenta ecclesia a tali collata habent huius effectum
ac si esset extra censuram.

Quarta prohibita est ipsi omnis sacrament: perceptio
 Quinto potest eligere et ratione iuris dicitur nisi si copulatur
 legitione exercere

Sexto demum non potest eligi et si obligatur. Sexto electio est uni
 taria et si ipso facto non sit irrita, addo his

Septi: posse tale esse actorem in iudicio. Octavo in eodem procura
 tori alterius. Nono quia te te. Decimo posse celebrare matrimonium
 Undecimo testamentum condere, quorum omnium ratio generalis
 haec est quae ex parte minorum primat postquam iuramento:
 perceptio est quorum numero dicitur nihil est

Quaestio: 54

Quomodo contrahatur minor

Byc 10 contrahi ex participatione cum ex parte maiori ex parte
 quando scilicet: quod legitur comedit tractat cum ex parte iuxta superius:

20 haec ex parte non multiplicatur id est non diffundit se ad
 alios v.g. qui participat cum ex parte ex parte maiori nulla
 inde incurrit ex parte: 3 haec ex parte ut plurimum contrahitur
 cum p. v. non ordinarie verum cum ex parte ex parte maiori non est
 p. m. sed tamen veriale extra divina, non in contrahitur p. m. ut ut
 et supra dictum est. Repe tamen fieri potest ut talis participatio sit

mortalis, quando scilicet: cum aliquo contemptu et temeritate parti
 cipamus cum ex parte ex parte maiori, adde his intantum quod tamen ^{quando incur}
 participatione cum ex parte maiori ex parte contrahi dicitur ex ^{ratur mi: aperi:}
 parte non minore, ut primo quando id in ex parte exprimitur
 ut scilicet: omnes participantes sunt ipso facto ex parte

20 cum qui participat in crimine ipso v.g. ex parte aliquis pro
 concubinato in castro adulterium et fornicatione et post hoc cum
 tali re habet, et pars est eius criminis, et tunc ex parte, eodem modo
 si quis ob turbum vel in castro ex parte, et tunc deinde in eo
 crimine iurat et eodem modo ex parte, alias vero ut dictum est
 semper et incurritur tamen minor ex parte: Petos quod ex parte non
 iura et canones, qui postquam dicunt conuicte cum ex parte incurrit
 simile ex parte. Duo canones illos esse auctores ac primum non
 abolitos vel explicandos esse per posteriores quod scilicet in eorum
 simili ex parte in ratione generica, vel certe talis in ratione dicitur

Quaestio
 54.

quando incur
 ratur mi: aperi:

participans
 cum ex parte in
 talis crimine
 eandem incurrit
 ex parte in quibus.

Quæsit
55

ultimis casibus

Quæsit 55
An excommunicatus minori exeat: cum nullum sacramentum recipere possit si recipiat aliquod illud sit verum sacramentum:

omnia sacramenta recipit
p[er] se penitentia

Dicendum est indubitatum esse si excommunicatus si communicet ordine, confirmetur, matrimonium inueat, excommunicatus: unctio ne accipiat, necessarium sacramentum: sucha: ordinis contra: matris: et excommunicatus: unctio: suscipere, quare de sola penitentia est controversia an si absolvatur sacramentaliter, vere sit absolutus an vero iterum debeat confiteri, defectu absolutionis prioris, ad quod respondetur mihi videtur in dictis: aut talis absolutione obtinens, p[er] m. obtinendo illa, quæ scilicet vel non sit, et recedat se excommunicatum, aut nota deberet secundum statum suum se non posse absolui, nisi præmissa absolutione ab excommunicatione, et se non recipit talis absolutione eo quod obice ponat peccati mortalis, aut 2o talis non p[er] m. consequendo, vel quia in te ignorat se excommunicatum vel absolutum et excommunicatus, vel ne meminisset quod eius et id confitetur. Sed in talibus invidiabilibus erroribus seu iuris seu facti ductus putat se posse à se absolui, et se si prius à peccatis quam ab excommunicatione absoluitur vere absolutus est ne tenetur confessionem repetere, sed tamen debet procurare, ut ab ea absoluitur absque iteratione confessionis, ratio est quia adest materia debita forma et intentio, et non ponitur obex ex parte penitentis, ut patet ex eo quod est vera sacramentalisq[ue] absolutio, et licet factum hoc sit contra prohibitionem ecclesie non tamen hinc legitur quod sacramenta non tenentur multa in fieri prohibentur quia facta tenentur.

Quæsit
56

Quis ferat excommunicatum in aurore

Dico 90 hanc censuram posse ferri et à viro et ab homine et à communis apud suares: solum lib 2. Valent: cap 23 n 1. Xaver cap 21 n 25: unde quicumque potest ferre maiorem excommunicatum: potest et in aurore, ad quam quod est regitur in iuris distinctio eccl[esi]astica fori contentiosi ex iisdem dicit: defectu cuius à simplici parochio ferri

requit. Dico eo et si olim minor haec exco[m]municatio soluta fuerit
ferri ab homine hodie t[ame]n amplius in usu no[n] est quod n[on] expe
rientia quod nullus iudex p[ro]cipiat h[uius] poena[m] exco[m]municat[i]o[n]is

Quaerit 57

Quaerit
57

Quis absoluit ab hac exco[m]municatio[n]e minori

Res autem haec exco[m]municatio lata est ab homine aut a iure, si primo
modo absoluit solus is qui e[st] in iurisdictio[n]e vel ipsius superioris vel ab homi[n]e
aliquo, habet potestate[m], ratio est quia cuius est ligare eiusmodi
est et solvere, si vero lata sit a iure licite et valide absoluit
quibus sacerdos proprius eius exco[m]municati ita e[st] s[ecundu]m d[omi]n[u]m: in add[itione] q[ue]d
art[iculi] et alij omnes. Ex propriis autem sacerdotu[m] intelligitur
is qui habet iurisdictio[n]em: ordinaria[m] in foro poenitentia[m] qua[m] habet
Papa in tota ecclesia, ep[iscopu]s in sua diocesi, parochus in sua paro
chia cap[itulo] omni ubique lexus in tit[ulo]: de poenit[entia]. Quod uerum
est et si parochus sacerdos no[n] sit ex alibi dictis. Alienus autem
parochus alterius subditu[m] ab hac exco[m]municat[i]o[n]e absolvere requit
quia no[n] habet iurisdictio[n]em. Sed quaestio est an cu[m] quis iacet sit
in exco[m]municat[i]o[n]e minore; no[n] ob p[ro]p[ri]e sed veniale t[ame]n ex participatio
ne cum exco[m]municato possit absolui ab alieno paroco vel et a quouis
sacerdote simplici licet quibus aliis a veniali solentur lib[er]o
cap[itulo] u[bi] Nouar loco ed: u[bi] resp[icit] et n[um] 39 affirmant: melius alij
id negant s[ecundu]m l. vltima[m] exist[ens]: s[ecundu]m Henricu[m] q[ui]d[am] locis susp[icit]:
ratio fundamentalis est quia exco[m]municatio minor est uera censura
ecclesia q[ui] a iure indigitur censura uero actus iuridicus est
quod et absolutio ipsius fieri no[n] potest ab eo qui iurisdictio[n]em no[n] habet
quam h[ab]et d[omi]n[u]s parochus aliquis et simplex sacerdos no[n] habet
licet exco[m]municat[i]o quibus simplex sacerdos possit absolvere a venialib[us]
q[ui] sua confessionis iudicia no[n] sunt, absolvere t[ame]n no[n] potest ab exco[m]municato
minore, ob dicta iurisdictio[n]em: t[ame]n t[ame]n vno h[ic] neq[ue] a veniali q[ui]d[am]
potest h[ic] h[uius] adimpleta sit minor exco[m]municatio haec de h[uius], possunt n[on]
solum h[ic] religio[n]i ad confessiones expositi ut habet iurisdictio[n]em
nata ecclesia constituta optima legu[m] interpretes. Potest t[ame]n
parochus proprius hanc potestate[m] alteri paroco vno et capela alteri delega
aut simplici sacerdoti delegare, vno si credimus sedes me[re] in ea
49 22 stia d[omi]n[u]s no[n] aut inferiori clerico, potest etiam ep[iscopu]s

quis dicitur
habere iuris
dictio[n]em

simplex sacerdos
no[n] absoluit a
minori exco[m]municat[i]o[n]e

potest parochus
sua potestate

exstant in mi: exeat: abstinere alibi in eadē constitutu Cap Dnoibus
noni exeat: p̄ de sint: exeat et est comis ac recepta doct sententia et has
abstinere ali & sufficiant de prima censura
in uide ḡti hnti

Disputatio Tertia De Suspensione

Alterā hanc ex ecclesiis censuris tractant theologo in 4
dist 28. Q. Tho: in addit: 3 partis q 22 a 3 et 5. Scot in 4
dist 22 q 3: valent: fo: 4 disp 7 q 18: Henrignat lib 13
a cap 31 ad 40. Coletus lib 2 cap 42 ad 51: Suarez lib 23
usq ad 32 Araphius lib 4 cap 25 Navar cap 27 a n. 151:
Summis ta communiter v. Suspendio. Canonista in Cap Apoc
tolica de exep̄t: Concurr: in element: si furiosus p̄te 2a

Classis
vnica
de homicidio: - : Disputatio vnica

Quaestio
Quid sit suspensio. Quaestio 1.

definitio
suspensio

quare dicitur
censura

solum clericus
p̄t hac censura
ligari:

Pro suspensione esse censurā ecclēsiā p̄ quā persona itā
ecclēsiā seu clericus quatenus clericus ob suā culpā p̄minatur
ad tempus p̄ impediendū in totū uel in parte usu ordinis
officij, uel beneficii quatenus hic usus bonū quoddā est cō
sistens in exercitio facultatis, quā aliquis habet ad ministrā
riā ecclēsiā. Ita ex cōm̄ gairus lib 4 cap 2 n 12 et ualētia
p̄n 10 et definitur in clementina cūpientes de poenis
Dicitur primo censura ut distingatur ab irregul: depōsi
tione degradatione haec enim ut supra diximus censura nō hnt
hē tō inhabilitationes. Dicitur ecclēsiā ut disting: a censuris
civilibz. 3 p̄ quā clericus &c quia solum clericus est subiectū
ap̄tū Annas cens: ut patet ex hinc ubi suspensio nō q̄ in iure
habentur. 4 Dicitur quatenus clericus est ut disting: ab exat
et interdicto, q̄a p̄ has nemo separatur a iōiore ut clericus, sed
quatenus xpianus unde quis xpianus excuri p̄t et interdicti

Suspendi nō ita. Dicitur sō ob suā culpā qā p̄prie nulla
 poena infligitur nisi ob culpā, necessario rēgo et hanc p̄videre
 debet culpa et q̄e mortalis unde recte henricus cap. 1. 1. 4
 pa 10 docet quōd qui p̄ probabile ignorantia iuris aut facti à
 peccato mort. exentatur suspensionē incurrere ad possit. dicitur
 usu ordinis officij, vel beneficij, ut cognoscatur tota rāa suspē
 lioni subiecta suspensio. n. ab ordine q̄ hibetur exercere actū
 ordinis suspensio ab officio q̄ hibetur fructus beneficij tenere
 suos. suspensio demū ab officio neguit iurisdictionē exercere
 dicitur 2 in p̄prium vel ad tempus ut rāsi nentur variis
 modi suspendendi.

Quaestio 2

Quaestio 2

Quotduplex sit suspensio.

Pro eam dividi à Doct: 1o ex parte causae efficientis, hic alia
 est à iure, alia ab homine, uti excoatio. 2o alia ex parte causae
 ob quā fertur et hic est duplex una p̄ contumacia altera
 p̄ peccatū s̄yl: v suspensio pura 4 col: lib 10 cap 42. duplex est
suspensio
 Sextio ex parte materiae et est 3 una est suspensio ab ordine
 alia iurisdictione alia à beneficio: Quarto ex parte modi
 suspendendi et est duplex una est absoluta alia condicionata
 Quinto ex parte durationis una est simpliciter sine ulla
 temporis mentione, 2a determinatur ad tempus. 3 cum exclusio
 ne temporis in perpetuum id est usq; ad diem vitae, at huc tertia
 spes cum depositione participat. Septo ex parte cessationis et
 est duplex una cessat sine absoluteione p̄ solū lapsū temporis
 2a p̄ exercitiū vel omissionē alienius actus alia dicitur divi sio
 nes quas fise concernunt doctores maxime Suarez lib 2 d n
 1 ad 7 aut improprie sunt aut omnino falsae

Quaestio 3

Quis sit minimus suspensiois

Supponendū est habere locū ea omnia quae de minimis b̄no exat
 sub t̄ximis, qui cumq; p̄t exicare p̄t suspendere, ut recto s̄yl: t̄x̄sicut de p̄
 v suspensio pa 2 Navar cap 27 2 151 Tolat lib 1 cap 4 in iurisdictione

Dicendum est primo sententia suspensionis posse in communi
 terre in quocumque clerico. 2o idem posse auctoritate iuris hoc est
 humani Pontificis vel concilii generale: 3o alius plures Episcopi
 inferiores in huiusmodi subditos & legati et nuntii
 Apertum in personas suae legationis loco existentes. 4o quibus plures
 Episcopi iuris: ecclie in personas sibi subiectas legitime, tales
 sunt generales adiri promissores, Abbates, Anoniani priores
 ut dixi de excom: ultimo hanc potestatem nulla Abbatis vel
 quocumque huiusmodi exercere potest, ita ut formine nulla presump-
 tio aut consuetudo invenerit cuius ratio aliunde pati non debet
 quam cum ex defectu ordinis que debet habere suspendens tunc ex
 defectu legis, an ante Episcopi hanc potestatem possit cedere, sup-
 etiam dixi in quod non et videndum est Henricus lib 13 cap
 35 Armilla v excom n 24. *Quæsit* 4

Quæsit
 4

non est certa
 forma

debet consistere
 in iuris in illa
 que fit per totum
 iura.

Quæ sit forma suspensionis

Pro uti de excom nulla esse certa et determinata sed
 valere sub quibusvisque verbis prolata dummodo verba hanc po-
 nestam exprimat, nihilominus tamen in iure requiruntur solennitates
 quædam in huiusmodi prolatione prima est ut locat
 moribus quod tamen tantum locum habet in illa suspensione que fertur
 per contumaciam, ut habet communior canonum: sententia non
 autem in illa que fertur per crimine aut delictum. 2a est ut te-
 nature in scriptis cum expressione cause suspensionis ita quare
 colat: sicut Henricus lib 13 cap 35: *Quæsit*

*Qui modis suspendendi sint in iure fundati
 et iustitiam*

Pro esse varios et multiplices tam in suspensione lata a iure
 quam ab homine, nobiliores sunt sequentes, primus est simplex
 et absolutus prolato solo suspensionis nomine, suppleta persona suspen-
 dente ut cum dicitur suspendo te. Secundus est suspendo te ad ordinem
 Tertius ab ordine pontificali, 4s a pontificibus, 5s a colla-
 tione ordinis, 6s a collatione ordinis determinati 7s a iuris

distinctionis. Octavo ab officio. Nono à beneficio. Decimo ab of-
ficio et beneficio simul: viderimus. ab administratione ecclesie facta
in spiritualibus quàm in temporalibus. Undecimo à participatio-
ne sacramentorum. Decimo quarto ab ingressu ecclesie. de quibus
omnibus modis fuisse Doctores, qui videri possunt nobis de his dis-
putare in particulari nec vacat, nec opus est, tantum ergo scri-
bemus generales aliquas regulas ad hos modos cognoscendos.

Quæsit
6:

Quibus indicis unaquæq; suspensio cognosci possit

Prima regula omnis suspensio ab ordine inferiori prohibet usum
et exercitium non tantum illius ordinis sed omnium et superiorum
v.g. suspensus à subdiaconatu nec evangetia amplius cantare suspensus à
nec sacra legere potest, nec alium actum sacerdotali exercere, et hæc subdiaconatu à
regula non tantum procedit in usu suscepti ordinis, sed etiam in ordinem potest cantare cum
collatione. Sic enim Episcopus suspensus à collatione ordinis alicuius
inferioris v.g. quatuor minorum non potest conferre subdiaconatum
dicitur: et prohibet. Sic ita celsa in cap. eos de tempore ordinandi
in 60, ratio regulæ est quia indignus minori honore multo in
dignior est superiore, habet tamen hæc regula suas exceptiones:

Prima est qui suspensus est ab actu concionandi non est suspensus
suspensus ab aliis actibus nec diaconatus nec superiorum ordinum, et
iuxta illos qui volunt concionari esse actum proprium diaconorum
ita Namur cap. 27 n. 163 vers. 8: ratio est quia suspensus ab
officio predicandi videtur tamen suspendi ex defectu doctrine vel
ex insulto vel inepto modo concionandi, quod non debet precipitare
usum aliorum ordinum: qui suspensus est
ab actu concionandi
non est suspensus ab
aliis:

2a exceptio est quando suspendens expresse et specialiter nullum in
ordine suspendere tantum, idque exprimit particulis tantum, blate
alter tantum ab hoc ordine erit suspensus ratio est quia eius casus
non dependet à voluntate ea deventis
ine censura
dependet à vo-
luntate deventis

3a exceptio. Dicitur regula prima tamen habet locum quantum ad impe-
dimentum actuum superiorum ordinum ita ut non possint sine peccato
exerceri non autem quantum ad irregularem transgressari incurritur
ratio est quia ad hoc ut obligatio sit peccati iustitiam ratio inde
centia quod sed: indignus minori maiori quæque indignus iudi-

nemo fit irregu-
lari nisi in
casibus a iure g-
ralis

ctur, ad inducenda vero irregularitate id satis non est, sed
requiritur porro aliquis expressus textus quia nemo indubitanter
est irreguli nisi in casibus a iure expressis ut inferius dicam
et definitur cap 2 q de sent exeat in 6o
Secunda regula suspensus ab ordine superiori hunc operando hunc con-
ferendo non est suspensus ab ordine inferiori et idem excedendo vel
conferendo nisi id expresse ponatur in censura, ratio est quia nulla
indecentia est ut repulsus ab ordine tamen admittatur huiusmodi
onus in ordine inferiori, hi episcopi suspensus a collatione sacerdoti-
um potest omnes sacerdotes inferiores ordinare, et suspensus a celebrando
potest etiam solemniter licite cantare episcopus: et similia.

Tertia regula suspensus ab aliqua actione, non censetur suspen-
sus ab aliis actionibus quoniam ad annexis in eodem ordine, sic
suspensus a concionando non est suspensus a celebrando, et
suspensus ab altari potest licite et valide obire reliqua huiusmodi
munia obire cap significavit de corpore uctiatis, ratio
quia hic cessat ratio indecentia et causa prohibitionis alterius.

Quarta regula suspensus ab aliquo in quo plura fundantur
est consequenter ab omnibus suspensus quod in illo fundantur
para 5 sacros lib 4 cap 4 n 19. sic suspensus ab ordine, suspensus
est a iuris d: et ab omni beneficio ecclesiarum, quia hec omnia fun-
dantur in ordine nam hinc hoc naturius quinquies est capax, ratio
duplex est prima naturalis quia sublato fundamento ruunt omnia
sup illud fundata et canonibus sublato principali tolluntur
omnia accessoria non tamen extra, cap Accessorium de regul iuris in 6o

Angel: v susp: v p: ita coniter dicit Angel v suspensio n 4 v 3: Sed in
n 4 v 3

Suspensus ab ordi-
ne suspenditur
et ab omni
beneficio ordinis

Quaestio
10

Quaestio 10

Quid operetur suspensio his verbis lata
suspendo te

Dico primo ubicumque in iure canonico haec forma susp-
intelligi debet de suspensione ab officio et beneficio simul ibi
Sed: Navar: et sacros lib cit: dū modo in q 2 hanc aut ex
verbis aut ex intentione suspendentis constat quod si ex
his nil certi haberi potest adveniendum est iudex, et ab eo petenda

Trident sess
24 de re
matri: cap 2

Declaratio licenti quando in concilio Tridentino sess 24
de re matri: cap 2 parochus vel quisvis alius sacerdos
qui sine licentia p[ro]p[ri]i parochi sponsus alterius parochie
coniungit aut bene dicit simpliciter suspenditur pro
huius iuris declaratione consulenda erit congregatio car
dinaliu[m] q[ui] interpretatio[n]i concilii p[ro]ficiuntur, interim
credat se a beneficio et officio suspensum esse, et ratio est q[ui]a
cum suspensio simpliciter prolata sit genus et illud de o[mn]ib[us]
speciebus dicatur p[ro]prehendit utraq[ue] speciem, sic et ex parte
simpliciter prolata

Suspensio sim
pliciter prolata
comprehendit etiam
omnes species sub se.

Dico 2o si licet suspensio feratur no[n] a iure sed ab ho[m]i[n]e
servanda sunt sequentia. 1o ex aminentur verba. 2o si illa
obscura sint petatur declaratio a iudice. 3o si is adiri no[n]
possit cogitatur suspensus se ab utroq[ue] hoc est officio et beneficio
reliquo vi nil faciunt ad re[m]

Quaerit u

Quaerit
11

De effectis suspensionis

Quam vim habeat suspensio, Re duplici[m] 7 conis omni sus
pensione et est in quod ad: exercens actu[m] aliquo a quo est sus
pensus si genere suo semp[er] committat p[ro] m. 2us et hoc hic effec
tus est p[ro]p[ri]us suspens: a divinis) ut q[ui] exercat que[m]da[m] actu[m]
ordinis paucioris p[ro] m: contrahat et irregularitate[m]
soli Pontifici reservata[m] ita ex con[stit]u[t]io[n]e Navar cap 27 n 163 et
244 et definitur in cap: medicinalis de sent: exeat in 5o.

Suspensus exerce[n]
aliquo actu ordinis
p[ro] m: et fit irreg:

Intelligenda est haec doctrina si suspensus sollemniter id faciat
secus no[n], ut recte volutus. ut si v g: petrus baptizet infantem
pauli sollemniter ut publicus minister ecclesie et p[ro] m: et fit
irregularis secus si id faciat ut laicus et sic de ceteris actib[us]
et hoc comit[er] ab o[mn]ib[us] recipitur de re sacra lib 4 cap 16 a
n 9 ad fine[m], unde concedunt d[omi]ni Doctores quod si subdiaconus
suspensus ab officio h[ab]it: cantat ep[iscop]i: sine manipulo no[n]
esse irregulare[m]

Quæsit 12 In quibus casibus incurratur Suspendio,
quando item quibusq; in casibus ex violatione
suspendionis incurratur irregularitas

Dico 1º clericus q̄ aut concubinarum et aut notorius for-
nicarius iure antiquo incurrit ipso facto susp: sã ab officio
quã à beneficio, et si in hac suspens: sacrificat si sacerdos
sã aut euangelium aut epist: cantet si Diaconus si sub Di: contra-
hit irregularit: sibi Capa referuata, utriusq; casus ponit Cap
nullus dist 32 et Cap sunt quã dist 31. § v. clericus
s. Toletus et alij. Notorius autem sã concubinarum, seu concubi-
narius, nõ tantum in iure dicitur is, q̄ de tali crimine p̄ter
conuictus est, sed et ille q̄ aut ut reus talis criminis a iudice
condemnatus est aut coram ipso crimine confessus est, aut pro tali
sua concubinae cohabitatio nõ secus ac maritus uxori, generum
insurgens, et aduans, ex concubina filios, et filias. Dico
Dico 2º iure dicta suspensione, iure nouo nõ locum effectum ante
iudicis sententiam qui quã est episcopus cum nõ sit referuata ita
concilium trident. l. 25 cap 14 de reformatione ubi inter gra-
ues alias poenas dicit tales esse suspendendos nõ tã facto ipso
suspendos q̄ quod quã nonnũ ius abrogantur omnes antiquas ca-
nones in contrarium

insurgens ex
Dico 3º qui suscipit maritum ante legitimam et Concilio trad.
dicitur tam etate est ipso facto Suspendus at excoecus actu
ordinis sit irregularis et solus Papa dispensat nisi vnu aut
inimicibilis ignorantia aut simplicitas excuset quod idem dicit
ne confessari minus cauti sic ordinatos conuictant in grama
damna, videatur Tolet: lib 10 cap 47

sterens ordi
Dico 4º conferens ordines sibi nõ subdito absq; licentia i. Minus
nes sã nõ sub
Dico 5º incur
rat. latrone ordinu suspendus Cap eos de temporibus ordinandi in 6

Quaeres quid agant intra istud annu illi q^o suspensi epi. dices
potunt ordinari cogatur ne tanto pro dano sine sua culpa expec
tare. Ro si illis creto conitet de suspensione proprii sui epi ^{ordinatus a}
possunt hinc ulla ip^o hinc facultate ordinari a quocumq^o alio episcopo ^{suspento epi sus}
in vicinia constituto, neru interim tenere ordina et a ^{oipit adines} ^{suspensa} utereq^o ^{utereq^o suspensi:}
collatai quavis et ordinati et ordinans ipse ab exercitio maneat

^{De iis} suspensuntur et religio hi qui admittunt aliquem ante ^{suspensuntur religio}
annu finitu probat: ad professio ne religionis fratru mendicanti ^{faciantes profes}
tium et predicatoru cap no solu de regul: in 6: de inuove ^{hione dte annu qdat}
ris alius suspensionibus particularibus legaty Tolet: a cap 47 usq^o
ad 50 et Suarez disp: 32 p totu p 6 sectiones

Quaerit
23

Quaerit: 13
An suspensus ab officio pdicandi uel et a
diaconatu fiat irregularis si conuocatur

Valentia to: 4 disp 7 q 18: pu: 1: dnb 3: et Namax cap 27. 268 Namax: cap
uicinu 8 aiunt eo quod minus pdicandi saltu ex consuetudine ^{27. n 268:}
conuocatu fit cu ordine diaconatus mhi hoc sent: no placet et
ideo uarins confeso esse quod docet Henricus lib: 23 cap 32. Tolet:
Sairus et qda alij tale no fieri irregulare conuocando, quero ^{suspensus teli}
quid ex docto: contrarius unde na ppare possint hanc conuocatio modo hi ^{predicat}
ne conuocandi cu diaconatu imo ego et in praxi Coni ipsi toti no fit ^{irregularis:}
irregularitate contrariu patim indeo na neq^o conuocet diaconi con
uocantur, neq^o admittuntur, ubi est sacerdotu copia, et apud ipso
et summu Pontifice admittuntur cretis p annu diebus non
tantu diaconi sed et subdi: ut ipse mi di, adde quod multa re
ligiones maxime nostra Societas sapissime mittit ad conuocatu
simplices clericos, et certe melius est in defectu sacerdotum
et episcopatuu in ordinibus laicis committere pdicatura simplici
clerico probato et docto qua uel malo uel iudoto diacono. et q^o
amplius est lura est sententia dicentiu actu pdicandi et
solemniter, et cu petitione hanc dictionis et supplicio compa
tere posse laico ex dispensatione epi ut egregie notat idem

herri quatz et sarius no 4 cap 16 n 20: et hoc ad fore ut
cum illis q supra docuimus nulla sollicit incurrere irregu-
laritate aut qui in suspensione constitutus predicandi munus
exerceat De absolutioe a suspensione:

Quaestio 13. An omnis suspensio exeat absolutioe

13.

De negatine ita habet communis doctoru, sunt n. aliqua
suspensiones q absq, ulla absolutioe uel relaxatione dispensat:
cessant ex se. Ammissioi sunt oes illae suspensiones q feruntur
usq, ad determinatu tempus annu bienniu. Et si suspensus in
tunc ac terminus elapsus est ipso iure est absolutus ita cetera
tra clemat. ca medina lib. 7 instructiois cap. pa. 8. inter haec

suspensio ad de
terminata te
pus lata, no exi
absolutioe:

que da alia suspensiones lata usq, ad aliquam exactione, n. p.
do nec poeniteat absq, in casibz conis opinio tenet huta satisfac-
tione no opus esse alia dispensatione agraph: valent: potest
bois ait: amo inter alia in hoc quoq, distinguitur exalto ma-
ior ab interdicto et suspens: quod illa lata sub exactione se nec
satisfecaris no tollitur absq, absolutioe etia scuta latitudine
ne, suspensio aute et interdictu sub exactione lata ea ad ne-
cente ipso facto relaxatur; ratio est quia exaltus eicitur,
et excluditur ab ecclia, ergo eget opera ministri, ut in ea de
nu recipiatur. sicut ramus praecisus ait agraph: n. 15. no pot
iteru arbori inseri sine opera hominis, per suspensione aute
et interdictu homo nec pscindatur nec eicitur ex ecclia; vltimis

suspensus pt
suspensioe
manente facti:
pere hincatu

exaltus no potest recipere ullum sacramentu, nisi prius absolutus
ab exactione suspensus pt suspensioe manente. Ac demu pt
suspensio imponi pro poenitentia exactione no.

Quaestio 14

14

Quaestio 14. Quis possit absolute a suspensione

Dioc: suspensioe lata ab homine illu tantu tollere qui
eam habet, uel superiorem eius, uel successore, uel aliu quicunq,
cum ipsius facultate qui patet ex dictis de exactione;

Dico 20. Suspensionē latam à iure in poenā peccati sterili
 (saltem maioris quā sit adulterij) tollere solū Pontificū
 nisi forte delictū ex quo suspensio generit sit occultū, tunc pot
 epus et epi nicarini iuxta Trident: absolvere sess: 24 cap 6
 de refr: Qui potest subditos suarū suarū diocesis absolvere
 ab omni omni no inris suspensione, etiamsi sit lata in ppetuū.
 dāmodo ut dixi crimē maneat occultū, scil: nō sit eductū
 ad t'repitū forensē, seu iudiciū contentiosū et nisi debeat
 ex homicidio voluntario.

Dico 30 suspensionē latā à iure ob solam contumaciā vel ob
 peccata praterita nō maiorā adulterio ordinariē absolvi ab epis
 ita Navar: cap 27 n 162: valeantia to 4 d 7 q 2 pun: 2: pro
 nunciato 8: Syl: v suspensio 8: vbi notandū quod et hūc suspensio lata
 in rigore possit absolvere à suspensione ordinariē, tū nō debet
 suspensū ab inferiori absolvere, nisi ipso pscio sed debet sed
 debet cōtiter ipsum remittere ad eundem iudicem, qui tulit
 in ipsum sententiā ita dicitur in cap: ad reprimendam de
 officio adinadorū, quod si superior absolveret absolutio tene
 ret, ipse tū absolvens peccaret ex comi apud Saurū. dicitur
 solus Papa qui simpliciter ex plenitudine potestatis id pot
 nō requisito inferiori, licet nec ipse solcat facere, quod lau
 dabile et utile est ecclesie. Et hæc de suspensione, si illud
 unū monuerimus, debere nempe suspensū in iis in quibus
 suspensus est ita vitari sicuti disp. superiori docuimus ni
 tandū esse exeatū, plura de hac docto res citati possunt videri:
 apud Saurū d 29:

Disputatio quarta De interdicto

Disput:
4

De hac censura theologo nō uno in loco ad sparsim. Sum
 miste in hoc v: Navar: n 164 Arap d: lib 4 c 26. Saurū
 a d 32 usq ad 39 Bristeldius in fine suarū penitentialiū

Quaestio
2

definitio in
interdicti

Suspensio
prohibet sacra
menta pas
sive:

in definitio
ne interdicti
sunt ponenda

Quaestio: 1
Quid sit interdictum

R^{es} p^{er} mixta receptionem Doctorum esse censuram ecclesiam p^{ro}hibentur divina officia, et sacramenta, et ecclesia sepultura actus et passus. Colligitur ex capitulo Quod in te de penitentia et remissione priores duae uoculae continentur aliarum censurarum definitione, additur qua prohibentur divina officia d^{icitur}: ut significatur proprius et formalis. effectus in interdicti dicitur actus, et passus, quia suspensio continet non prohibet sacramenta sicut passus, sicut: potest recipere suspensio recipere sacramenta, sicut: tantum recipere non autem ad ministrare. Ad hanc definitionem non opus est addere in pena contumaciae uel offensa, quia hoc est contra omnes censuras breuiter nego et necesse est et sufficit in definitione interdicti ponere haec tria, prohibitionem divinorum officiorum, sacramentorum et sepulturae, non refert autem siue dicas prohibitionem sacramentorum absolute. siue limitata id est aliquorum tantum interdictum habet fructe nam ut prohibeat omnia. Ex particulari uero et iuxta questionem ecclesiam coordinatur aliqua sacramenta baptis: et poenitentia ut infra. Nomine diuinorum officiorum intelliguntur ea quae sunt annexa alicui ordini sacro ut notat Nauar. n. 121: quare tempore interdicti dicere licet publice salutem angelicam ad eam signum dare campana solum interdictum benedicere mensae quia istae actiones non sunt annexae specialiter sacris ordinibus: Quaestio 2

Quaestio
2

Duplex interdictum:
locale: personale

Quot duplex sit interdictum

Primo diuiduntur interdicta in locale et personale tantum. addunt quidam tertium quod uocatur mixtum, sicut: quod locale et personale continet. sicut: ad: et ualent: et Nauar: et alio nomine uocant id ipsum deambulatorium, ex eo quod persona interdicta quo

cum p[er]ierit in id secum trahat. Interdictu[m] locale est quando quod sit lo-
 solus locus interdicitur, Civitas, Regnum ne inibi officiu[m] à Conibus ^{cale.}
 aut exteris audiantur vel celebretur, per hoc interdictu[m] nō int-
 dicitur p[ro]na quia extra locu[m] illu[m] quisq[ue] et administrare et
 recipere sacramenta. Personale est quo interdicitur popu- ^{quid p[ro]nale}
 lus aut p[ro]na tantum particularis et t[er]re interdicti nullibi
 aut officia audire aut sacramenta p[ro]cipere aut conferre pos-
 sunt. scriptum quod factum in locum et personas simul ^{mixtu[m] q[ui]d:}

Secundo utrumq[ue] interdictu[m] hoc est tam locale quā p[ro]nale aliud
 pot[est] esse generale aliud speciale, addunt huic distinctioni aliqui
 tertiu[m] membru[m], id est particulare seu singulare ut hoc ultimu[m]
 in t[er]m[in]u[m] sit à speciali, generale, ergo loci est t[er]re cu[m] interdicitur re- <sup>quod sit gene-
 rale interdictu[m]</sup>
 gnu[m] p[ro]vincia diocesis, speciale cum Civitas aut t[er]ra cuius d[omi]ni de:
 singulare vero cum interdicitur certa eccl[esi]a, vel capella vel cor- ^{quid speciale:}
 ta eccl[esi]e vel capelle, generale interdictu[m] p[ro]nale est cum
 universaliter interdicitur populus totius regni p[ro]vincia li- <sup>quod sit sin-
 gulare:</sup>
 ni tatis villae castri. Personale speciale est cum interdicitur
 pars aliqua populi varniversitas gymnasiu[m] conventus cu- <sup>quod sit sin-
 gulare:</sup>
 pitulu[m] de: singulare de n[on] cum interdicitur aliqua certa vel
 incerta p[ro]na, certa cu[m] designatur p[ro]prio nomine et equalitate
 p[ro]p[ri]e circumlocutione, incerta cum dicitur q[ui]s q[ui]s hoc in v[er]bo
 fecerit

Quæsit 3

Quæsit 3

Quidna[m] in locali interdicto nome[n] eccl[esi]e intelligat:

De quando interdicitur aliqua eccl[esi]a, vel curia, cōprehenduntur
 duntaxat capelle eiusd[em] eccl[esi]e, vel ecclesie n[on] quæ et vel
 eis sunt contiguae. Cemiteriu[m] it[er] contiguu[m], ita ut nec ibi si <sup>interdicta ec-
 cl[esi]a, interdictu[m]
 et loca contigua</sup>
 mina officia celebrari possint, nec homines sepeliri, si aut[em]
 capella, vel cimiteriu[m] nō sint contigua eccl[esi]e, interdicta nō
 censentur esse interdicta t[er]re eccl[esi]e ad quā p[ro]tinant interdicta
 sit. ratio primi membri est quia capella eiusm[od]i ecclesie in

int. dicta partes sunt rectae et habent ratione accessorii.
ratio ei est quia nec p. las sunt rectae interdictione nec accessoria
quatenus sint vicina modo no dno no sint contigua, contigua
autē sunt quorū extremitates se invicē contingunt s. p. hio.

Quaestio
4

Quaenam intelligantur nomine civitatis quando
illa interdicitur

x ambita m
rote
interdicta ci
vitate subur
bia et interdic
tione:

Dicendum est interdicta civitate intelligantur et suburbia
et aedificia continentia extra muros et no tm id quod civitas
continet, quod proprie dicitur civitas, ita definit: in Capli
Civitas dicitur: exunt: in 60: id autē id eo fit ne sententia eide
interdicti eludatur huc sine et observatione careat, si enim
Civitate interd: suburbia interd: no essent, possent in sub
urbio divina celebrari et totus populus eo conflueret lites
quidam suburbiorū, et continentia aedificiorū nomine si
enificetur. Re suburbia quasi sub urbe constituta esse illa
q. conū nomine apellaturur furgi; id est aedificia extra p. p.
Civitate; aedificia vero continentia sunt domus vel aed. sparsa
hinc illinc prope civitate constructa. Quorū autē haec
aedificia continentia se extendant si aliunde no possit g. stare
discernendum erit iudicis alteriusve boni viri prudentia,
qui hoc ipsū ex situ loci ex eorū usu regendi, ex p. tude
et h. tibus aestimabit, ita s. l. v. interd: itū secundo; para q.
verfu. quartū. Angel: v. d. n. q. Suarez d. disp. 32 sect 2 a. n. 23
maxie autē attendit ad ne sententia interd: itū fiat frustra,
tantū ergo et extendere ut populus no possit hinc illuc ne ad
divina officia, aic it s. l. tibi videri posse extendi ad unū mi
hanc hoc est ad mille passus. Henricus lib 23 de exat cap 2
adhuc maiore requit dū tantū utroq. satis p. bilitate, n. d. o
ta an tā mathematica ab h. e. m. a. possit taxari. Porro quod
di p. m. de suburbii et continentibus aedificiis civitatis in
teligendum est et de continentibus aedificiis villa castrum aut
alterius cuiuscūq. loci quocūq. noē apellatur ut recte ex

quare dicitur
suburbia

Angelus

comi notat gairius lib. 3 cap 3 ubi addit nil interesse seu postea
haec loca ecclia civitate pertineant ad iurisd: iudicis int di
centis hinc no ob assignata iuris ratione q nil distinguit.

Quaestio 5

Quaestio 5

An quando interdicitur regnū, provincia, diocesis,
et in his sint edificia, ut arcus, pertinentes ad
aliud regnū, provinciam, diocesim, an in quā te in
terdicto regio, interdicta sint et in asecunda alio p
finantia etiam in illa sint.

De hac re variis variis, mihi duo videntur probabilia
primū est, si sit interdicta civitas aliqua te quāvis habue
rit ptineat ad aliam civit: regnū q in omnia censetur et int
dicta ratio dicitur ex tit: cap. si Civitas, ubi absolute fit
mentio suburbiorū no determinando ad quā civitate regnū
illa ptineant, ita fere pax Citatos Doctores alij oēs. secundū
est si no interdicitur Civitas, sed regnū aut provincia no
videntur te suburbia interdicta ratio est, qā sententia int dic
ti, no efficitur in hoc casu frustrato rā, qā satis est q totū
fere regnū illud interdictū fuerit et hī alioqui de aliqua Ci
vitate ad divina celebranda vel audienda eant extra Civit:
ad suburbia, dūmodo passim et cōtare id no fiat. Si potas an
interdicta Civitate interdicti et debeant censeri cōnes
De negative, nisi qui culpabiles sunt et eam interdicto
dederunt, unde extra Civit: qui culpabiles no sunt, et sacramē
ta sumere, et divini interesse, et in dicta loca sepeliri possunt.

interdicto re
pro interdicta
et illa loca alio
ptinentia:

interdicta ci
vitate no fut
interdicti cōnes

Quaestio 6

Quaestio 6

Quia ligentur interdicto generali psonali
Pro eos oēs qui et sunt de populo illo qui interdicitur, et cū
illo habitant et si sint innocentes, imo et si contradixerint illi
delicto, ob quod populus interdictus est et mulieres q nil tenuerunt
colliguntur ex cap si sententia de sent: ex: in 6. de iudicū
et de absente si sit de populo intd: sine cohabit et illi hinc

nisi datus transferat domicilium in alium locum, et fiat
 sequenter de populo alterius loci, te enim dicitur talis interdictus
 esse, ratio est quia in eo cessat causa officiosa et coherens

Quaestio
 7

An interdictum generale personale, ligent et nobiles

interdicuntur et
 nobiles:

Nomine nobilitatis intelligimus duces marchiones comites Baro-
 nes, de quibus dicitur in interdicto ligari. Ratio est
 quia licet tales sint membra nobilia sunt tamen vere membra et
 pars eiusdem corporis, nec obstat quod forte nobiles per privilegia
 cum exempti sint ab oneribus, vel et honoribus, non enim ideo
 desinant esse de populo nam hoc ipso convincit illos esse de po-
 pulo et tamen per particulare privilegium esse liberos a certis one-
 ribus, ergo in aliis exempti non erunt talis. et exemptio
 habebit tamen respectum ad res profanas non autem ad divinas
 nisi expresse contrarium de mente interdicentis constet

Quaestio
 8:

An interdictum generale personale comprehendat
 et clericos et alias ecclesiarum personas:

interdicto po-
 pulo clerici
 non interdicuntur:

Respondeo minime quia clerici non est pars populi ita expresse cap-
 si textat: de sententia excommunicatorum. Navar. in 1. 2. de conar. Henricus
 Ledesma in quarti q. 26 a 2 tractatu de interd. v. tertio.

Quaestio
 9:

An interdictum populo locus sit interdictus

an possint ce-
 lebrare apertis
 campanis: Sc:

Respondeo minime ut com. quare possunt clerici qui sunt in illo
 populo interdicto celebrare omnia officia divina. Quare
 an id possint apertis in unius alta voce pulsata campanis
 Taberna v. interdict. 90 para 9 et multi alii affirmant
 quia nullo iure invenitur prohibitu, non tamen debere clericos
 id facere ob periculum ne interditi pulsu campanarum quasi in
 nitenti occasu ne sumant ne landi interdictum, hincq. parum pe-
 derent censuram, et necesse ecclesiarum disciplinae quod concilium

valde rationabile est et mihi placet licet hanc moderatio
ne non approbet Angel v gaudium primo. n. 70

Angelus

Quaestio

90

An cum interdictum aliis populis interdicti et
sunt illi qui ad tempus ibi habitant pro suis
negotiiis ibi conficiendis:

Re minime, est comis et ratio est quia hi non sunt de
populo interdicto, nec pars populi, et nulla censura debet
transcendere termini seu res significatas per verba legis,
aut interdicti, ut habet reg. iuris, et Eoni Doct. notat
suarez, disp 32 sect 2 n 32. Unde colligunt doctores
quod licet qui sub verba gratia alicubi morantur inter
dicta inaccessitate et ipsi interdicti sunt et si dum ferrat
interdictum, sententiae non fuerunt, Ita e contrario in die
dici interdicto populo istius loci iniquitate non erunt interdicti
et si eo dimis officium interdicere, et sacramenta suscipere
possunt. Itaque locus ipse est interdictus id facere non
possent

studiosi studiosos
capituli populi interdicti
non erunt interdicti

Quaestio

11:

An generale interdictum personale includat et
pueros, ante 7 annos, amentes, et similes:

Una fuit sententia, affirmativa una Navar n 168, negati
na altera: val: disp 7 q 18 Resolva v. interdictum q. n. 8 suarez
disp 32 sect. 2 n 7. et fere comis et haec magis placet tunc ob
nitate doctorum tunc quia minor est, nota tunc non defendendam
esse haec mia, ut citatorum Doctorum aliqui faciunt, quod isti sunt
innocentes nam ut paulo ante diximus et innocentes ligari possunt,
sed quia sunt incapaces culpa, et carent ratione, et quia actus
horum, si intus dimis non fuit actus humani, cum nec liberi
unde sicut hi poenas secularium legum non incurrunt ita neque
poenas ecclesiarum incurrere debent, multum famat S Tho in 2a
2ae. q 10. a 10. ubi ait infante non detur ab animali irratione

Navar c 27
n 168

infantes et a
mentes non sunt
interdicti

opridant: les
25 caps:
exiatux miri
inprates claus
tra monialiu

nali, et delati à matribus ad oniffa no magis indertur for
malitue presentes quam bruta animaligna de causa pure licite
admittitue ad claustru monialiu cum fa iuxta prid les 25
de regul: in caps: exenti hnt ipfo facto miri intrantisclaus
tra et septa monialiu

Quasit 12

Quasit
12

An quando vel totus clerus alicuius civitatis
vel aliq ex clero interdicitur ipsa et ecclia q
ad hos spectat interdita sit

Dico 10 no esse, unde alii clerici licite in ea celebrant
bat id fufe ex iure Conar: in cap Alma: pte 2 par. 2. n. 7
Henriquetz Conar: syl: loci cit:

Dico 20 interdito clero no intelligi interditi populu ad
eccliam cleri ptinente, unde hoc interdito aliter ad di
vina officia et sacraa admitti debet

interdito in
interdicuntur
excepto epo

Dico 3 interdito, Capto, sine cathedrali, sin collegiali, qui int
diti sunt, quia captu vel collegiu ptinent et si absint vel di
gnitate aliquam in illa habeant, ut ppositura, cuiusmodi
cantoria. Exci piendus est hic epus An quia semper
canones diltingunt epu a clero, An quia epi no incurrit
Susp: ex omni sententia, aut interditi, nisi a No ru fuit ex
pressa mentio, cap Quia pculofu de sent ex. in 6. et
expliens uaret d 36

Dico 4 interdito clero alicuius loci intelliguntur oes huius
loci et qui habent solam primam tonsura ut recte ex cono notat
Saimus lib 3 cap 4 n 27

Quasit
13:

Quasit 13

An quando clerici interdiciantur ne niant
eoru nomine et religiosi, ta niri, qua femine:
Sunt q affirmant, plures q negant posteriores alii imittit
huius regula generali in favoribus nome clerici hntitate

interdicio fa
calamitatis clericis
no interdiciantur
regulose

ta seculares, qua regulares et si moni eis sint, et ideo interditi
clericis secularibus, no interdici regulares et monicos: in prms

vero et odiosis nomē clerici significare tantū seculares nō ante claustrales nec conuictos nec monachos, ego haec omnia fere iudicio interim dicere diligenter consideranda esse uerba in te dicit, nā si feratur sub nomine clari, puto nō includere gulares, ob distantiā causam, si autē feratur sub nomine p̄ Romanū ecclesiasticarū credere certe religiose includi, tum quia sunt sub speciali cura, et protectione eccliae; tū quia eorū labores maxime spectant utilitate eccliae et haec quo ad naturā et speciem interditi.

Classis

Classis 2a de effectis interditi tā localis quā personalis 2a.

Effecta huius censurae reuocant Doct: ad tria genera primo ad officia diuina; 2o ad iurata; 3o ad sepulturā. Quibus non nulli addiderunt quarta, aditū scil: ad eccliam.

De primo effectu in circa diuina

Quaestio 14.

Quid uera s̄ statuant circa primū effectū

Dico p̄ iure antiquo phi bebantur omnia proxijs officia diuina, ita ut nec audire, nec celebrare liceret, et uicini tm quid iure antiquo concessū fuit: p̄mittabatur in hebdo m̄de officiu m̄sse; id q̄ ad conficiendā euchar: pro solis infirmis, ita Cap p̄mittimus de sent ex: Dico 2o iure nouo Bonifacius viii: contulit ut singulis diebus in ecclesijs et monarijs m̄sse celebrari possint, ut habetur in Cap Alma mater his tē seruatis gditionibus, primo ut celebraretur uoce submissa & raris clausis & nō pulsatis campanis & exclusis exatis et interditijs, itis quatuor seruatis p̄t uim m̄sse ut antea celebrari quotidiē. Petrus quō nomine eccliae significatur, cōis sententia putat supponere amplissime pro becllis et hospitaliū, priuatis, et oratorijs, cōiū priuatarū, q̄ acceptio licet laxis hema sit, et nescio an iuris liti consonant, quia tū in m̄sa odiosa laxari d̄bet quantum p̄t, et placet Doctoribus, quib̄ postea in utraq; parte disputata subscribit et suaret; et si timide

quantum hnt privilegati nisi illis ordinarius familiaris
 comitatus pmittatur id enim est ab illorum dignitate alienum.
 adde ta quod licet interditi laici toto tempore interd: divini
 intelle acquiescant no ta prohibentur esse in ecclia ibi pprivatim
 orare du divina no pagnantur ut explicuimus de exeat: nisi
 et specialiter ipsis ingressus pphibentur Angel. v. interd:
 VI para 24 sct: et Navar. loc cit: *Quaestio 16*

Quaestio
16:

An tempore interditi liceat coram infir-
mis recitare officiu mortuorum

Pro licere ratio est quia hoc no est officiu divinum sed tantu
 solent in eo recitari litanias psalmi poenitentiales et alia alia q
 multa conferunt opusculi saluti ipsius infirmi et no est pphabile uelle
 deliam in summo illo discrimine adeo deserere infirmu

Dico 2. laici qui habent contritiones quas vocant possunt tempo
 re interditi publice cantare litanias psalmos et alias laudes Dei B
 vix: et alioru doctoru ita Henricus cap 43 pa Navar n 177

Dico 3 tempore interditi licet et concionari ita uide cu suarez disp
 34 se 3 ns: Petes an ipsemet et interdicitus possit concionari
 de id pendere ex illa questione an concionari sit actus pprivus
 alicuius ordinis de quo nos sup disp: 2 de suspensione

Dico 3 officiu defunctoru publice fieri no posse no tantu quando
 mortuus sepeliendus est, sed neq die tertio, septimo, tricesimo, et
 aliis qsuatis diebus publice. Ratio est qd est officiu divinum
 ita edis. est ta pphabile posse. id fieri pprivatim no tantum
 ad sepulturam cleri coru sed forte et laicoru ut null saluus hos
 caps. para 40 et si id alius no placeat.

no licet publicu
 recitare officiu
 morti: aliquo die
 licet pprivatim

Quaestio
17

De effectu interditi in ordine ad sacramenta
Quaestio 17
An et quibus et quo modo baptis: conferri possit
tempore interditi

Dico 1o temp et antiquo iure et ia nono conuenit interditi
 tempore concessu fuisse et ia concedi baptisum p adultis cap
 no est nobis, de sponalibus et cap Quod in te de poenitentibus, et

licet pprivatim
 baptizare:

est cuius dicit. Ratio est quia baptis: parvulis in se ne
cessarius est, necessitate medi, ad salute; ita ut nullu aliud ad
caelu remediū habeant, nec refert utrum sint an sani, tū qd
hieri caro: absolute baptisū illis concedunt, tū qd ob tene
ritudine facie mori possunt.

possunt etiam
admitti baptizari

Dico eo et adultis tam infirmis quā sanis baptismū esse licitū
ita iudē caro. et dicit. Ratio est quia licet baptis: in se nō sit
taliter illis necessarius ad salute, cum salvari possint p̄ aliu
baptisū; in noto, q̄ uocatur flaminis, si nō possint ipsum in
re habere ut docet Trident: sess 6 cap 6: q̄ dicit: 3 parte
96 q̄ a 2. Belar: lib. 4. de baptismo Cap 3. Est tamen adualis
baptis: illis valide utilis et quasi necessarius ideo quod baptismus
in noto nō operetur remiss: peccatorū nisi p̄ sente nera con
tritione q̄ ut tibi ostendi extra sacramentū, asserime ha
beri potest.

Trid: sess 6
D. 7ho: par: 3

potest et solem
niter conferri
baptis:

Dico, probabile esse utriusq̄ infantibus scil: et adultis posse sole
niter et publice conferri, hoc est cū consuetis ceremoniis uarū
ae. christiani, aperta ranna. Ratio est tū qd in iure simplici
permittitur et sine ulla moderatione tū qd in ista solē ai tates
sunt accessoriū baptismi suarū, cū alij dicit 33 sess p̄ n 2

Quaestio
18:

An sacramentū confere: possit fieri ab epo

Responsum de baptismo cuius hoc sacramentū est valuti comple
mentū ut dixi in māa p̄pria. Quaestio 19

Quaestio
19:

Quid de sacramento poenitentiae

Dico 1o certū esse iure antiquo nō potuisse imponi nisi exis
tentibus in articulo mortis, q̄ tū est quādo iudicio medici
deplorata est vita corporalis ut alibi diximus. Cap nō est
nobis de sponsa: idē concedebatur mulieribus partū p̄pinq̄ui.

hoc sacramentum
iure nouo id
ceditur et sa
nis:

Dico 2o iure nouo nō sacramentū gendi et fieri idē ob sumtū
huius scemati necessitate orta ex p̄roni tate hominū ad peccatū
ut suarū loco cit para. de sacra poenit: n 23: et definitur in
Cap Alma para Quia nero de sent. ex in. 6.

cum potius concedatur eucha: quā ext: unctio respondent
 DD: id esse quia unctio nō est tantae utilitatis et necessitatis
 atq; eucharistia: Quares an idē iudiciū sit de religiosis
 sel: Tab: Navar: et quidā alij affirmant quia auspium
 leguntur hi exempti. Henric: lo oit: pa 4 dit religiosos esse
 privilegiatos sicut in consuetudine q; sententia vera est si tale
 privilegium illis datum sit, quare consulenda sunt haec in pte
 privilegia ordinis cuiusq;: **Qualit 22**

Qualit
 22

An sacri ordines possint suscipi tempore interdicti
 et in loco interdicto

nō pot interdicti
 ordinari nec a
 dinare:

Prima hic certa sunt q; personas interdictas nō posse ordinari,
 2. nec posse personas interdictas ordinare. 3 in loco interdicto
 seu generaliter, seu specialiter, nec posse ordines recipi nec
 conferre, et ianuis clausis et exclusis exeat, quia iure antiquo
 hoc est prohibitu, et in iure novo nunquam approbatu ita sel

Navar c 27
 n 279:

Dubium fit et incertū illud est, an nō possint saltem in necessitate
 ordines conferri in loco interdicto in necessitate quando est perni-
 cia sacerdotū, qui sacra ministrant. Resilla d. Interdictū 22
 n 8: Anselmus eodē s: n 38 dicunt posse. selu: et Conar: loc oit: ne
 pant quia iniquum hic est actus ordinis episcopalis et nullibi in
 iure dicitur hanc necessitate sufficere, ad hoc faciendū in hac in-
 terna tate duo vidantur posse dici, q; raro admodū posse contingere

Episcopus tempore
 interdicti q; a
 et quomodo et
 ubi possit ordi-
 nare.

tale necessitate facile enim poterit provideri aliis modis de sa-
 cerdotibus, si scilicet: Episcopus loci interdicti, vel ipse met exeat, et ex-
 ditat clericos in loco nō interdicto, vel eos mittat ordinari ad
 Episcopus vicinos, vel contineat sacerdotes, externos. Alterū est si
 contingat casus vere necessitatis, ut nullo alio modo provideri
 possit tē poterunt conferri ordines in loco interdicto pro-
 v: q; meritis esse q; nosq; sacerdotes pte.

Quaest. 23:
An sponsalia et matrimonium possint celebrari
tempore int dicti: Quaest
23

Dico 1o sponsalia posse, ratio est quia ut suo loco et tradimus haec
ad sunt sacramenta. Et tantum auctor promissio futurarum nuptiarum
et contractus humanus

Dico 2o solemnē hinc dicitur nuptiarum tempore int dicti fieri nō possunt cele
brari nuptiae
nō posse ita Angel. syl: cas: Amilla v int dictu. Navar n 127
Henric: lib 23 n3 dicitur sup 33 lib 1 n 47: ratio est quia haec
bene dicitur est actus ordinis sacerdotalis, et officium dicitur et fit
tempore missae solenniter, iuxta missale romanum, quare la
civili id faciēdo fit irregularis:

Dico 3o Matrimonium contractu tempore int dicti et ab ipsis et contractu nabi:
boni int dicti, huiusmodi seu generaliter natiū est ita
ora D. ratio est quia contractus temp legitime fiunt tempore
et int dicti, matrimonium autē est contractus. An vero liciti
valide ita et licite hic contrahatur dubium est. Sicut lib 5 cap
n 43 dicit ois Doctores aliud nolle quā quod hic contractu ma
trimonium teneat, nō vero quod licite dicitur sit excepto syl: q
loco cit. etiam hinc voce licite utitur, ratio est quia ubi aliq
generaliter prohibetur quod ex parte nō est exceptū subiacet regu tempore int di
le prohibitive ex declaratione pa par: porro. At tempore int dicti prohibetur sacra
ministrare: quia: et licit: modū a nobis explicatis, licetatum
autē matrimonii nullibi exceptū est, et ita sine tenendū est
nisi forte inquit quarelibet in se ita videretur et recepta esset
consuetudo contraria, ut censetur matrimonium contractu ita
valere nisi rursus fuerit

De effectu in ordine ad sepultura.

Supponendū est ex alibi dictis sepultura nō esse aliud quā locum
ab ipso consecratū in quo xpi fideiū corpora sepeliantur, cuius modi
est cimiteriū et actū consecratū, uno et nō consecratū, in modo ibi
divina sunt ut habet cap finali de consec: altaria et cetera

Quaestio 24

An et quando seu laicus, seu clericus possit sepeliri in ecclesia se pultura, tempore Interdicti:

Dico 1o certu esse interdicta loci prohiberi laico sepultura in cimiterio, et extra hoc illius loci Ita Glossa in Clementia v. Cineris nris no inferantur corpora sic Antoni: 3 parte tit et de m. s. et Henricus hoc cit: cap

qualiter clerici possint sepeliri:

Dico 2o certu et esse clericos (quorum nomine uerinat etiam habentis tantu prima tonsura) qui interdictu seruauerit, nec eam uiderunt no ob id tante generalis interdicto loci posse sepeliri in ecclesia, et cimiterio antiquo iure in silentio sine campana et nullo officio nouo uero p Cap Alma de officio cum officio in modo fiat cum moderatione scilicet iannus clausis uoce submissa et absq pulsu campanarum; quod si clericus sepeliat extra ecclesia

clericus sepultus extra cimiterio et officii a dms. privilegiali possit sepeliri

in cimiterio cu silentio sepelietur, orationes uero in aditu sepelietur adhiberi solita erunt sicut dicitur in ecclesia uel ante uel post. Dico 3 esse sicut certu tempore interdicti ois privilegiales posse sepeliri ecclesia sepultura, illud autem privilegium solum papa dare pot, quia p illud derogatur iuri communi, cui pter papam ois subiecti sunt cap finali de gestis:

Quaestio 25

An clerici no tm tempore interdicti generalis sed et specialis possint sepeliri ecclesia se pultura in ecclesia specialiter interdicta

clerici p hinc te ad ecciam aliqua in ea possunt sepeliri

Quaestio admodu de hoc Doct: mihi breuiter 3 uidentur p hinc primo clericos p hinc ad tale ecciam ibi sepeliri possunt, ita sarius lib. 5: cap 8. para. 13 et sicut Cap p hinc de p hinc. 2 in rigore et clericos externos posse in tali ecclesia sepeliri, et h ecclesia no hnt specialit interdicta ratio est, quia in nullo iure inuenitur p hinc. 3o ita tit de clerico externo, honestius ta est ut curet se sepeliri

clerici externi possunt et sepeliri

in loco no int dicto si comode id deportari possit, patet ex se;
adde clericos ois in ecclia specialit interdici se peccandos esse absq
officio missae, cantu, et pulsu camp: gma cap Alma: nil concedit
tule nisi tm pro int dicto generali, ergo quo ad speciale ma
ret dupo hito iuris antiqui cap Quod in te de ppe: et remitt: et
notat Henricus, loc: et

Quaestio: 26

Quaestio: 26:

Non heretici iusta de clericis interdicti pari modo debeant de religiosis

Quaestio: 26: affirmat: ratio est quia privilegium clericorum est favore
favores autem clericorum ex comi in iure extenduntur ad religio
tos, in generalibus vero clericorum nomine nunquam veniunt

De subiecto et minoris foro interdicti

Quaestio: 26

Quaestio: 26:

In quoniam possit ferri censura interdicti

De hac ma pauca dicemus, quia omnia q dicta sunt de subiecto
et minoris foro excommunicationis, de re hic etia habent locum, na in ge
nere loquendo sicut omnis qui excommunicari potest et suspendere ita et q potest excommunicari potest
quibus horum interdiciere et contra titulum quicumque excommunicari potest et interdici:
Suspendi potest et interdici etia conuerso cap Laurentii de verb: si
quificat: et docet sul: r Interdict: pa 3: Nouar n 168 gna:
to s disp 36 lect: 1 et 2: sed tm hac magis in particulari in
speciamus.

Dico 1: omnis homo solus christianus est capax interdicti, ratio solus christianus
alibi data est quia infidelis ut eccliae subiecti no sunt, ita nec est capax excom:
eius censuris et legibus et docet omid: 24 sed: de sacra: poenit: videntur iq: 168:
cap 2:

Dico 2: omne christianum etia innocente posse interdici, Nouar Nouar:
loco cit: 50 t: in 4 dnt 22 q 3 a 1 9 clus: 3: et est communis:
licet n ut postea dica int dictu ferri sequit ob delictu
no tm necesse illud negatue in pbna interdicta, sed vel in
illa vel in alia.

Dico 3: no tm singulares pbnas sed et comitates, et collegia, capta
conventus, et tota populu interdici posse vno hac magis p pnie

quæ singulares personas, in quo ut exte nōt dīsp. 1. de consensu
 in cōni multū differit int dīctū ab exte: q̄ cōsi in p̄sonā in
 dīmōnam ferri nō p̄t et hæc de subī: int dī.

Quæsit 27 Quis possit interdicare Quæsit 27

omnis habes
 iuris: p̄t int
 dicere:

Dico 1: regulam cōni esse omnē p̄latū et sup̄iore habente
 iuris: in foro exte no p̄tribuale, seu ordinariū, seu de legatū
 posse int dicere eas p̄sonas, et ea loca q̄ ipsius iuris dī: habent
 Henrīq: lib. 13: cap. 55 pa 1: in specie n̄ro.

Dico 2o Summū Pontificū posse int dicere omnes p̄sonas, et omnia
 loca, adeo q̄ totū orbē xp̄ianū si subit cā, quia ipse in eū totū
 habet iuris dī: catholicam

Legatus p̄t
 int dicere:

Dico 3: nuntīū et legatū sedis ap̄tice int dicere posse hominū
 et loca sua nuntiatūre et legationis patet ex se.

ep̄us p̄t

Dico 4 ep̄um etiā tū electū, et cōfirmatū, licet nō q̄coratū
 posse int dicere subditos sui ep̄iscopatus, ratio, quia int dicere
 nō est actus ordinis sed iuris dī: Cap. transmissa de electō: q̄ b̄n
 ante ep̄us possit int dicere, et d̄ricos et eccliam sine cōsensu
 cap̄li Cōnā quod possit talis se solo d̄ribū cōmīnari est) qualide
 cōtroversiantur Doct: certe experientia et usus quotidiānus
 docent ep̄os hodie ex quædam p̄scripsisse iuris dīctionis
 s̄tra cap̄tū, ut sine nulloq̄ius cōsensu quascunq̄ causas forat
 quā p̄scrip̄tione, et quælibet die n̄lere, partū suadet t̄vōta expe
 riantia partū cōsuetudine summū Pontī: videri p̄t Salmus
 lib. 5. c. 10: pa 19 et 20:

abbates prio
 res quædā:
 possunt int dī:
 mos subditos

Dico 5 alios p̄latos ep̄us inferiores quales sunt generales
 ordinū p̄uinciales quædā Abbates priores rectores p̄t
 int dicere sibi subditos ad modū explicatū dīctū sup̄ de ex:
 Dico 6 Capitulū de iure cōni nō posse int dicere, ratio est
 quia nullū habet iuris dī: ordinariā. Et tū primo sede ep̄atū
 vacante tū omnia tota iuris dī: deuoluntur ad ipsū cap̄tū p̄m
 eis exceptis de quibus alibi, et late p̄sequit Henrīq̄us cap. 55
 par: 1: in fine. Q̄ p̄t si ex p̄uilegio speciali hanc potatē

habeat. 3 ex consuetudine scripta iuxta Drid: less 24 d ere
fac cap 10: mortuo epo olig andus et tuncanus qui in int regna
invisi: operant

De causa ob qua ferenda est interdictum: *Quaestio 28*

Quaestio 28
Quaestio 28
Quaenam sit causa legitima interdicens

Dico 1o ad interdictum ferendum no tm requiri causa sed et grave: ut ferat antd:
ratio est quia haec censura est gravis poena, neco anto hic grave debet esse caa gran
no tm aliud quod est: p: m: sed et id quod pluribus nocet et si
singulis graviter no nocet:

Dico 2o quando una persona in particulari, et specialim interdi
citur, necessario debere culpa incidere in eade persona, ratio est
quia alterius culpa nemo in particulari puniri debet. h. san
ctimus cap de poenis unde si qui interdictus est nere et cora Dio
sit innocens interdictu no ligat henriq: cap 50 pa 2.

Dico 3o quando simul multi interdiciuntur sine generalitate et
cu populus. seu specialiter ut cu familia, te no requiri necesse
culpa in singulis qui interdiciuntur vno rari fieri est ois
simul esse culpabiles, sed ob culpa aliquorum plures innocentes
simul cum nocentibus interdiciuntur ut factu est ante 3 annos
a Paulo s: gra venefos

Quaestio 29
Quid requiratur ad hoc ut ob alterius culpa
et delicta uniuersitas vel locus interdiciatur

Dico 1o requiri delictu principis, vel rectoris Civitatis ha
beatis inuicem: temporale cap 10 no est nobis de spons: Otto
in add: 3 part: q 22 a sad 2: et alij ois: Id anto exabiliter
fit ideo quod poena tota qui subiecti sunt ad ipsoru pnos et
rectores redunt et, ut magis patet, pterqua quod dng subdi
bonu clare citim a sua contumacia recidant.

Dico 2o delictu epi esse sufficiente caam ad interdicens a eccliam
cathedrali, et alias si subiectas: ite ad capitulum et uniuersu
clerum interdicens quia vno si gravis subit caa ad interdic
dan tota diecesim, ratio eade est cu prima gelusione idq, pro
cedit et si epus eo in loco tantu habeat inuis d: eccliam

Quaestio 29

quare interdici
subditi ob delictu
principis

hinc habet v p: Archiepus Bisunt: in hanc limitate Brunt:
Dico 3 delictu membroru principaliu alicuius civitatis ut
Consuliu gerut: sufficere ut integra civitas interdicalur natis
et t, quia pt ferri pro delicto rectoris ex 10 dicto vgo et
pro delicto i totu

Dico 3 idē sententiā esse de magna parte civiu ad interdiciē dū
populu vel civit: quia est i equivalent Senatoribus.

Dico 4 unus tota pōne delictu posse interdū sufficere ad inter
iusticiā ad interdiciē totu populu Civit: totu reg nū et imperium: te verbis q:
tota populu quando eius delictu redundat in delictu Principis, rectoris,
aut magna partis multitudinis, ita definiunt concil: Basili:

conciliū Ba celebratu anno 1435: sess 20. nec dias geiliū hoc habere
filiē nre celestis auctoritate, nā approbatu, et cōfirmatu et tū Nicōiā v.

ta 1435: quo ad illa, que habet circa censuras ecclias, ex dicitur uno
apparet unū est cur sacri canonis statuerint ut interdū
et innocentes interdiciantur, quod ex dupliori caū eaq, equitibi

et dupliori caū
mafit ja est ut subditis elomantibus, int tantu apud dnm
int dicitur tot:
populus: nā pū in corpē suū ipse tandē respiciat. 2a est ut cum dñs
advertunt se nō tū in se, sed et in suis subditis puniri sal
tem ipsoru caū comendantur ad respiciētia.

De absoluteione ab interdito

Non est cur multū de poenis, et peccato interditiū violantiū
disputemus, de his n: quid sententiā sit abunde conat ex
hactenus disputatis, plura qui volēt legat apud Gregorū totū
disp 33 lect: 2 et 3: Saimū lib 5 capm cap: 14 tantū ergo bre
nitur videndū est aliquid cur absoluteione ab interdito de qua
tū et eadē nre dicit possunt q de absolūt: a suspensione dis
putatiōne pcedente dixerunt Quæsit

Quæsit
30

Quis possit absoluteione ab interdito
Dico 10 interditiū lathi ad tempus certū vel neg, ad aliquā actionē,
vel cessationē ab actio ne ut donec restitueris, elapso illū tempore,

vel facta restitutio, vel deposita contramaria, tollit int. dictu,
 ipso facto sine ulla absolute ne hinc ab hoie, seu à iure fuerit latu cessante tempore
 est com, apud Sairn lib 5. c. 25. n. 2. Saa v. suspensio. n. 27. atq. cessat int. dictu.
 lapsu autē temporis, aut cessationē ab actione, nequit aliter
 tolli, quā p. relaxatiōe et absolute ne, et qdē si fuerit int. dictu int. dictu iuris ni
 tum iuris nō p. ante relaxari nisi p. eadē auctoritate, nā esset id absolute nisi à cap.
 dispensare in iure, quod solius est pontificis.

Dico 2. si int. dictu iuris nō sit ex pte relaxatu et relaxari si nō sit ex pte re
 ab ordinario ipsius int. dicti, cap. Nup. de sent. ex. ubi dicitur si nō sit ex pte re
 hoc ipso, quod conditor iuris, sibi sententiā nō relaxat alius eā nisi absol.
 relinquit ut recte ex com. Henrici. lib. p. 3. Sairn. lo. cit. p. 25.
 Saa v. int. 2. n. 16.

Dico 3. si int. dictu iuris sit relaxatu summo Pontifici nullus
 alius poterat iure antiquo absolute nisi in articulo mortis,
 sed in iure novo quid. sess. 24. de refr. c. 6. relaxari potest et videtur sess. 24.
 p. epum, vel eius vicariū, si modo crimen sit occultu, et ad form. de refr. cap. 6.
 contentio su nō deducta, sicut p. et in oi suspensione occulta
 relaxata in toto latē contra, et h. conciliū ad h. exprimat
 de int. dicto.

Dico 4. interdictu latu ab homine tantu posse et delere ab eo
 absolui, qui illud tulit, et licet superius id tollere possit, tñ nō pot
 nisi p. iura satisfactione, et de contentu illius, q. illud tulit. Cap.
 cum ab ecclesiarū de officio ordinariarum Angel. v. int. dictu Angel. v. int. dicto.
 cetero in prin: vel eodē 3. n. 16.

Dico 5. in articulo mortis quoduis int. dictu posse absolui p. in art. mort:
 quemcumq. sacerdotē, ratio aha nō est nisi pietas ecclesie quoduis int. dicto
 quid. sess. 24. de poenit. cap. 7. p. absolui.

Dico 6. interdictus ab ingressu ecclesie si in art. mortis poeniteat p. in art. mort:
 p. sepeliri in loco sacro; et qdē te et cum tantu signa dederit
 poenitentiae et h. confessus nō sit. Cap. de cui de sent. ex. in 6. poenit. c. 7.

Dico 7. licet nominativu int. dictus et mortuus interdicitus
 nō possit sub poena exeat: latae sententiae in loco sacro sepe

Si intro: dedit
 signa ponit: de
 notat. post mortem
 debet absolui

hiri, ut habetur in clementi. de spult: si tu signa ponit:
 dederit et etiam post mortem ablati et in loco suo humani
 nota tu hanc absolutionem non posse fieri, nisi ab eo ad quem de
 iure pertinebat absolvere in vita, et haec habemus de ueris
 censuris.

Disputatio Quinta
De cessatione à diuinis. Depositione
et degradatione

Expeditimus prioribus & disputationibus ea omnia, quae pertinent
 ad proprie dictas censuras, exeat, susp, intro: quae deinceps
 sequuntur, una cum corrigularitate proprie censuras non sunt,
 nec dici possunt, ut doctores dicit ad it snare, disp 39 lect 1a
 et si magna cura illis habeant affinitatem, de his ergo bre-
 uiter quodam libabimus, quia difficilia non sunt, et potest uideri
 pro snare, sairus, lib 5: a cap. 27. valent. to 4 sup 7 q 19
 Deletus lib 1 cap 50:

Class: Classis unica **Qaest:** Quis sit cessatio à diuinis

Quaest
 1 **Respondet** ad hoc optime Anaphimus lib 4 aure: decij: cap
 paz esse totale cessatione à diuinis officis, iuramento rursus
 ad inuitatione, ita ut neq unius quod clausis, nec ullo alio
 modo diuina liceat celebrare: quod tu in introdicto diximus
 fieri posse, et hic intus maior est pena, poena cessatio à
 diuinis qua sit introdictu, na tempore cessationis non nisi
 privilegium concessu tempore introdicti in cap. Alma ubi dicitur
 aut in quatuor festis solemnioribus pasche, natalis dñi, Beate:
 lict celebrare et assumpt. & virg: non tui celebrentur diuina sed et pulle tue
 in quatuor ai campana, et apertis in unis altari, oia pagantur, ex quo patet
 festiuitatibus. hanc cessatione non esse censuram sed simplicem et uniuersalem qua non

Sen primatio nō dimissorū officiorū, quod scri: hoc tempore
 quo fertur, et dicitur dant ministri ecclie abstinere ab actio
 nibz p̄dictis, ex quo ulterius fit quod nolans cessationē nō fit
 irregularis, hū illa generalis sit hū specialis cū fit nō latum
 int̄: ad contrahat, est autē generalis cessatio illa, q̄ in loco
 qui generali imponitur, ut regio limit: specialis q̄ in loco par
 ticulari, ut in una pluribus ecclis. De nō ut cessatio nō sit
 delata p̄ponit nō dicitur delictū graviss: quia ordinē adeo acce
 sū hūc gravissima cā assumptū ad. et, necesse p̄inde erit
 ut sit publicū delictū, scandalosū, graviss bono ecclie vel ecclie
 potestatis. Ve: huc de cessat: reliqua videantur apud Cit. Dicit.
 Plurimū s̄naretz p̄ 6

Quæsit 2
 Quid sit degradatio quomodo ab aliis
 differat et quotūplex sit.

Quoad primū R. est pena ecclie qua nō ecclie pri
 nature omnino omni executione ordinis, et beneficij, adminis
 tratione, et oī privilegio clericali, absq̄ ulla spe restitutio nis
 et cum quadam solemnitate. Henricz loco cit cap 5 p̄ 5.

Quo ad 2 licet degradatio, deordinatio, suspensio, et depositio
 int̄dū apud Jurist̄ pro idē accipiantur, quate nū scri: cō
 veniunt in primatio ne legitima executione officiorū, hōro
 rū ordinū, si ta p̄rie et secundū rationes formales con
 darentur int̄ se differunt. Suspensio nō importat primatio
 nē executionis ord: vel officij ecclie simpliciter vel ad tempus
 sed cū spe dispensatio nis. Depositiō importat eandē legatio
 nē simpliciter, et ex toto, et absq̄ spe restitutio nis, retento tū
 et oī privilegio, ut connerim hō possit in iudicio seculari,
 nec capi nec puniri a laicis. Degradatio dicit oīa superiora degradatio q̄
 et p̄terea primat ubiq̄, clericali privilegio, id est hū foris tū
 canonis si q̄ suadente diabolo, et fit cū quadā solemnitate

Duplex degra-
 datio: verbalis
 et actualis

Quod ad tertiam duplex assignari solet à Doct degradatio una
 verbalis et alia, quae privat tantum à legitima executione
 ordinis, et gradum ecclesiarum, et dicitur depositio quia in ecclesia
 declarat aliquem à clero exclusum ex hoc dicitur depositus et
 est actualis, quae proprie degradatio dicitur et est executio
 degradationis verbalis eum scilicet: idem quod verbo exprimitur
 executur, cum degradandus iudicatur vestibus in quibus fuit ordi-
 natus, et inde dicitur executur sub certa forma verborum quae habentur
 in pontificali romano, et in cap degradatio de poen. in 6.
 differunt autem haec duae degradationes in hoc potestatem quod ver-
 baliter depositus adhuc sumitur canonis privilegio si quis suaver-
 et ideo cum pontifex exiatus est, et remanet adhuc sub iurisdic-
 tione ecclesiae, actualiter vero degradatus eo ipso privatur omnibus pri-
 vilegiis clericalibus, ut patet ex forma degradat. Ceterum utrum
 horum tenetur recitare horas canonicas si erat in sacris consti-
 tutus ut infra videbimus in man. de horis laicis: et tradit syl-
 vester degradatio a se huius ratio est quia hi non liberantur ab
 oneribus quae sunt oneris:

Degradatus te-
 netur recita-
 re horas cano-
 nicas

Quaesit
 23

Ob quae crimina depositio et degradatio incurrent
 Certum est crimine hec gravissima haec poena dignum debere esse gravi-
 simum, in particulari vero quae crimina sint non potest certa regula
 tradi, sed debet iudex colligere, id ex his quae in iure exprimitur.
 non antiquo, quia non facile imponebant haec poena sed novo.
 addo ex Cels. l. ad ea ff. de rep. iuris. gravissima crimina recitari
 ea quae ex legibus duodecim tabularum descendunt, et ob quae imponitur
 poena capitis, et sane si respiciamus antiquos canones donec per
 credebatur dignum depositione vel haberi in cap. de episc. in 1.
 et cap. de diacon. in 1. qui oes nono iure sunt abrogati, porro
 ad id melius cognoscendum observari possunt sequentes regulae,
 quae nullus deponi potest nisi ob crimine publicum notorium, cap. finali

nullus potest depo-
 ni nisi ob
 notorium crimine

de tempore ordi: 2. Si tunc nullus ob ulla crimen deponendus
 est nisi iud specialiter inexpressimatur, exprimuntur ante
 in eo hec scripte. q. Dilapidatio honoru eccliaru Cap Applicos ^{crimina ob q}
 12 q. 2. Et est notoria Symonia Cap Ca q de Symonia 3 permissu ^{aliquo deponatur}
 frane furtu homicidii Cap presbiter et Cap h q epus dicit 81
 4 concubinitus in continuatus notorius et post monitione
 trina perseverans. 5 Stupru virginis vel et defloratio vir
 ginitatis spiritualis Nonar: cap 27 n 248 pertinet huc publica
 incontinencia laborans Cap maximianus dicit 81. 6 heresis
 7 falsatio litteraru apostolicaru. 8 contumacia vel iniuria
 in data proprio Ep: addunt aliqui sed in merito crime sodomii
 tium, ubi advertendu est, omnia recensita crimina debere
 esse iocunda cum incorrigibilitate ut notant coiter Doctores
 vel v degradatio n 1. Tabi: Angel: et alij sumit te eode modo
 Henric lib 13 c 55 n 8 ^{Angelus v degradatio}

Orthia regula incorrigibilis in iure consistit solus ille clericus ^{quis dicatur}
 qui renuitur ad priora delicta et in illis perseverat vel in ^{incorrigibilis.}
 aliis aequa gravibus ite qui assignati sibi pro penitencia locu
 deserat et fugiat ac demu si tunc monitus no desinat a peccatis.
 Reliqua circa modu et forma, et solennitates, aliosq ritus
 procedendi in depositione, degradatione, et traditione curi ac et
 brachio seculari, nisi aliquid doctrine huc phincatis continet
 sed ad ex auct potius epum, hunc actu immediate exerceat
 Regat qui volat Doct Citat:

Disputatio sexta de irregularitate

Disputant amplissima hoc argumentum in hoc verbo sumit
Sai rus integris duobus lib: casum 6 et 7 Suarez to 5a disp 4
usq ad 11 inculsine, valent to 4 disp 7 q 19 Navar cap 27
à m 291 et in conciliis to 2 sub titulo de homicidio, et titulo
de sent: excat Conar: in clement li furiohus Cardei: Obletus
lib 1 à caps 1 ad 84.

Classis prima de nãa et proprietatibus irregularitatis Quæsit 1

Quæsit
1.

Quid sit irregularitas

Optime eã definit Suarez, disp 4o lect 1. n. 2. esse scilicet inhabi-
litate, seu impedimentum canonicum, ex se et directe impariam
actionem ordinum ecclesiarum, et ex consequenti etiam usum fori, sic
etiam valentia cui definitioni consonat illa quã ex oibz docto:
colligit Sai rus lib 6 casum cap 1. n. 26. dicit irregularitas
esse canonicum impedimentum, ex facto vel defectu proveniens,
quo quis ad ordines promoveri, et iam promotus in iudicium ministrare
prohibetur

quare dicitur
impedimentum
Dicitur primo impedimentum vel inhabilitas quia irregularitas
ex suo genere, nõ est æstima, vel iniuriã; quia hæc ex sua sua
oritur ex culpa, et infligitur ob culpã, plurime autẽ irregula-
ritates et si nõ sine eã contrahantur ut ex bigamia, vel iusta
occisione hominis, nõ tamẽ contrahuntur ex culpa ut infra ni-
debimus. Dicitur 2 canonicum quia omnis irregularitas introducta
est iure humano pontificio, unde phare particula excluditur dicitur
incapacitas ad ordines suscipiendos q̄ ex iure divino oritur, sic nõ
baptizatus, mutus, insanus, destitutus manibus, aut pedibus, aut
si inhabilis sit ad ordines, nõ tã est irregularis, quia illa nõ

quare dicitur
canonicum

hinc impedimenta canonica sed prohibita iure divino, idem est de muliere, q̄ eodē iure incapax est ordinis, ex sexu, et tñ proprie irregularis nō est, et h̄c hit homicida, vel bigama.

Tertio dicitur ex facto, vel defectu proveniens, quibus particulis explicantur duo p̄cipua capita, ex quibus oīa irregularitates oriuntur scilicet: aut ex delicto quod in presenti vocatur factū aut ex aliquo defectu, id est, ex impedimento absq̄ culpa contracto.

Dicitur 4. directe et primario quia obiectū quasi propriū irregularitatis est privatio acceptiois ordinis.

Dicitur 5. quo quis prohibetur, et promotus ministrate, ut intelligatur propria ius et gētio irregul: q̄ in hoc consistit ut q̄ nequeat ordinari vel ordinatus in ordinibus seruire ex quo patet irregularitatem nō irritare ordinē susceptū, nā irregularis ordinatus vere ordinatus est, ac proinde irregul: nō est in

pedimentū irritans, sed tñ prohibens, excludo hinc ab ordinibus primā tonsurā coherenter illi doctrina, quam in sacramento videtur: irregularitas nō est impedimentū irritans sed tñ q̄ h̄c bene:

trahendi ḡtra canonis: nā hoc nō est ordo sed tñ ad ordines dispo- prima tonsura nō est ordo:

sitio nōne plane displicat quod docet quareh̄ n 22: p̄x ordinē ecclesiasticū in definitione irregularitatis positū intelligi et ipsa pri: tonsura quod militat cum ipsiusmet doctrina tenet: n̄ enim ibi scholast ḡtra canonis tonsurā vere ordinē nō esse, ut mirū plane ipsū quo ad hoc bene oblitū, ut dicat et. m. peccare suscipi vntē primā tonsurā in irreg: illud facile concessero, stultū esse, velle infirmo prima tonsura irregulare cum ulterius progredi nequeat.

Quæsit 2

Quæsit 2

Quærit species irregularitatis

Valde varij sunt in hac re doctores, pleriq̄ enūmerant species sine ullo ordine ut Ansel V Irreg: p̄ 1 alij redeunt ad 22 species quas vocant ap̄licas irregularit: ut à spensis p̄t 2 sit 6 sul V Irreg: n 3 Valent lococit: pu 2 Napar. n 192 Henr̄q̄ hb 14 cap 2 pa 4. ad tres redeunt quos sequitur Solanchus in sine di rectoris, cap de Irregul: ita uti. ipo exūtimē cū

ubi irregularitas
postulat retribui
ad duo capita

Volito lib. 2. cap. si d. nes irregu. renoi posse ad duo capita
aliae contrahuntur sine ulla culpa et sicutur abrahic
aliquo defectu, alia ex defectu, et dicuntur cotrati ex facto pprio
Quibus Irregularitates q. contrahuntur sine ulla culpa ad
s capita reduci possant. i. aut contrahuntur ex defectu carni
aut ex defectu corporis, aut 3 ex defectu animae q. aut li
bertatis, aut 5 ex defectu pprietate lenitatis, hoc exeo ordine
totā modum de irregul. p. tractabimus si prius generales q. d.
et necrias regulas ad irregularitatis quā q. cognoscendam ad
ducemus

Quaestio
3.

In quo statuantur regulae veniendi
in cognitione irregularitatis

1 Prima est ad hoc, ut incurrat irregularitas subiectū ipsius et
sicut minus esse capax hinc quaesito 10 diximus foemina sine bigamia sit
no et t. capax esse irregulare, sicuti enim illa no est capax ordinis, ita nec
ord: ita nec
irregul: irregularitatis, ut est de no baptizato, ex bid: less 24 cap 2
Trid: less 24

2 Secunda reg: irregul: nunquam incurritur nisi in casibus
iure canonico expressis, ita omi dicit in cap 15 q. de heretico ex co
Anaph: colob
Anaph: lib 4 cap 17 n. 3. Tolet: lococitato, unde marito dicitur
loco cit: 294 colligit ex hac regula quam difficile sit disputare
de irregul: cura pp. illas oporteat totū ius p. solvere

3 Tertia reg: In canonico imponens irregul. ob aliquod delictum
nuncqua. h. at an g. me. te. ta. de. r. h. m. i. s. et. t. a. l. i. b. i. s. i. g. n. a. t. a.

4 Quarta licet irregularitas primo, et principaliter reddat
hominē inhabile, ad ordines tū suscipiendos, tū exercandos, secun
do tū priuati et beneficii, id est t. h. o. i. t. i. n. h. a. b. i. l. e. a. d. o. b. t. i. n. e. n. d. u. m.
beneficiū collatum, unde beneficiū collatum irregulare ipso facto est iure
tū irreg. ipso
facto est nullu
est nullu, et ipse nec titulu acquirat, nec facit fructus suos
et tere comis apud valent to q. sup 7 q. 19. pu 3 et s. s. n. a. r. r. e. h.
volent: suar
sa 2 p. r. a. q. d. i. f. f. i. c. u. l. t. a. s. n. 29. et ratio est quia inhabilis ad
unū confitetur et inhabilis ad alterū ei nullo annexum
beneficiū ante dari nō pot, nisi suscipientibus ordines, cum

beneficiu datur pp officiu clericale, cap ult de rescriptis
 de intellige et de pensione, ide etia de dignitatibus, et statu
 ris, regularibus; cap finali de filiis pstitutoru; pt in talis
 fieri monachus ex Nanax to 2 gationu, concil: 31 in antiquis
 alias gilio 44 in nomu nersu 6 quod quide Dho: Zepula in sua
 praxi spali pte 2 v Irregularitas dub 8: dicit ita brcete
 le nuari de etilo curiae, et nota sic de re nisse. Dicit haec pena
 suspensam est in iure expressa, ob hoc argumentu syl Vexatio
 4 pa 4 cum aliis qd dicitur equi lux oppositu, sed egregie ut solent
 respondet ad hoc suarez n 36 primo licet inquit iura id expres
 se no declarent admittunt in hunc sensu. 2o Irregularitas in
 iure est odiosa, et impedimentu grauissimu, ergo debet impedire
 beneficiu gleguandu, licet ut dicemus regula sequenti, no aufe
 rat in sua iam ante consecutu: hoc n ius est clericoru pprin.
 S uoluntas conferentis nunquam uidetur ferri in irreg:
 quod solu ab iure sufficeret, ad collationis nullitate collator n
 null conferre beneficiu secundu canones, id est no habenti
 impedimentu caro: pxtim ta graue, quale est irregularit.
 et certe contra ius nature uidetur esse posse illu accipere be
 neficiu, qui officiu implere no pt, plura de hoc suarez lo cit: suarez
 ubi et soluit aron: in contrariu
 Quinta reg: nulla irregularitas contracta ex quocunq; causa
 et enormi, post obtentu iam beneficiu, priuat beneficiariu
 ipso iure beneficio dignitate flatura de sed tm est priuadu
 per sententiam est comis, apud suarez lo cit pa an p irreg:
 a n 14 ad 28 Sairu pa 24 et ide dico de pensione quacunq;
 ratio est quia nullus incurrit, ipso iure amissione bonoru
 proprio cu ob ~~amissione~~ delictu, nisi ius ipso exprimat et terna
 lex positis intelligi dt de poena q iudice inferenda. Ex
 quo eode fundato, talis no tenetur tatum aut beneficiu ore
 signare, aut scriptu eiusde fructibus priuare salte ex k
 et in irregularitatis. p accidens tm emergere poterit obli
 gatio ad utruq; fit: iustitia, qms intuitu si accipit stipendiu

irregularis pot fieri monachus

Nanax: Dho: Zepula

Suarez

collator est et beneficiu secundu canones:

Suarez Sairu

nemo amittit priuati nisi ipso exprimat.

qui habet aliquid
ad se pendit
et officium debite
exercere:

irregularis ex
causa officii pec
cat in malis:

Spluener:
Valentia:

Irregularis ce
lebrans non in
currat aliam
irreg:

tenetur debetum officium exercere, iuxta solene iudice
nec in datur pp officium, diligenter ergo ipsius beneficii
qualitas appicienda est an scilicet: requirat tm, recitatio ne
horam ut regunt beneficia praesti nominalia, an minute
qm fit pbonale an vero p alium fieri possit.

Septima irregul: suscipiens, vel exercans ordines (Semp ex ipso
promota tonsura contra quartis) ante obtenta dispensatione
licet p m: non tm incurrit nona irreg: ita sed v concubina
rins q q val loc est pa 2 in fine. Quod peccat patet q quia
est in obediens ecclie. 2 quia ma est p raris. Secundu patet
primo quia in iure nullibi est expressu. 2 quia et illic curia
romana iubet, ut dispensetur in prior irregular: ad in pate
riori. 3 quia irregularitas non ma est censura, ergo in
illa celebrans non violat illa censura ob quod incurrere
possit alia irregul:

Septima irregularia efficit non tm homicidium, sed et mutilatio,
imo etnis mutilatio corporis de formis aut impedimentum
et secretu impediens, vel minus tuta reddens celebrationem,
aut pignens scandalu scandalu, p raris, hac autem de formis
quibus esse debeat, iudicio epi relinquendu est.

Octava nulla debilitatio, vel mutilatio supueniens p qua
quis celebrare non potest, promotus in ad sacerdotium impeditur
minus alia munia possit obire, excepta missa, sic tamen pote
rit audire oblationes concionari, cantare euangelium, cap
tuleru de clerico agrotante: sed de hac plura infra et in
hellige haec, quando defectus, aut debilitatio non accidit aut
pa q p raris, sedus enim nec haec poterit exercere:

Nona ad incurrendu irreg: non tm ad sufficit actus int
nus, iuxta 3 reg: sed neq, et sufficit attentatio, conatus, vel
crime debet esse ad consummationem voluntatis patrandi illud crime, ob quod alia incurrere
aut q fiat irreg: reg dicitur ergo ut crime fit oio consummatus, quare si iura
faciant irregulare homicidia hanc non contra hit nisi oio
sive actualis, minime vero mutilans, aut nuterans etiam

Letaliter, etiam si mors miraculose impediatur ratio est in maâ poenali
quia in maâ poenali nō sunt extendenda poenae, qd qd fit ^{si fuerit et cetera} sit poenae:
De processu in foro iudiciali quare; sect 3 pa 12 Comarr Suarez, lib 3:

et alijs
Decima cessante caâ irregularitatis cessat irregularitas cap
Neophitus dicit qd:
Undecima potestas absolvendi à peccatis, et oibz censuris nō est irregularitas
Sic e ad dispensandū in irreg: hinc quando in bullis et su nō est tolli sent.
litis pontifici datur facultas absolvendi ab oibz censuris nō alia censura q
datur dispensandi in irreg: facultas, ratio quia in appellatio
ne censura nō nascit Irregularitas et habetur Cap 2 na reti
de verborū signif:

Duodecima post qdâ poenitentia, adhuc nascitq irregularitas: post qdâ tam poeni
Nanar cap 27 n Ledesma 2a qti. 9. 26. a. 2. tantiam nō tollit
irregularit.

Decima tertia ad inveniendâ irregul: nūquā satis est qd illa:
feratur in casu, simili, vel minori, ad opus est ut feratur
in specie propria, talis casus vel delicti. Pro ratione huius
regulae fit regula 2. quia scil: irregularitas nō incurritur
nisi in casibz expressis, nō pot ante dicit in iure expressū
quod tñ elicitur p arg: à simili evidens huius rei exemplū
est, in Cap simili; ubi dicitur quod celebrans in ecclia soluta
nō sit irregul: et tñ celebrans in ecclia interdita sit irreg:
certe si argumentū à simili valeret, hic esset fortissimū q nō
morā pot esse similitudo quā ecclia soluta et interdita licet
n. hac duo formaliter idē nō sint, sunt tñ simillima cū alio
hinc impediētū contineri, prohibitionē ecclia contra quā
agere in utroq casu est p m: quam doctrinā alibi diximus
diligent notandā tanquā universale in alijs et censuris, imo
in oī maâ poenali, q iure fertur, et ipso facto incurritur
quatenusq, facta tñ, aut et atrociora vel sint, vel videantur
hac de re quilibet:

Classis Secunda

De prima specie irregul: q̄ ex defectu sacramenti nascitur

Nomina huius irregul: coiter ta theologi quā caro: intel
ligunt eā, q̄ oritur ex bigamia, et extat hōc tit: extra de
bigamis nō ordinandis: q̄ quidē irregul: antiquissima est
ut fuerit apostolice tempore, ut colligitur, ex epist. Pauli
ubi bigami arctissime arcantur, duabus potissimū ex causis:
1o quia bigamus destruit representationē xpi et unitatis ec
clesiæ. 2a quia uira p̄sumit esse bigamiam signū incontinē
tiæ, cum quis mortua uxore alia ducit, addunt quidā et merito
ordōnis clericali, p̄rogatiuā et dignitatē

Quærit
4

Quærit 4 Quid et quotiuplex sit bigamia

Bigamia est status coniugati, cū duabus coniugibus, siue
ante, siue post baptismū ductis: Duo 2 divisionē bigamiæ,
coiter doctores in tres species partiiri, quarū prima sit bigamia
nōta. 2a inq̄tatina. 3a similitudinaria, ita dicitur lib. 1. cap. 59.
Suar. d̄sp 49 sēct 2a in initio. Valent d̄sp 7 q̄ 29 p̄n 3. Ego cō
modius puto dimidi posse in duas species, scilicet in bigamiam. 2a
rei ueritate, et 2a in iurisdictionē. Prima est cum quis dno
uera matri, contraxit, nō ta rata, sed et q̄ carnate copulan
hincastine, et in uerbis temporibz consumata; et hoc sine habuerit
utraq̄ ante baptismū, siue nō, siue unā ante, altera post, quō
si ta 2as duxerit, sed altera carnaliter nō cognouerit, ut pote uer
tū, ante copulā; te nō est bigamus 2a species bigamiæ 2a
iurisdictionē, nō dicitur talis quod secundū rei ueritate sint
duo matrimonia legitime contracta, et consumata sed nō e

hinc 2 species
bigamiæ 2m
nōta:

Dicitur lib. 1
cap 59

bigamus q̄
dicitur q̄
nō:

quod ius fingat esse duo, et statuat ut talia habeantur
 ita ut qui sic contraxerunt arceantur ab ordinibus: tanquam ^{Bipamia in} ^{multis: q' dicit:}
 bipami. huc autem Bipamia 2m dicitur: narius habet modos. ^{hunc 3m dicitur}
 primus est cum quis simul, et eodem tempore duxit duas uxores, ¹
 et utraq' cognovit, sed una legitima altera de facto. Cap. super.
 et Cap. finali de Bipami. 2s modus est cum quis duas uxores ²
 de facto duxit, sine simul sine successione sed nentia de iure,
 ut cum quis duxit duas consanguineas, vel cum impedimento di
 rimente, ad hoc tenet talis fit Bipamus, requiritur ut utraq' ^{matrimonio nati}
 cognoverit, nunquam nulli matrimonio, sine iuris seu facti ^{fit consummatu no}
 causat Bipamia nisi fuerit consummatu. 3s modus est quando ^{causat Bipamia.}
 quis successione duas uxores ducit una de iure, altera de facto ³
 v.g. si vivente legitima uxore, contrahat cum alia et cognoscat.
 Ex primo, et 3o modoru istoru, nulli ex doct' dubiu est quin
 aliquis habet Bipamiam in eo ante Navarr: n. 195. et cum ipso Val: Navarr n. 195:
 dicunt no in curri Bipamia, eo quod matrimoniu fuerit nullu,
 matrim: ante nullu, nulla causat Bipamia, et quide Navarr
 dicit definitu esse in penitentiaria Romana, quod si factu est,
 quis se opponat, hinc iniam displicet sent: et placet alicoru die
 qui et in eo hoc modo contrahi Bipamia, ratio est quia Bipamia
 habet ortu, et statuta ecclie, quare si ecclia iudicat esse matrim:
 in suo foro, et si nullu sit matrim: notorium in Bipamia cau
 sat. ecclia. n. iudicat de factis apparentibz, sicut de epitentibz
 q' s' l. v. Bipamia n. 2. Sed: in f. dnt 27. q. 2. a. 2. g. d. 2.
 L. de ma loco cit: sac. Tho: vij. ad: 3. part. 9. 66. a. 2 ad 1.
 et art. s. etiam ad 2. Quartus modus Bipamie hunc in iurisfit. ⁴
 est cum quis duxit vidua ab alio iure corrupta q' matrimoniu
 consumata et secundu illa cognoscat, ratio est quia licet talis no
 contraxerit duo matrimonia, quia in ex parte femine fuerit
 duo, ecclia habet tale pro lito amon. in eo no pt salvari hinc
 licatio illius matrimonii, quod m' tice intecit int xpm et eccliam

Cap si laici dicit 34 et Cap si cuius uxore ibide, ratio est quia et
 hic est defectus sacramentalis significationis, cum uxore carnalis sua int
 plures adulterando dimiserit, colligitur ex hac doctrina hoc tenentis
 sit: de big: para quod sunt species, periculosum esse promoveri coniu
 gium et in uxore, quia secundum ordinem casta est quae nemo ro
 gavit, et dicitur in V bigamin, para 3, dicit multos esse bigamos, et
 forte pluresq; etati ignorant. *Quaestio 5* *Quaestio 5*

An inveniatur irregularitas pluralitate
 uxorum per verba de presenti extra consumationem hoc
 est per matrimonium: ratum, non consumatum:

R. negati: est coram Doct. in D.cho: in addit: q 66 a rad 3 *D.cho, respicit
 contra magistrum sent: in q d 27. Ita definit Innocent 3: in
 Cap Debitu de bigamis et pter determinationem potest ratio est
 quia cum in matrimonio rato, non sit coniugio carnis, non si
 significatur potest assumptio, et unio humanitatis est verbo di
 vino: vixit contrahere cum pluribus, sed cum nulla consumatione nec
 bigamus fieri potest, nec irregularis. *Quaestio 6**

An iterata adulteria, fornicationes, plures ite
 concubinae inveniuntur irregul: bigamiae:

R. negative sine hoc cum virginibus, seu cum viduis fiat, D.cho
 loq cit: et alii; et colligitur ex cap Quia circa de bigamis
 ratio est quia ad irregul, non satis est genus, carnis coniugio,
 sed illa ten q cum illis fit quibus cum contractu est matrimonio:
 vel de iure, vel de facto; fornicariis autem coniugio non significat
 unionem xpi cum ecclesia, id est de coitu ten sodo mitio qua quomus
 alio contra naturam. *Quaestio 7* *D.cho negat
 esse bigamiae.*

An qui duxit uxorem ab alio abiecta, vel cum
 me retriobis comorata, licet sit uxore sit irreg:

Eade quaestio extendi potest de iure ioculabre cu, se neca, mina
 et actrice turpium lufu, de quibus oib. De quodumq; virgi

no fit bigamus
duces aliquam
ex hupandimo
le fit nro ocl
te rere: ad od:
Namar cap 27
n 197:

nes ita dicuntur uirg. maritus eas ducens no fit bigamus
aut irreg: ratio est ut casu supponit, no sunt corrupta. Nam
capoz n 197. Talis nilominus repellitur ab ordinibus tanquam
persona uilis, et infamis, ducens uxore itide uile, et infame!

Quaestio
8

~~Cum bigamia in mat. Ita si quis ducat uxore
etiam corrupta moriatur in ante carnis copula,
et deinde ducat uirg. et eam cognoscat sit irre: et big.~~

qui cognouit
uixine prim
qua duxit illa
no fit bigamus

De minime, ratio iuris est quia no dimisit carnem suam in plures
nec in corrupta consumauit, hoc certu est illud obscuro san
et ille sit bigamus, qui duxit in uxore fornicaria, qua ipse prim

De qua ueriori sent: s thome loc
ait a 3 ad 2 Angelo sxl Namar loois oit: Henric: lib 2 de sa
crato matrim: negative ratio est quia nec is dimisit carnem
sua in duas, nec illa in duos, cu ab uno tm cognita sit unde ta
lis benigne interpretando dicitur uirgine duxisse, cu illa nulli
nisi uiro proprio corporis sui copia fecerit, et hac de duplici bi
gamia, secundu rei ueritate, et iuris fictione.

Quaestio
9

In quo consistat bigamia similitudinaria

De hanc bigamia contrahi, cu quis post notu solene castitatis,
quale intuenit in susceptioe sacroru ordinu, uel in professione
religionis approbatae, contrahit matrimonia (uel potius attemptat
contrahere cu inualiditate sit post notu solene) et cu contracta carna
liter cognoscit huc modus dicitur contrahi a Doct bigamia fictitia.

clericus in ord.
ind: de a r. q. 10
fit bigamus
hic religio su pro
sefus

epo nepoti sup sic et nota huc hanc bigamia scda dicitur iurisfuit:
et sit hic octauus modus bigamiae interpretatiu: ins: n. interpretatur
tale duo matrimonia contraxisse, primo cu xpo spuali, postea in
re et cu cognoscat modo ut contrahens sit bigamus requiritur consumatio matrimo
nij putatiu, uti diximus de oibz alijs modis, et cu duplex sit ta nota
solene castitatis, ordinis scilicet: et religionis, erit q consequens et haec
bigamia duplex, una clerici in sacris; altera religiosi post pfectione;
et in societate Jesu post edita tria nota simplicia religionis exaeto

non iudicatu. Quares an si quis liber ab oī mōto ducat in
uore aliqua forma habentem plene notū religionis fiat
irregularis si eū cognoscat, nil de hoc doctores: nisi qd videtur
negativē respondēdi, ratio alia nō est, nisi quia id nō est iure
expressū, et potius restringenda potius quā amplianda sunt, cap
oīa de nō: iuris in 60. videtur id infirmare Henrīq. lib 2 de matri:
cap 6 par 10 in fine

si quis ducat fecerit
nō hō nō iur nō hō
solum castit: et cū
cognoscat fiat irregular.

Quæsit 10

Quæsit 10

Quis possit dispensare in irregul bigamia

Dico qd in oī specie bigamie posse papā dispensare, si iucius
papa dispensavit cū archiepo parocimitano, qui bigamus erat
et est comū Doct theol: et canonit: ut refert Alsted in cap lictor
s dho: q 66 art 5. Ratio est quia omnis irregul: inducitur est
iure humano pontificio supradante hoc ius, est papa dicit: nō
nō possit facere ex bigamo nō bigamū; quia in bigamū non
ordinari pot, tm ex ordinatione ecclie, idēo pot cū illo dispensare
licenti pot dispensare cum homicida, et si facile nō possit ut nō
fuerit homicida. Si obiciat in bigamis contra aptum dispe
sare nō licet, ut dicitur in cap sup 20 de bigamis. De nil aliud
ibi significari, nisi quod papa nec possit nec solvat in necessitate: debeat,
aut magna ac valida ratiōe cū inteneri ante, ut cū Doct
cotax notat s dho: loco cit: et suar itz disp 49 sect 9 nō
qui optime addit et apticas constitutio nes nō transcendere
ius humanū, par a quo ad actus iuris dictionis potestas est:
in ecclia potestati sti Petri et consequenter dispensandi et
in iure aptico quōd nō est nisi humanū licenti Papa:

Papa dispensat cū
in specie bigamie

nō facit ex bigamo
nō bigamū, sed tm
disp cōstat ut possit
id: suscipere:

D dho: suar itz

Dico 2o circa potestate epi in hac re Doct nō consentiunt,
et qd quæstio pot institui tā circa ordines maiores, quā minores
s dho: loco cit: art 5 dicit epum secundū aliquos, quos ipse nec
nō mi nat, nec refutat posse dispensare cū bigamo facto religioso,
circa subd: Diacon: et presbiterat: ratio est, ne datur ei na
pandi occasio extra mōnasteria, et faveat Henrīq lib 2 de matri:
qrens alij Doct dicitur hanc opinionē in bigamia proprie
dicta more et usu nunc nō servari et ita est. Dicit ergo

s dho:

Episcopus non potest
in illo dispensare
ad sacros ordines

Angl. Syl. Navar.

Episcopi prius
habeant privilegium
in clericali iure
coniugii

Syl. Angl.
Navar.

coniugii opinio episcopi non posse in illo dispensare ad sacros ordines maiores tam in bigamia uera quam interpretativa hoc est nec in propria specie nec in actibus modis, nisi expressis: ita valent Syl. Navar. putat tam Navar. et Valentia probabile esse episcopum posse dispensare in utraque bigamia: quod attinet ad usum et exercitium ordinum in susceptorum, quod ante quoad ordines: iam suscipiendi, nec minores quidem. Saurus tam lib. 6 cap. 8 pa. 9. et Saur. h. loco cit. cum canonicis: coniuges putant hanc sententiam in propriis non esse tutam: ego ex ultimo hanc opinionem damanda non esse ad auctoritatem grauius doct. maxime ubi usum recepta est, inter in tam uol. tocartior, et uerior, et altera Sauri; et alio non episcopum licet: non posse dispensare cum bigamia, et quo ad minores quia iuxta dicta bigami ad privilegium prius dicitur clericali, iure communi, nisi ante coniugium episcopus subest, non potest, quod quidem ratio ex aequo probat de dispensatione ad ordines minores suscipiendos, ac de usu eorum iam susceptorum, nullum enim est ius quod hoc magis secundum concedat quam illud.

Dico ergo quo ad bigamiam similitudinariam licet nos loquamur quoad modum bigamiae interpretativa coniugii doct. opinio est, quod si clericus in laicis duxerit corruptam: aut si de iure duxerit unam antequam esset in laicis: et de facto aliam post ordinationem aut professionem religionis solus Papa dispensat ita colligunt ex cap. 11 usq. de bigamis si autem existens in laicis, aut religionem professus duxerit virginem, et aliam uxorem laicus vel in minoribus existens ante non habuerit se potest episcopus dispensare, tam in susceptoribus ordinibus ministrat quam ut ulterius adductur Syl. Navar. q. 7 Angl. ibidem q. 9: Navar. cap. 27 n. 197 uerf. 7: Saur. h. fact. 6 pa. 7 Delat. val. Henricus Saurus lo. cit.

De 2a specie irregularit: bigamia:
ex defectu corporali proveniens:

Jura, et Doct: s: nominant defectus corporales ob quos hinc
irregul: incurritur. primus est defectus nataliu. 2s ^{sunt quinque de}
defectus alicuius membri. 3 etatis. 4 naletudinis. 5 ^{fectus corporales:}

libertatis quo nomine comprehenditur defectus si ueroru
ego addo, septa infamia de quibus deinceps ex ordine:

De primo defectu corporis q est nataliu

Quaestio
Quid nomine finius effectus intelligat, et quo ^{Quaestio}
paeto inducat irregularitate et quot duplices ^{11.}
sint illegitimi

Quina filii in iure illegitimi sunt, facilius no agnoscamus
qua si uiderimus quina sint legitimi, sicuti oim optime
nescuntur priuationes per suos habitus, breuiter ergo di
cendum est legitimos filios propriissime esse et dici p eos ^{qui dicantur filij}
qui procreati sunt ex utroq parente uero natri monio con ^{legitimi:}
iureto, sine postea natri moniu fuerit sacratum, ut int fidelis
sine natri moniu fm, ut int infidels. Ad n ad praesens ius
titulu nil facit. secundo legitimi censentur a rigante iuris
canonici legitimi nati ex illicito coitu n g: ex congressu parentu
tempore generationis prolii adhuc no conuinctoru, sicut in qua
legitimi q subsequens natri moniu et quo ad ordines quia natri
moniu retrahitur ad tempus conceptionis prolii cap tanta
qui filii sint legit: ita ut natri moniu subsequens oio purgent
praecedenti turpitudine: unde suarez disp so sect ja n 2. 3o
ut filius iure canonico sit legitimus satis est quod natri moniu
aut sit ueru, aut salte bona fide habeatur pro tali et si forte
ex occulto impedimento sit nullu, et si haec bona fides tantum
militet in altero parente. Ratio aute est quia ius hi disposuit

in fauore proli, et susceptione ordinis. Ex his facilis est res
positio ad proposita responsione.

Dico primo nomina defectus naturalis intelligendū esse cum illegi-
timitate etiamsi occulta sit Cap nimis et Cap ut filius ex tra de filiis
presbiterorū

Dico 2o meritiſſimo illegitimos à iure canonico condēnatos esse
irregulari tatis, tñ ad ordines, quā ad beneficia, finis autem
causae duae sunt scilicet, defectus tatis sceleris patris et quia
tales ut plurimum solent esse iniuratores patris et incontinentia
et malorū malorū

quatuor speci-
es filiorū ille-
gitimorū:

naturalis q
dicuntur

Noti q sint

Spuriū q sint

Mangeres q sint

Quasiit

12

Quasiit 12
An expositi, hoc est ii, quorū incerta est origo
sint irregulares:

expositus scilicet
quorū nō est in-
regularis

Dua sunt sententiae. Ia negat, ratio eius est haec, iura semp
praesumunt aliquis bonū, quāndiā nō probatur malus, filius
autē expositus nō pot probari malus hoc est illegitimus, si duas
iura habere morale et praegrante presumptionē illegitimitatis

hoc ipso quod fit expositus, quia ipsa experientia docet saepe prole exponi titulo paupertatis, vel simili aliqua iusta, vel occulta de ca. certe Moyses exodi 20 hic expositus est qui fuit legitimus, et confirmatur hac opinio, quia iura sunt civilia, quae canonica sequuntur expositos magis favoribus, ergo non est ratio cur illegitimos annumerent.

Secunda opinio tenet expositos esse et in iure censeri illegitimos quia si sicut expo quae diu de ep. paratibz non constat, his de causis, 10 quid ut sitos esse illegitimos plurimum hi filii sunt vel ex sacrilegia, vel alias fornicaria Inceptione, in obscuris autem attenditur ad id quod ut plurimum in obscuris attendit fit. 20 quia peregrini, et incogniti repelluntur ab incertis ad q plurimu fit: huiusmodi natalium; cur non ergo et huius 30 Hic censentur esse parentibus infamibus. 4 Denique in dubiis facti presumendum est aliqne esse irreguli: tale autem Dubium in presenti hi est intuent. Ultra sententia ubi sponderet, Difficile est sana dispicere, quare ut ut sit, nobis satis est ut utraq, et esse probabile, et in utroq foro tutu, ac p inde quae libet teneat. certe graues Doct ob utrimusq opinio nis rationes reliquerant hanc quae stio ne insoluta, ut bonus factis ut quaretz: pa de filiis expositi: eum quo euadere ego eiusmodi exposito uolenti ad ordines iure, talis uolens ordinari ut securitatis caa dispensatione ab ep. obtineret cu in hoc bonu est ut prius casu epus possit, quae si quis haberet difficultate facile pmit ab ep. terat ut is conformant se priori opinioni grauius Doct pra li Dio muniti: *Qua sit B: Qua sit B:*

Quid de filiis presb. religiosoru et alioru clericoru iudicandum sit.

Legantur de hoc Doct. maxima citati, nobis in presenti satis est scire hos pter irregularitate qua comune habent eum ob huc illegitimi ad huc nullas et graues penas incurrere ipso iure in tanta criminis detestatione non uisissime gelum vident scilicet 25. de refr: cap 25. haec statuit no liceat filiis clericoru, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio in ecclesiis

Trident: sess 25 de refr: c 25

ubi eorum patres beneficia ecclesie habent, vel habuerunt, si filij presbiteri quodcumque alia beneficium distimile obtinere, nec in fructibus beneficiorum ecclesiarum quibusquomodo ministrare, nec possessiones super fructibus beneficiorum, quae parentibus eorum obtinent, vel alias obtinuerunt habent. Quae omnia iuste legendae sunt de filiis sacerdotum ecclesie Latinae: ne de gratiis aliter res habeat: licet in ecclesia Romana gratia non mittat post susceptos ordines matrimonia: permissit tamen illis usum matrimonii, iam ante contractum, unde filii ipsorum sunt legitimi qui ex uxore ante contractum, post contractum sacros suscepti sunt.

Quaestio 14

An et quo modo filii illegitimi fiant legitimi

prosequens
matrimonium.
Dispensatione
Papae:

Dicendum est 3. modis filios ex damnato coitu procreatos fieri posse legitimos, 1o per subsequens matrimonium, 2o dispensatione Superiore vel principis alicuius secularis, in quibus hoc discrimen est, quod legitimatio per potestatem secularem facta, nunquam sufficit ad vitandam irregularitatem, solum non tollit effectus quos lex civilis induxit, inter quos non est irregularitas: ac proinde non nocet autem non vitandam irregularitatem. Item per dispensationem Papae.

fit legitimatio
per professionem
religionis

per canonicam legitimatorem seu ecclesiam, Tertio fit legitimatio ingressu religionis cap. conquestus, et cap. tanta quod filii legitimi habent ab illa ibidem. et quod factus legitimus primo modo, potest et ipso absque ulla dispensatione ad omnes ordines promoveri, ad omnes et dignitates, et episcopatum, non tamen ad cardinalatum, ut definitur

Sixtus v:

Sixtus 5: anno 1585: Caeterum defectu illegitimitatis a iure communi solus Papa dispensat quo ad ordinem sacri, dignitatem, et benedictionem curatum, ad minores autem ordines: et beneficium simplex et episcopatum, huiusmodi definitur in capitulo qui de statu in tit. de filiis presbiteri eorum.

illegitimus
religiosus in
re eorum non potest
fieri platus

Professio religionis ritibus reddit illegitimum, habile ad omnes ordines, licet tamen ut nequeat fieri platus iure communi, ut post alios docet Navar. cap. 27 n. 201 et Insuper salinus lib. 6 cap. 12 pa. 3 et 4; item ad huc non notandum occurrit quod licet Sixtus 5. in peculiari suo decreto generaliter illegitimos edicto anno 1588, hinc prohibuit quosvis illegi-

timos admitti in religione, aut admissos ad honores, et dignitates promereri: per haec in anno 1590 has Sixti constitutio
 honores moderatus est, ita ut illegitimi haec plerumque, quae futuri, et ad
 professionem recipi, et ad officia, et honores religionis assumi possint,
 modo filius in religione, in qua pater professus fuerat
 non ad admittatur plura suavitatis, et p. 50.

Gregori: 14

De secundo defectu corporis. Quaesit 15. Quaesit 25

Quinae sunt irregulares ex hoc defectu in ordine
 Quae in comuni eos omnes fieri irregulares qui tale habent in
 corpore defectu, qui in iure dicuntur infirmi, vel dimi nuti cor
 pore, ut patet ex toto tit: de corpore infirmis quorum multa
 enumerantur Levitici 21: nobis in hac parte dicuntur in
 firmi, qui vel debilitati sunt, vel mutilati, vocantur autem de
 bilitati in iure is qui habet quae omnia membra habet ^{qui dicuntur}
 unum, aut plura in infirmitate v. g. oculum caecum, vel admodum fructu
 manum aridam, crurum contractum. De Mutilatis vero is dicitur, ^{in iure debilitati}
 qui caret aliquo membro corporis necessario ad usum v. g. manum, qui mutilati
 oculo: Irregulares vero arunt tam ad ordines: quam ad beneficia in
 genere omnes iam dicti: sicut et omnes illi, qui defectum aliquem deforme
 corporis habent, quod populo irreverentiam, secundum quod dicitur in
 quibus indignus est Deo offerre, quod homo de dignitate ut loquitur
 Hiero: in cap. 7. Malach: Quaesit 16

Regulae ad cognoscendum in particulari quod non
 infirmitas corporis faciat irregulare:

Prima reg: omne infirmitas corporis quod impedit vel ad minus exer
 citium, vel inducit infirmitate facit irregulare, si in
 infirmitate contraxerit tale aliquod vitium post susceptum iam ordinem
 quod ante non fuisse sentit, ut dicitur ad Cor. 7. quod per hoc infirmitas ordi
 natus non rediatur nimis de formis posse in illis ex officio ad quod
 non impedit ex isto defectu, ut si sacerdos amittit visum, vel non

Ioanni

possit lenare calice, nō p̄t sacri ficare sed t̄a conseruari,
confessiones audire, nō t̄a ideo p̄ri nature talis beneficio, nisi
sine sua culpa in id infortunū incidit, sed assignabitur ei
adiutor qui simul cū ipso uiuat

Secundo res: defectus magni membri et apparatus cū defor-
mitate dicta facit irregul: sine acciderit ex uā iusta, seu
iniusta, seu nāali seu acidentali, est uōnis magnū membrū
in p̄enti uocatur uel in quantitate, ut manus, brachia uel
in decore ut nasus, oculus &c:

Quarta res: priuatio et sponte membro paruo, et occulto, et
sine iniusta cā, nec ordinari p̄t, et ordinatus abicitur sine ipse
eo se priuauerit, sine alius culpa ipsius; q̄ regula tenet et si

qui carnat ab
fundi n̄ r̄itia
sine graui cā
est irregula:

absistio nō impediāt exercitiū uel nū, nec notabile deforma-
tate induat, ex quo sequitur quōd abscondens sibi p̄uenda pro-
pria uoluntate uel abscondi p̄mittens sine graui cā est irregul:
Capit q̄s abscondit, et cap qui parte etiam si faciat id cā cas-
titatis, nilominus t̄a peccabit mort: et erit irregul: et lege
cuius qui alteri uixitia amputat et q̄ se cat̄randū p̄bet p̄e-
nā homicidariū incurrit, l. 4. para id e. Diuus. ff. de hecariis
lib 2 et 2: sic et irregularis est, qui sibi abscondit parte membri,
et hoc sine cā, sine sine culpa, ut q̄ abscondit parte digiti, aut tes-
ticulos, sine amissione membri genitalis, aut et debilitat t̄m n̄
t̄m, uel parte eius si id ex indignatione, uel impatientia faciat,
ita sel. v. corpore uirtutis Nauar n. 298. Henricq lib 24 de
irregul cap 8 pa 4: addit sel qui ex iniusta cā et ex indigna-
tione sibi dente euelleret irregularis esset, sed male, quia dentes
proprie nō sunt membra, ex Henricq: para 2, ubi docet p̄p̄rio
dente exenti ente, uel Albi, uel alteri irregulare nō fieri parte
constat de s. Hysro: quōd sibi ipsi dentes prominentes secuerit.

Quarta res: defectus membri alienius occulti qui notali
 se deformitate in facie manibus, aut corpore no facit, irregu
 laritate no inducit, si propria culpa no accidat v. g. si q
 sponte voluita ex eua periculū leprae ne totū membrum iactaretur
 fecit hūc computari membrū occultū ut uirilia, uel dōctū
 ad hostiā nimirū frangenda, uel cruce in mitta facienda no necessariū:
 uel et ipsi met hūc facit, eo quod sit bonus chirurgus, et
 aliu eūmode habere no potuerit idē iudiciū si epica in
 iūta, no tū sponte, sed in ritus v ab inimico, aut min
 aut et si ita nata sit aut prae in enis uirilia amiserit
 aut aliud membrū occultū no generans deformitate talis
 uel pōneri pōt, et promotus in iūta trare: ita cit. Dat et
 Definitio Cap. lxxviii. et Cap. si quis a medicis dist. ss.
 Quares quid si quis talis casu lapsus esset in talē q
 aut enim talis dedit operā rei licite, v. g. dolando uina,
 absidit sibi partē digiti minimi, et se suscipere ordinis, pōt
 et in susceptis exercere: Cap. Qui partē dist. ss. aut dedit ope
 ra rei illicita, et casu amisit membrū occultū, aut partē eius
 se ab ordinibz repellitur, notandū hūc est obiter falsū esse, ne di
 ca stultū, id quod multi solent dicere eos, qui casu trahi sunt quo
 cūq; modo debere secū testiculos et in puluere redactos in bursa
 ad collū suspēdos circumferre ad hoc no possint celebrare:
 stultū est uirum
 terre secū tesiculos
 in bursa.

Quinta res: quādoquū dubitatur sit nec ne, talis defectus
 uel debilitatio, q faciat irregulare standū esse iudicio epi, ita
 cōiūctū Doct. in cap. 2 de corpore uitiatis. Manax et Henric
 locis cit: Suarth sect. n. 10. Ex positis hūc regulis facile collige
 re est quōdā dicendū sit de defectu uitiatis, et corporalibz uitiis,
 quia tū ad modū in orari crebra sunt, et multis inq̄nerant scrup
 pulos, frangendū sunt breuiter aliquot casus circa infirmitate
 ea membra corporis: ~s:

Quaestio

17

non nisi trunsi sit
irregulares

An habens 6
digitos sit irregu-
laris:

digiti non sunt
membra corpo-
ris:

Quaestio

18:

Quaestio

19

oculus dici
tunc membrum

an irreg: sit q
caus: nisi minus
oculi:
Nauar

An membra trunsi sint irregulares

Respondeo esse nocentur ante tales qui habent plura capita, plures
pedes, vel manus, cap qui in aliquo dis: 25. Ratio est quia
hec est notabilissima deformitas, si ulla alia. Membris accente
tunc illi, qui licet oia membra habeant, int: ea ta valde difor-
mis dis: paritas est. Petrus an irregularis sit habens sex digitos
seu in pedibus seu in manibus. Respondeo si hic exutus iudicio
magna deformitate non pariat, non esse irreg: ratio est quia digiti
secundum iura non sunt membra corporis, idcirco si duo digiti sit
coniuncti modo non sit impedimentum in usu membri. Si quis
ita haberet, aut superfluos digitos, aut unum altero longiore, et ci-
tra periculum possit computari superfluitas non esset irregul: quia hec
superfluitas ex abundantia seminis, est:

Quaestio 18:

Quid de Gigantibus pigmeis Caribis et aliis
similibus:

Respondeo si horum defectus pariat ridiculam deformitatem, ois hi erunt
irregulares, alias dinari poterant quod quid iudicare ad apum
pertinet araph: lib: 4: cap: 27: n: 44: Collet: Henric: et alij:.

An oculis orbis irregularis dicatur:

Respondeo esse quia caretum est oculum esse membrum et quod mobile corporis
cap: finali: dist: 55: quod intellige siue oculus sit exutus, siue quo
curry, alio modo amittus, quod nemo ait got in 4 dist: 23 q: 2 a
et Henric: lib: 4: cap: 8: pa: 2: lit: m: iudicasse se quosdam caecos quibus
papa dispensavit ut celebrarent, aut nemo non est aut dicendum
tales non fuisse ita caecos, ut nil propterea non viderent, sed quod utique
in eo modo celebrare potuerint. Petrus an qui caret nisi minus oculi
non ante oculo, et habeat alterum oculum sanum, et integrum, irregularis sit
Respondeo cum Nauar cap: 27: n: 299: vix: 4: valent: to: 4: dist: 7 q: 19: p: 3

Henricus loquitur si oculum habeat id est non sit monoculus tantum
ante tuncat nisi oculi, tale irregul: non esse nisi ille oculus ille no et irregul
sit sinistra que non aut oculum canonis, est: in irregularis is qui ante dicitur:
alterutro oculo caret, ex parte dicit: et habetur Can: si evangelica
dicitur: De oculo canonis, patet quia talis nequit absq: magna in carum alterutro
decentia, flectendo se ad alteram partem canonem missa ligere qua oculo ut irreg:
qua si absq: videantur, et nimia anxiositate respicere possit, non oculus si mite di
sit irreg: ut per dicitur notat suarez: lo: cit: pa: n: n: q: 2 citur oculus cano
et 3 n: 2s: Praterea irregularis etiam est qui habet oculos ma nis:
culatos, cum nimia deformitate cap: cu: de sua decore nit: ihs habet oculos ma
qui habet albuginem in oculo, si notabilis sit defectus, quod apus culatos cu: magna
iudicabit ihs si unum oculum grossiore altero, vel utriusq: nimis deformitate ut et
tuepitar prominente. vltimus: ide: iudicium est de habitibus regularis:
oculos dicitur tortos quos vocamus strabos nas, ide: deum de lippis habens oculos dos
et qui palpebris caret dicitur lippus q: habet oculos perpetuo tortos ut irregul
lacrimantes hoc ipsa in lippitudine ut ordines impediatur et esse
conuulsa cu: acri distributione et cu: horrore intuentium qua
oia pendent ad epi: iudicium: **Quaestio 20**

Quaestio 20:

An defectus nasi faciat irregulare.

De affirmatiue, est enim membrum et vultu venustissimum, et hi
quide possunt a solo Papa dispensari, ex Henricus loquitur para 3

Quaestio 21

An obliquus labiorum defectus causat irregul:

Dequin labijs caret, aut ea habet notabiliter deforma irregulca,
maxime si labia sint corata, ita ut cibi aut liquida accipi possint
ore contineri, et de hoc iudicabit apus. ratio autem est quia la
bia uti formaliter non sint membra quia in eis firmata ut sine
illis non videtur, et deforme reddatur merito illis carentes sunt
regulares. **Quaestio 22**

Quaestio 22

Quid de defectu aurium, manuum, faciei, et impurae,

Dico 2. surdus nullo modo potens audire, esse irregulare, surdus vero est irregul:
altera fm aure ite huiusmodi hoc est difficulter audire non ee,

Iudas rex no

qui uero uel utraq; aure, uel una tantu, aut etia pte
notabili unius prinatus est irregul: ut, quia si minutus est
membro corporis.

habens in ma
nibus deformit.
est irregul:
5

Dico 20 qui in manib; notabile habet deformitatem esse irregul:
Deinde et eu qui hostia co ntere, frangere aut in moribus
tenere no pot quams hic incapax potius sit qua irregul:

habens manus
in articulatib;

Quarto et is irregul qui habet manus in articulatib; et ineffi
caces, ad celebrand; no iura et Sicut i illu membro carere
qui habet membru iniptu Cap upe xi ja. q. ja Quarto qui

habens manus
tremulas
carens pollice
us, indice:

habet manus tremulas, ut in tenendo calice periculum sit esse
hominis. Quinto qui caret pollice uel indice

Dico 3 quo ad defectus faciei si in ea talis sit defectus, qui nimis
turbat red dit, irregulare efficit gyl v. homicidii 3:

5 et uel tpe:

quod si habeat os distortu uel cicatrices foedas in facie ipse
quid agend; sit indicabit:

mutus et irr.
qui p dist usq;
linguae:

Dico 4 quo ad defectus lingue, paruo qui mutus est, irregul: est
20 qui lingua usq; p di dit, aut no pot se explicare. 3 qui impedi
tiori sunt lingue, aut blesi, aut talbi, no sunt irregulares nisi
forte notabile habeant difficultate in loquendo. 4 qui usq; hanc
amiserunt ex apoplexia, cessante morbo no sunt amplius irregul.

Quaestio
23:

Quid de claudis et claudicantibus

habens orura
distorta no est
irregul:

Dico hos iure nadi esse impeditos si ad altare accedere nequeant
aut nullo modo in pedib; consistere. Quod si haec possint ita
claudicati hnt, uel citra sua culpa facti, si no sit notabi
lis deformitas poterit ex ea dispensari, modo sine baculo aut se
de hinc talis p se ad altare accedere possit, alias minime: non
ta claudens est irregul: qui habet orura Si torta si uel in hoc
uel titu possit commode tenere, illu ta oio falsu est quod dicit
Hofella v corpore uitiatus, posse epum dispensare ut in pede li
gneo quis celebrat:

Quaestio 24
Quid sentiendū sit de heremofroditis

Quaestio 24

Quod nil huius esse morandū nunquā n. hi possunt ordinari et qd si
heremofroditi magis uerget, in epū femininū, incapax est ordinis.
et ordinatus nō recipit, caractere. Cap si testes. q. 2. et 3. pa heremofro:
si magis incalescat in nōn, quā femina ordinatus quidē accipit
caractere, ppetuo tū suspendit. Et ab usu: si ut pari modo uideat
in utroq, sepe uergete nō recipit caractere, quia nec uir nec
femina dicitur potest lo. cit: suarez. l. 2. c. 2.

heremofroditi
nūquā possunt ordi
nari:

Volentus:

Quaestio 25

Quis in oibg casibus istis dispensare possit

Quod quod licet nonnulli uelint ad epum pertinere, uerius ta
est quod docent cōuiter alij solū papā in his dispensare ita docet
apud ualentia q. 13 p. 243. Nam n. 200 uerū p. dicit. nō eo
narr: in clementina si fuerit pte prima initio ad dicit papam in p. dicit casibus.
rarissime dispensare solere in hac irregularitate, maxie quando
est apparet deformitas ut tanto magis anōn dpos quosdā in hac
re esse tā lajos eū ad illos nō p. teneat. hoc negotiū nisi quādo da
bitū est.

Quaestio 25

De aetate:

De tertio defectu corporis q est aetas

Prater ea q fufe hac de re a nobis suputa sunt in sacro ordinis
uidendum est totus titulus de aetate et qualitate ordinandorū in cano.

Quae cuius ordinis aetas a iure pscripta sit.

Quaestio 26

Dico 1o longe alia aetate olim, ac iam ad ordines suscipiendos creta
quā fuisse, et sufficere, nā ante clementinas aetas ad primā tonsurā
erat septenariū completū, minoribz ordinibus deputatū erat tempus
a 7 ad 12: Maiorū uero ad iū uarij fuerunt termini. Scimus
Rapa subdiaconis permisit annū 14, diaconis uero annū 15: ut
habetur Cap in singulis dist 67: licet alij aliter id explicant et meo
iudicio uere scil: 14 i nos annos computandos fuisse a tempore septē
nij, ut patet ex emendatis libris editis sub Gregorio 13: sed ut ut
res olim de his habuerit oīa ista iā exoleuerunt.

quae aetas
ante clementinas
enimq ordinis
prima tonsura 7
minores 12

Dico 20 nunc ubi enag qd hinc tridantiā recepta est regi
 ad subd: anan 22 ad diaconatū 23 ad sacerdotiū 25, saltem
 aetas subdia: inchoatos. scilicet 23 de refr cap 12 reliquis vero minoribus ordi:
 aetas diaconi et 23 geibū nil taxavit ac p inde circa illos t tādū est iure antiquo
 presbiteri 25 Ad beneficia simplicia requirit cap 6 aetate 24 annorū, et salis
 inchoatos tm. et 23 est anan esse inceptū ut declaravit papa, et idē est de regula
 iuxta definitionē Grego: 13 qui derogavit nō tm antiquis canonibz
 circa reliqz iobz sed et peculiaribus priuilegiis Pij 5. teste Nauar
 in fine nānalis:

Quæsit An si quis ante legitimā aetate ordinatur
 fiat irregularis aut aliā censurā incurrat

27

Dico p ante bullā Pij 2i ordinatū ante debitā aetate non
 fuisse ipso iure suspensū, sed tm suspendendū, ita ex eorū aetate
 ante bullā Pij 2i: fuit prima
 suspenso
 v. aetas et v ordo: Nauar cap 25 n 70 uers dixi:

Nauar: Dico 20 post bullā Pij 2i q incipit, ex sacrorū, ordinatus aliquo
 sacro ordine ante legitimā aetate, aut qd aliis epō sine illa
 rē dimissorius, nō extra tempus iure t tātū ipso facto et iure
 Post bullā Pij 2i ipso facto et iure ut susp:

Nauar: quēcūqz exerceat in suspensione, statim in irregularib: incidit
 a solo papa dispensabile, nō rati s ul v Grego: Nauar lo cit:

Volent: et cap 27 n 155 et to 10 geiborū geibō 6 geibō 19 25 30 35 et 40:
 Suardz par. 4. Polat loco cit: et cap 66. Qui tm fere dicit addit
 excusari ab irregularitate eū, qui bona fide et p babilis ignorātia
 aut ex simplicitate mimitravit in ordine suscepto, eade bona fide
 eū suscipit idqz colligunt ex dicta extraneante Pij, vmo addit Na
 nauar: quod est is qui temerarie accepit ordinē sed postea bona fide
 intenerente penitentiā mala susceptionis putans in ad sibi huore
 in eo mimitravit ab irregularitate excusari quia inquit, pena
 irregularitatis tm imponitur ei, q psumpserit mimitrare, hoc est
 qui ex contemptu id fuerit:

An pari iure suspensus sit suscipiens & minores
et prima tonsura ante constituta aetate et si in Quasit
illis se exercent irreg: sicut: 28

Dico iure antiquo neutram poenam contracta fuisse a quo dis
ordandi nō est istam nono, quia ius nona quo ad hoc nūquā dero iure antiquo et
ganitauerit. Nisi iam ultimo dixit: s: per suam fulham q̄ in nono suscipiens iam
cepit sacra et salutare, q̄ ta cū per alia posteriorē demeritis, nulla cōtra hit poena
viri reuocata sit, itō ut prius standi et t, on his ta stat eos
p: m: ante p̄cipiū tempus ordinis suscipiendo, exsecundo, cōte
rēdo sine tā ulla cōfura q̄ sit ḡra p̄hibitionē eccl̄ie:

Dico 2. nilominus suscipiente prima tonsura ante constituta a suscipiens prima
tate nō peccare mort: ratio est quia aetate prima tonsura est tonsura nō peccat
septennia, sed ante hoc tempus p̄re rarissime habet usū rationis mort:
ergo nec peccabit, peccabit tā ordinans ob causā astatā

Quis tollat irregul: ex defectu aetatis pueniete Quasit
No irregularitatem hanc tolli 2 modis, primo p̄dis p̄sationē 29
2 p̄ lapsū solius temporis cū sit: puenit quis ad nūta aetate;

et q̄e ante diem 2, ordinatus p̄ solū temporis lapsū designabat
esse irregularis, quia ipso facto suspensus nō erat: modo vero
quonia hū ordinatus ipso iure suspensus est et p̄ius absolui
a suspensione, quā sublata, et iusta aetate completa, cessat irregul:
dū modo ad hū ordinis nō exierit, id. a. si: fecit, on nonā irregul:
laritate inuenerit, nō tā absolui et a suspensione, sed et post
completā aetate egit dispensat. Papa, in hac n. irreg: specie
solus Papa dispensat ex cōni apud syl. Namor: Tolat:

De quarto defectu corporis q̄ est naletudinis

Quis morbus faciat irregulare Quasit
Inlesit 30

Sanctus cho: in 4 dist 9 a 493: et parte ga 982 a ult: op 30
hanc hanc regulā tradit, morbus qui horrore, deformitate, aut morbus cognatus
scaudali generat, impedit et ordinationē, et suscipi ordinis peccat deformitate:

hione; ita si morbus inducit inceptudine, vel impossibilitate ad actu ordinu, te eo morbo laborans naturali vi re impeditus est, et si in vice nil expressu sit, na in hoc vi re Papa no pt dispensare.

Ex hac regula collige primo. Quina ex morbis inducant Irregularit, et qui no, de qua re disputat Maiolus lib 2. de irregul cap 13. ad 22. ait a non irregulares esse patientes, frequentes dolores capitis, et vertiginis. 2. Chirurgicus, et podagricus. 3. pes te vel lue contagiosa laborans. 4. morbo publico. 50 quibus capilli capitis in totu excedit, vel barba. Aliter si ob libidine, seu ob morbu, vel casu. 60 Item iudiciu est de innumeris quibusmodi casibz, quos ad dicta Deo. regula probare, et iudicare oportebit.

qui morbo laborans, dicitur irregularis

qd de febre laborante

Collige eo quid dicendu de patientibus continuas febres, et qmētis alienatione inducant, cu .n. de his nil vi re sit expressu tu vi re naturali impediti erunt ad suscipiendos, et exequendos ordines, qui diu laborantur cessantibus autē eiusmodi morbis nulla erit amplius irregularitas.

qd de leproso

Collige eo quid dicendu de leproso, hic .n. nullo modo ordinari pot quod si factu sit, no pot celebrare corā hominis, poterit tu occulte, et priuatiu ante publica corā leprosis; Cap de rectoribz a clericis agrotante cessante autē lepra et ordines suscipere et exequere pot. De hac tractatione autē vide quinu lib 6 cap 10 dub 7.

qd de scabiosis

Collige q. Quid dicendu de iugiter scabiosis, sentiat .n. a non dicit: idē sentiens idē quod de leproso, cu scabies sit affinis lepre, et in maturis no facile solet sine suspitione iuguriae, remoueri, et habet eandē originē cu lepra, scilicet atrā bile ut scribit Joeron Rabuehinus lib 2. de morbo comitiali fol 53 et dicitur colere profligatur.

qd de paralyti
et apoplexia

Collige s. Quid dicendu de laborantibz paralyti, uel apoplexia, na et hi irregularis sunt, siue dissoluti sint pedes, siue lingua, siue alia pars corporis.

Collige 6o Quid dicendum de morbo caduco huiusmodi. ad hoc facit
 irrectate: ut qui eo, vel q. se vel laboravit non possit ordinari
 etiam si laicus videatur, quod si quis iam ordinatus sit, si spumas
 in eo morbo ore eiciat celebrare nequit, si non celebrare quidem
 potest sed non nisi adiuvato herico, qui sacrificium perficiat, si forte
 ille ex casu non possit, potest recte ostendit ex iure Nancar cap 27
 n. 203: et Valentia to 4 d 7 q 19: paras.

qd de morbo
 caduco

Collige 7 Quid dicendum de furiosis amentibus et lunaticis
 Doctores idem de his dicunt quod de caduco seu epileptico, q.
 scilicet: his debeat dari coadjutor cum talis morbus contingit post
 susceptos ordines

qd de furiosis
 amentibus et lunaticis

Collige 8 idem dicendum de emenonemnis, idem et de eo qui non potest
 bibere vinum, qui aut nauseat aut emomat.

qd de emenonemnis
 et eo q. non potest bibere
 vinum

Collige denique in omnibus dictis casibus solum Papa dispensare, et
 quidem in plerisque, nunquam alibi, nisi ex urgentissima causa: et certe
 eum ultimum nec potest, ut dicunt Doct.

De Quinto effectu corporis q. est libertas:

hic defectus q. hominum classes continet. 1o sunt liberi. 2o
 obligati ad rationem. 3o obligati curia seculari: unde vocantur
 curiales. 4o obligati vinculo matrimonii: quos omnes iura vetat
 ad ordines promoveri, eo quod sui iuris non sunt sed alterius
 potestati subditi. De 4o genere alibi dictum, et p. se satis patet.
 Restat ergo parva de tribus reliquis.

Quæsit 31

Quæsit
 31:

An servitus faciat hominem irregularem

Respondeo quod etiam si servitus non impedit alienius ordinis suscipi-
 tionem de facto, ordinato non servus imponitur character, impe-
 dit tamen illud de iure, nisi vel prius donetur libertate vel ex
 consensu Domini ordinetur, huius autem canonice irregularitatis
 causa hæc sunt, una sequitur militas, et clericalis dignitas,
 qua servitute obscuratur, quia causam hinc cum negat servitus

servitus de facto
 non impedit illud de
 iure:

dis p 3 d 5 fit 1. n. 2: Secunda impotentia sui cu n homo pte
 ordines totus Deo marcipetur, et dicitur ordi esse liber, et sui
 iuris, firmus aute et dno sui, op his fit primo ut sine licentia

3 *si qd ordinasti
 sciante dno et
 dissimulante
 talis fit liber*
 dno, nec ad minores qde ordines ordinari possit. 2o quod si sciite
 dissimulante dno, sine ad minores, seu maiores prompatur
 4 ipso manet liber. 3o si ordinatur, vel repugnante, vel igno-
 rante dno, manet firmus in maioribus ordini dno, et debetur

dno ad eade obsequia, et actus temporales sicuti primus Cap Nulli
 dicit 14: 4o si ordinatur ab epso sciante ipso esse firmu, tenetur

epus dno satisfacere reddito duplici pretio cap si firmus dicit
 5 54: Quinto quod si et dno et epso ignorante firmus ipse se in-

cesserit ad ordinar, te pter p m: quod facit tenetur se redime-
 re pretio, dno soluto si habet peculiu, si no habet nec alius re-

dimat ipso, manet sub potestate dno sed tantu in obsequiis
 et actibus spualibus, et decentibus statu sui: Cap. frequens

6 dicit 11: Septimo si id facere nolit d f deponi. Cap Nullus de her-

7 nis ad ordinandis: Septimo si ipse quide paratus sit dno ante
 nollet acceptare prudens iudex, et maxime iudabit epus qd
 sit agendu.

Inquit 32

Inquit An obligatio ad ratiocinia faciat irrecta
 32

Obligatio ad ratiocinia no est aliud qnd cu quis tenetur ad

reddenda ratione ad ministratiois reipub: vel private

publice sunt in officiis ut depositarius arii comis ad vocatis
 procuratoribus, tabellionibus magistratibus, Iudicibus: pri-

uate sunt in tutoribus, curatoribus, executoribus taliter dno

cu hoc posito. Dicendu ut breuiter hos oes ordinari no posse
 donec ab his oneribus, et obligationibus solvantur, et p inde ad

ferre modo, de his dicendu esse q de herenis; dico ferme quia hi
 simpliciter liberi sunt, in hoc te firmis pares, quod sicut

*oes qui ad ra-
 tiocinia sunt
 obligati di cu
 iure irrecta:*

Secuus irregularis est pp seruitute qzga dnm sua, hic et hi obligati sunt iuris, quibus ratione reddere debent, possunt tñ ordi nari hi oēs qui in se suscipiunt casus et negotia personarū, quas iura dicunt miserabilium, ut viduarū et pupillorū, & Elephanū, aut parrū canfarū, ita Doct. dicitur dicunt, Anthozi. So para tit 29 de irregularitate cap 6 Sumit tae V ratio ciquū seruitus ordo. De: **Quæsit 33**

Quæsit 33:

An curiales sint irregulares

Hi sunt qui in aliquo officio curia secularis manent seu honesto seu seruido, de quibus dicitur et quod quam diu curiales no possunt pro no neri rna obligati sunt, no posse promouari liberatos vero posse, ad ordines: quæ dicitur expiuntur ab his primo officiales Eporum, et ecclesiarū. 2o sunt in curia illi qui sequuntur aulas principū secularū obsequiū tra gra hia, modo nullo nexu, et obligatio ne aule, ex obsequio, et famu latu obtinendi sint. Merito autē dicti curiales ab ordinationibus arcentur, 1o quia alog illorū sepe sunt niles p bona, et sepe fiunt irregulares ex officio suo. 2o quia ecclia quillū nyles tatur, dñ sales à sua dñā hoc et curia repetuntur ad obsequa. 3o quia ecclia psumit de talibus quod reuertentur ad priores mores quibus agnenerunt, unde sales ad religio et familias temere recipiendi no sunt Cap monarius.

Ad hunc defectū seruitutis plariq; Doctores no immerito reuo cant in famia, q quodammodo est in no rita seruitutis, de qua dicitur et hanc et hanc irregulare, et qdē se fit infamia iuris id est cum quis in publico iudicio infamatus est solus Papa ^{quæ dicitur} _{infamia iuris} dñ porsat, si extra fit ex facto, ut ex crimine graui, et toto rio, et opus: inde Nauar cap 27 n 202: hinc de iur reuo co ^{historicos memi} _{historici} officia historionū, minorū, canonicorū, saltatorū, et q in theatra ^{Postunt ord} _{nari:} libus spectaculis, et aliis ludicris se exercent, nā et hi irregu lares sunt Cano: aliquantos dist 51 11:

De 3 specie ex defectu aetate proveniente

Omnes defectus huius speciei absq' delicto contingentes, comode
renocamus ad duo capita alij dicuntur Irregulares ob defectu
literaturae cap Irregularitas dicit 36 Alij quia sunt Neophiti
id est recens ad fide conversi cap Neophiti dicit 61.

Quaestio 34 Quid ius canonici intelligat p illiteratos
qui dicuntur esse irregulares.

Dicendum est in iure illiteratu dici en, tam ante qua post
quasi dicitur in iure iure
quasi literatus
quasi doctrina
requiritur in
quolibet ordine
goticu bidentinu, qui latine legere, et scribere nescit, et gra
literatus dicitur qui haec tenet sine arte, sine usu; literatum
vero qua concilio dicit: requirit ad singulos ordines et illa
q iure naturali requiritur ut quisq bene sciat ea, q ad suu officiu
pertinent ut ad iuratum oes doctores, quod qda iudicandiu est
ex diversa ratione ordinis, maior n. minoru exigetur pro ut
haec maiora minora difficiliora, laboriosaq fuerint, quod qda
olim difficile fuit applicatu, hodie tñ ex goticis dicitur. Ill
quid: dicit 23 de reformat: id applicatu est de singulis ordinibus, de ac
pro prima suscipiantibus prima tonsura cap 4. De minoribus usq ad aus
litatu cap 5: de sub dica: et diao: cap de clericis quocunq
cap 12. De parochia cap 14: de epo agit concilio dicit 22 de rebt.
cap 2: q ibi videantur et gloria nostra dicitur in sacris
ordinibus

Quaestio 35 An defectus literaturae, qua goticu dicit: in
singulis ordinibus faciat sic irregulare ut nec
ordines suscipere, nec susceptos exerceere qd possit.
Dicit 10 qui sine p dicitur ordines suscipit peccat mort: et qui
sine sufficiente
scientia. p m: contat, itide mortaliter, sicutus lib 6 cap pa 8 et alij
Dicit 20 qui absq scientia hac, ordines suscipit nere accipit
caractere, ratio est quia scientia nō est de essetia sacra

Dico 3o defectus ois scientia, quae concilium requirit, non scientia quae
 inducit irregularitatem, quia gregorius tertius dicit quod promoveantur
 nandi ad hos ordines hoc illud, sciunt, non ante addit si nesciunt
 erant irreg: hinc; et certe in Antiqua Navar: qui n. 23
 ois tales, facti irregulares, innumeratos laicos, quos quae epus
 irregulares favoritas omni antiquo canonis quae gregorius tertius: val
 de exquisita, et multa eruditione, ab his epigant quorum quae
 paucissimi nos videmus ea. B. S. S. S. :

Dico 4. si dicta persona ignara ois sint, ita ut officium sui
 aptum exercere nequeant, erunt irregulares, quia est contra in
 natura, ut quis exerceat officium quod ignorat, ex quo habet
 quod respondendum sit, cum quaeritur an papa possit dispensare
 in defectu literaturae, nam cum penitus illi literaturae requiritur
 sit contra in natura, exercere officium quod nescis, cum medio
 critere vero literaturae poterit. Denique in hac irregularitate:
 solus Papa dispensare potest. epus minime.

An neophytus sit irregularis

Quod esse definitur tota dicitur ratio est sancti Pauli ne e
 latus in huprium, incidat in laqueum diaboli, putans fidem
 et religionem christianam ipsius opera valde indigere, dicitur
 ante neophytus in iure canonico, is, qui ex lege iudaica, ma
 hometica, vel etnica, non tunc fide christi adeptus, et gressus est
 et per baptismum christi initiatus: hic autem si dicitur in christiano fue
 rit potest ad sacros ordines promoveri, et sufficit aut epus habita
 ratione temporis, et florea, cum huiusmodi dispenset non erit
 autem dispensatio papae in hoc genere petenda: Navar. lo. cit. Navar. val.
 val. to 4 sup 7: 9 19: pu: 3: conarr. in dament: si furiosus conarr.

De 2a pa 2 solus 3 de homicidio

De 4 specie ex defectu libertatis proveniente
 Hanc materiam sub 4 defectu corporis sufficienter discussi
 mus:

Quaestio
 :36:

De specie, ex defectu perfectae lenitatis
existente: hoc est ex homicidio: mutilatione.

Haec species Irregul: sine peccato contrahiitur, ideo hic appella-
tur, quod is qui hunc defectum habet non censetur in ecclesia
minus merito satis commode posse representare lenitatem, ac mansuetudi-
nem xpi, confusit autem hic defectus in p[er]p[et]ratione formae, vel
totalis ut fit in occisione hominis vel partialis ut c[on]f[er]it
truncatione alicuius membri humani, atq[ue] adeo in deformatio-
ne figurae humanae, in casu licito duntaxat admittuntur
vel executionis publicae iustitiae, ut de hac irregul[ar]i o[mn]es doct[ri]nae
supponunt et expresse docent sacri Cano: maxime Cano aliqui
tos dicit si in quo toto agitur de illis, qui admittuntur
iustitiae ex mandato habentiu[m] potestate vel et occidendo
in ipso conflictu bellico ut solent milites tanquam ministri
ordinarij publicae potestatis, de q[ui]bus val. d. 7. q. 19. pu. 3. Quid
si sit iniusta mutilatio vel occisio, non p[er]tinet ad hoc ca-
put, sed ad illas irregul[ar]i: q[uae] ex delicto proficiuntur de
quibus paulo inferius agendum erit.

Quaestio
37

Quaestio 37
Quis incurrat irregularit: sa huius speciei

Resol. solus illu[m] qui iam baptizatus homine licite deformat
aut etiam propinque deformationis p[er]bet in casu d[omi]ni ad
militationis iustitiae publicae, non autem in alio nullo casu
deformationis licitae, qui cum, ergo iuste, et sine peccato, vel
Irregul: et ad ordines suscipiendos, et ad suscipiendos exercendos, ratio
est, quia o[mn]i ordines reservatur ad sacramentum eucharistiae,
in quo representatur passio xpi qui fuit iustissimus ergo minus
tri xpm representans debet potius parati esse fundere propriam
sanguinem.

qui occidit
alium iuste ut
irregularis: homine occidit vel membrum abscindit

Sanguine quod alienum, sacerdos autem homicida potius praesit
 at interfectores Christi quia Christi, ob quorum defectum manus
 utridum occisio aut mutilatio facit excisore et mutilato rem
 irregulares. Dicitur id baptizatus quia omnia quae occidentibus et mu-
 tilitatibus imponunt irregul: clarissime loquuntur de illis qui
 haec faciunt post baptismum Cap si qd videtur esse et ex eodem
 Doct docet Salms lib 6 cap 15 par: 30

Quaestio 38

Quaestio 38

An vera sit ista regula quae ponendo alterum
 facit ipsum irregularem et ipse irregularis est:

Aliqui volunt non universaliter verum esse quibus fauet syl v h
 mi ordin: alii contra cap 27 n 207 Henrici lib 1 cap 8 par:
 Suavit et alii rectius docent non esse veram, ratio quia poena
 restringenda sunt quare per mutilationem non erit intelligenda
 amputatio membri, non autem de debilitate, et non sufficit ita
 debilitare membrum, ut fiat inaptum ad usum ordinum, nisi ita
 cadere, ut laesus notabiliter de infirmitate acquirat in facie,
 vel alio membro corporis, ita ut ob scandalum horrorem ille
 promoueri non possit, dummodo non sit abscissum membrum, ut
 et laedens fiat irregularis, nec sane mirum esse debet ut muti-
 latus maneat aliquando irregul: mutilans vero non, nam oes
 sepe gerunt eum cuius manus debilitata est, et exrenata
 esse irregulare, omnia ta ille qui debilitavit, si non abscidit non fit
 irregularis quod ipsum deinde et Henricus, namis exemplis
 probant in illis, qui alios leprosus fecerunt amicos, qui ante
 alterius faciem notabiliter deformavit. Quaestio 39

Quaestio 39

Quidnam iura intelligant nomine membri, quae
 eo imponunt irregul: amputanti membrum
 Quaestio haec valde necessaria est ad hoc ut sciamus in variis
 casibus particularibus incurrerit, ne quis huius speciei irregu:

pro omni explicatione, adverte duo. q quando irregularitas
 dicitur nasci ex deformatione alicuius membri,
 non in se membro sed in parte illa tantum parte
 q habet p se distinctu officiu in corpore humano ita ocs,
 Doct: citati quare in hoc sensu digitus no est membrum
 ac quide mutilans alteri digitu, no faceret illu irregulare
 cu membru no sit; nisi quis mutilaret illos digitos q lig en
 charistia tractanda est, qualis est pollex, et index, no qd
 quod sint membra, sed quod sint necessarii, ad debitum decens
 celebrationis officiu, et hac sententia, multo probabilior
 qua opposita, cauet: et solv: et in praxi ero censenda:
 Alteru est ex parte actionis quod scilicet illa sit Anterior
 casu homi ei dy, vel amputationis q vel nra sua ordinata e
 ad deformatione, vel certe ex speciali intentione diri
 gitur ad illa, ita ut illa inferat admitta ab alijs causis ut

q pars capto
 tu dicitur
 dicitur
 digitus no
 est membru

quomodo in
 vult irregul:
 in bello quomodo
 no:

recte explicat. Volletur et val: locis oit: Ex his duobus capitulis
 facile iudicare est quando na hac irregularitas incurritur
 quando no ab illis, qui bello intjunt et si ipsi no pugnant
 sed tm ad pugna habitantur, ut intdu sunt et beliosi; et
 orationes militares; cu in hi ordinarie no dypant na
 intentione ad occisione, sed ad victoria, ad defensione fidei,
 patria, religionis, no sunt irregulares, quod si in alio sua
 intentione dixerent, uti ipsi militis certe irregulari tale est
 combaherent. Sic nec irregulares sunt Epi et prelati ecclie
 qui constituunt iudias seculares in suis terris, quia nra u
 tus no est ex se ordinatus, neq et ex intentione ipsoru ad oc
 cisione, sed ad regimē subditoru, licet postea iudias cu opus est
 occidant:

Quasi
 40

Quasi 40:
 An quis fiat irregularis si occidat vel m
 tetet in iustor inuasore, defendendo vita sua cu

moderamine ~~la~~ inculpatae tutelae:

De minima ratione huius diximus de iure, et iust: qd ^{pt qd se defendendo} ^{hinc occidere:} in male dicitur ut cunctis vita sua, imo et membrum
 nisi alterum interficere possit comis omni haec doctri-
 nast, quae docet hoc ipsum etiam pcedere in iunatore innocente
 ita scilicet, ut licitum sit occidere innocente si me invadat
 v.g. si te invadat quare frenatiens, amans, dormiens et tu
 aliter redimere te nequias, nisi occidendo, si occidas non sis
 irregularis; ratio est quia in pari causa innocentiae tu ^{in pari causa alijs}
 tibi magis teneris quam ulli alteri, multa de hac re Patz ^{magis tibi tenet}
 Navar to 10 de verit lib 2 n 348 et Sairus lib 6 cap 17 ^{quam alteri:}
 n 1. Quaest 41

Et si quis cum dicitur moderamine occidat in ins Quaesit
 tu in iunatore, sed tu faciat ex odio fiat irregularis: 41

De non furis, quia odium cordis intervenit non facit ut gratulatur
 irregularitas dicitur modo se vera occidat ut salvet vitam suam, ^{etiam si admis-}
 licet peccet admiscendo odium, nisi nec iudex damnando se non, ^{caus odium non fit}
 ins te incurrit exactione et si admisceat odium, ut alibi dicitur ^{irregularis:}
 et notat Henric cap 3 lib: 0: Sairus lib 16 cap 17 n 12 et Pet: Petr: Navar
 Navar lib 2 de verit: cap 3 n 337: Contrarium dicit Marti Mart: Navar:
 Navar: cap 27 sed falso et sine ratione. Quaest 42 Quaesit

Et si fiat irreg: qui interficit parate sibi infidias 42:

Navar videtur affirmare, sed melius alij negant quia vere
 talis est iunator dicitur modo tu et hic aliter vita sua tueri
 ad possit, diligenter considerandum est hic periculum imminens
 ita Pet: Navar para 350 ubi addit licitum esse tale veneno
 aut alio modo Conarr: in clemens. si furio sus fte 3 para
 vnicu n 3 verfu 2 de homicidio

Quaestio 43: An qui vocat socium ut se defendat ab iniuria
 re, nocens fiat irregularis si socius iniuriam
 occidat.

Responsum non fieri, quia eodem iure quo quis seipsum defendit potest
 socios vocare, qui ipsi iurent, si alius minus defendendi non
 impetatur. Namur. Ledesma et alii.

An irregularis fiat qui occidit aggressorem fugientem

Responsum fieri etiam occidat post gravissimum sibi vulnus inflatum
 ratio est quia iam non esset defensio multa, sed invidiosa iniuria
 ta. ^{inutilitatem}

Quaestio 44: An irregularis fiat qui occidit aliquem ob defensione
 honoris vel bonorum suorum

Quae sunt sententiae una affirmat, altera negat et hanc
 secundam tamquam veriorē alibi defendimus

Quaestio 45: De irregularitatibus clericorum Quaestio 45

An possit clericus sine irreg: accusare male
 factorem ob crimine morte dignum:

Responsum bonitatem ostendit in capitulo platis de homicidio in 6°
 aperte definiisse id licere clericis absque ulla irregularitate,
 et querelas proponere de suis malefactoribus, nisi debitam
 petere satisfactionem, et poenam etiam in causa criminali, in modo
 id faciunt hac aperta praestatione praestata, quod ad intendit
 poenam sanguinis, sed ad satisfactionem tam damni, et punitionem
 malefactorum, ratio huius concessiois iuris est, ne clerici
 vel in suis personis vel in bonis suis impune à secularibus
 neperantur, haec autem praestatio ne praestata, non erit irregularis
 et si postea iudex ad mortem occidat etiam ex hoc solent clericus
 iudicem ex toto reo morte illatum, Antoni 3 parte tit 29.

accusans male
 factorem, et sa-
 cere prius pro
 testatione:

cap 2 para homicidii casualia Henric lib 14 pa 3

Quæsi an irregularis sit si ptestatur qd clericus modo puto, ad animo futo, reuera ante intradat morte. s Antoni: quid si ani mo futo
 loco cit: Angelus syl Navar: Summa confessoru dionot tale ptestatur:
 fieri irregulare, ratione dant quia futa ptestatio non t Angel: syl Navar:
 nere ptestatio, ergo peziude et pno ptestatur: alij gtrazim dicunt tale esse orn
 lantinat Henric loco cit: Got: lib 5 a 9 Araphius lib 2 c
 n 49: et hoc placet, quia poena sunt restringende et quia
 nemo fit irregul: nisi sit in iure expressu imo gtrazim
 exprimi tur ut ni dimus, ex cap prelati, adus ante inta
 proe ut sa pe ia dixerimus alibi, no est sufficiens ad cau
 landa irregularitate, nec probabile est ecclia nulle ta
 gram poena danare aliqne ob occulta mentis intentione
 Ad argumntu ante oppositu Ro futa ptestatio ne con
 usi hominam accipi pro vera: Quæsit 46

Si clericus ven caprat, et tradat iudici
 fiat irregularis: Quæsit
 46

Ro si no pmi that ptestatione fieri si pmi that no fieri ita
 Doct citati:

An si clericus videt furo fugiente cum re
 bus sibi furto sublati, si clamet et nocet ni
 cinos, et ipsi furo occidat et gtra ptestatio
 ne clamantis fiat irregularis: Quæsit
 47

Ro fieri, ratio est quia ptestatio nil miniat si fiat apud
 alios qua apud iudice, quia iudex no psumitur s fatim
 in flagranti delicto occisurus xen gtra ptestatio
 fieri prinati homines in furore concurrentes. Angel
 q homicidii 2 n 4 syl idē 20 pa 17 Navar 27
 n 236 Henric cap 12 lib 14 pa 3: ptestatio no vi
 tuat nisi apud iudi
 ce: Angel: Navar:

Quaestio 48 *An eadē ptestatio sit necessaria quando*
clericus defert crimē ad iudicē ecclēsiasticū
 Pro minime quia iudex ecclēsiasticus nō potest imponere poenā
 sanguinis, uti iudices seculares; hinc si clericus accuset
 haereticū, apud inquisitores fidei, et si postea haereticus ten-
 datur curiae seculari, et comburatur nō erit id eo irregul-
 aris.

Quaestio 49 *Quid dicendū sit de epis, et aliis p'tatis ha-*
berentibus iuris d: seculare, an possint hōie in
regul: iudices et magistratus constituere
 qui inquirant de vita et ea secundū leges puniri.

Pro ex cap finali ne clericus, nec monachi in bō et docto-
 ribus, cōtra quod licet clericus carnis sanguinis agitare non
 debeat, si tamen temporale iurisdictionē nō habeat, potest et
 constituere iudicē seculare, qui audiat eam sanguinis et
 illi p'cipere, ut suū officium diligenter faciat, et in te iudicet.

interrogatus
 fuit qd de reo nō
 oportet tacere
 et:

Quod si in aliquo particulari casu, iudex quaerat sibi scire
 quid agi debeat, de aliquo, qui meretur mortē, te abstinere et
 praelatus, clericus, ab oī concilio, verbo, scripto, iussu, ex quo
 iudex iudicari possit ut occidat eum, potest tamen in tali casu
 respondere, ut consulat peritos, potest etiam talis placus fieri
 et princeps secularis statutū condere quo aliquid sub poenā
 mortis prohibetur, nec tamen fiet irregulatus si postea iudex
 propterea occidat, nā talis iudex te nō interfert poenam
 sed lex et in certā persona, nō aduertit ista recte her-
 zig. cap 12 para 6 et sel: v homicidii 5 q 7

Quaestio 50: *si iudex secularis interroget testarū,*
vel theologū, nā committens hoc crimē
mereture mortē fiat irregul: si mors sequatur
vel mutilatio

Varij modis de hac re, nec satis constantiter mihi videtur dici in
 sequentia. 10 quodvis unus qd interrogatur in genere de delicto
 aut malefacto re respondet id quod est iuris, no fieri irregulare
 v g: si ex ore querat pfectus verbis, quoniam pacto dephansu, mal
 accusatu de bonaria puniri debeat, pssu respondere igne:

Dico 2o si confessorius, aut doctor thio legus rogatur a iudice, in
 particulari, an iste reus sit suspendendus, agendus in rotam,
 nec ne te respondere et in genere, ut faciat officiu suu, vel
 dicat in genere fures, et homicidas secundu leges, et iura
 morte multari, quia haec est tantu declaratio iuris:

Dico 3o si inde interrogentur a iudice quid agendu sit de eo qui
 probatus est fur, aut homicida respondeant ut consulat iuris
 peritos:

Invenit so

At si iudex veniat ad confessione, et dicat Quasit
 confessorio, ego nolo morte punire hunc reu ^{si}
 qui vere secundu leges morte meretur confes
 sarius, fiat irreg: si iudici dicat, ego no possu
 te absolvere nisi reu illu morte punias:

ff li qui putant oio fieri irregulare, quia in particulari dicit
 ut iudex hunc reu puniat, alij melius cu Henric lib 14 c 12.
 pa q lit 2: affirmant no esse, quia tm declarant qd de iure, talis no iuris
 et officio suo facere debet, na inposito casu cum iudex ^{nit irregularitate}
 mortaliter peccat reu confessorius ex officio suo et illi
 absolutione negare, quis vero credat eccliam ta esse rigida,
 ut confessorio imponat irregularitate qui dicit iudici in
 puniendi ad qd sit obligatus. Aliud est si confessorius ipsi di
 ceret suspende aut mitti illu, te n sine dubio fieri irreguli
 si vero tantu dicat fac officiu quod debes aut ego no possu
 te absolvere, no videtur posse ta gravem poena incurrere:

Quaest
51

Quis dispenset in hac sa specie irregul.

Dico 1o contra Caetanum in Summa v Irregularitas solum
Papam, tam ad maiores quam ad minores ordines dispensare,
sicut facilius in hac specie dispenset quod in homicidio nota-
tario, ut paulo inferius ni debemus abt Navarra c 27 n 194
et meliorum Doctorum.

praelatus pot
dispensare

Dico 2o quo ad regulares pot praelatus per privilegia religionum
Cui quibus conceditur generaliter dispensatio in omni irregularitate
excepta bigamia et homicidio voluntario) dispensare cum suis
subditis quia sub nomine homicidii voluntarii Cui quibus
latus non dispensat) ad id praehabentur. Exce q ex culpa
contrahitur ex solo defectu lenitatis ob iusta occisionem
ita Navarra n 240 s Tho: in 1a 2a q 88 a 6 ad 3 Alphonsus
quinallens tractatu de irregul: n 327 ubi ait sic fuisse reso-
lutu Roma in sacra penitentiaria et haec de quinque spe-
ciebus irregularitatis q sine culpa contrahuntur, hinc
paucis subiicienda sunt de culpabilibus

De irregularitatibus ex culpa seu delicto
provenientibus.

Quinq; divinis generis delicta videntur apud Doctores ob q
haec ultima irregularitatis species incurritur. 1o est
omicida de fornicatio q homicidium et mutilatione iudicata
2 omicida acceptio usurpacio et collatio ordinu. 3 violatio
confurandi per celebratione missae et usq alioru ordinu
4 iteratio baptismi. 5. Omnia enorme notoria, delinq-
tia aliqo ordine:

Quaest
52

Quo modo contrahatur irreg: q in iusta homi-
cidium vel mutilatione

De hac irregularitate in hoc confutere quod alius cap-
tizatus et compos rationis vel se vel alium in iusta occidit

vel. alterius utrius occasione sicut ita habetur fit: de homi-
 cidio lib. 8. decretalium, nec tamen intelligo nomine homicidii
 tam delictum dicitur quatenus est contra preceptum decalogi ipso
 opere commissum sed et illud quod mandato gentis auxilio fano
 re cooperatione participatione vel approbatione ab aliquo fit
 Complectitur ite lex homicidii quosdam ministros vel offi-
 ciales quorum actiones in occisiones vel membri abscissionem
 dirigitur. Deum pro occisione humanis intelligitur
 quicquid homo parari dicitur parricidi expati, uno verbo om-
 nis hominis: et inclusi autem intra matrem viscera modo *animatur fetus*
 partus sit animatus; *animatur autem fetus masculus die die quadragesima*
quadragesimo si sit puer ut docet Aristot: et medici coitum si sit puer.
 feminarum vero octogesimo die post susceptum semine, nam quod feminam die
 5 August: ait masculum animari die 46 intelligendum est octogesimo
 de formatione plena et apparenti, sicut et intelligi potest de die
 trigesimo nimirum a tempore quo femina sentit gravidinem
 utero coagulato iam semine, quod contingere solet ordinarie
 octo vel decem diebus elapsis post coitum:

Quaerit

53

An incurritur haec poena irregularitatis ex
 occisione mere carnali id est si nec in se nec
 in sua causa est voluta, et eventus qui secutus est
 ex opere illicito non potuit moliter prevederi:
 Syl: v homicidium 2 regula 2 et v homicidium ult reg 6
 et canonice affirmant: Theologi apud Valentia loco cit
 coniter negant et optime ratio est, quia ad hoc ut quis incur-
 rat irreg: opus est ut occisio sit voluntaria, imo ut quis pec-
 cet hac arte ut fiat necesse est ut saltem in causa fuerit
 occisio vel mutilatio voluta. Et puto Canones quos Doctores
 prima opinionis prole citant intelligi debere de opere illi-
 cito et ex se periculoso, ut est usus torneamentorum, sump-
 tum ex huiusmodi aliquo opere legitur determinatio censetur

fuisse nolita an eam quia potuit et debuit providere:

Quaestit
54

Quis dispenset in hac irregularitate:

Ep[iscopu]s solum Pontificie licet nec ipse soleat quando homicidium est malitiosu[m] et notoriu[m]. Ep[iscopu]s ante datur facultas dispensandi in homicidio illicito duobus in casibus. Primus est si no[n] fuerit in odio su[o] et ex invidia notu[m], sed quasi casuale, si tu[m] ut aliquis moraliter cogitando potuerit providere morte secutura, si enim no[n] potuit o[mn]ino non est irregularis ut sup[er] dictu[m] est. Secundus casus est si fiat homicidium ad defensione[m] propriae vite, et si alia ratione morte evadere potuisset ut fugiendo, si enim aliter no[n] potuisset o[mn]ino irregularis no[n] est, ut pote usus est moderamine inculpatae tutelae. videntur sess[us] 24 cap 7 de retr[actis].

Quaestit
55

An male suscipiens exco[m]muni[cat]o[n]em conferat ordines sit irregularis:

Hoc est secundu[m] delictu[m] annexu[m] habens irregularitate[m], de quo Dico 10 irregularis sit suscipiens ordines, p[ro]videns scilicet aut saltem sevice detinens se esse exco[m]muni[cat]u[m] susco[m]muni[cat]u[m] int[er] dicta Cap[itu]la. v[er]u[m] notu[m] extra de sent[entia] exco[m]muni[cat]o[n]is: Quaesit quis dispenset in hac irregul[aritate]: Exe[mp]tum si crime[n] sit occultu[m] et videntur: sess[us] 24 cap 6 de reformat[is]: v[er]o ad hoc citat: cap[itu]la secundu[m] delictu[m]

Dico 20 eandem irregularitate[m] incurrere suscipientes ordines ab ep[iscop]o exco[m]muni[cat]o, suspenso in toto vel in parte heretico, de potestate derogato et ab eo qui a se abdicavit quo ad locu[m] et dignitate[m] Cap[itu]la restituit extra de ordinandis ab ep[iscop]o qui renunciant. In o[mn]ib[us] t[ame]n his regri sunt ut opus sit denunciatio[n]e. Dispensat in hac irregul[aritate] opus si de denunciatio[n]e ordinantis quomodocumq[ue] fuerit ignorata vel cu[m] delicta sunt occulta.

Dico 30 idem esse de illo qui eode[m] die accipit cu[m] minoribus ordinibus aliquo[m] maiore[m] Cap[itu]la 2 de eo qui furtim suscipit ordinem. Porro potest concedere opus usus ordinu[m] sic susceptoru[m] ut notat Valentia loquitur:

cap 20. Ide et est de eo qui per saltu ordinatus est, id est qui accipit
 maiore ordine ante minore. et hinc pot opus considerare usum ordinu
 sic susceptoru. Ide ut p tre missa pot tea accipiat, sed si ordinatus
 fuerit usus accepto ordine, ante qua opus dispensavit te blus Papa
 dispensat ad ordine maiore. opus nero tm ad utendu accepto. Nam
 n 242. Ide et est de eo qui ante constituta etate, vel extra te
 pora, vel sine dimissionis, hi om frunt irregulares supple. hi ordine
 susceptu exerceant, ut supra:

An quis sit irregularis violando confuras, calices Quasit
 celebrando, vel excedendo actu alicuius ordinis proprii. 56

Exe quod hi et hoc est tertiu delictu, definitu in cap 10 de re iudica
 ta in 6 decret. hi ta ut supra monimus id faciat sollemniter et qsi
 ex officio tanqua mimister ecclie, ita DD. in cap 10 de deri: epus.
 dispensat in hac irregularitate solus Papa, nisi delictu occultu sit
 te enim est pones episcopu:

An cum quis praeiit se rebaptizari sit irregul. Quasit 57

Exe esse et hoc est quartu delictu Canone eos de consecr: dist 4. de
 cum quis baptizat aliquem que scit ra esse baptizatu aut salte culpa
 scilicet ignorat cap ex literaru. extra de apo taha: et reiteratibz
 baptisnu. Exonatur qui id facit cum ptabili ignorantia utru bap
 tizatus sit, et qui sub conditione baptizat, na qui in tali dubio vel
 baptizat vel baptizatur, sub conditione no intendit reiterare
 baptisnu, sed tm studere securitati:

An et quando et ob qd notoriu crimine contrahat irregularitas 58

Hoc est quintu et ultimiu delictu positu in cap qdntu extra de
 temporibus ordinandoru et respondetur ex delicto notoriu con
 trahi irregularitate, sed duo sunt ad id necessaria; primum est ut
 sit enorme et depositione dignu, alteru ut sit publicu, ut ex iure

recte ostendit loci cit: val: et Nanax lo cit: Quoru alterutru
 sit desit, no vocabitur in pnti crimē notoriū, et consequenter no
 inducet irregularitate, unde et ob sodomia occulta nullus fit
 irregularis, quatinus id velint Canonista quos recenset et se
 qtur Conar: in clement: si furiosus: sed falsū id est tū quia nul
 la hac de re extat textus ut fateatur ipsemet Conar: et in in
 Cap is qui de sent: exeat: in 6. manifeste et statuitur no incurrere
 irregularitate illā nisi sit in iure expressū quod et nos initio
 huius disp q3 reg 2 pro certo et uniuersali principio posuimus
 nerissimū tū est hanc incurri si crimē homicidii sit notoriū
 cum sine dubio sit enorme et de positione dignissimū:

Quæsit Quis dispenset in hac irregularitate ex
 59 notorio delicto contracto:

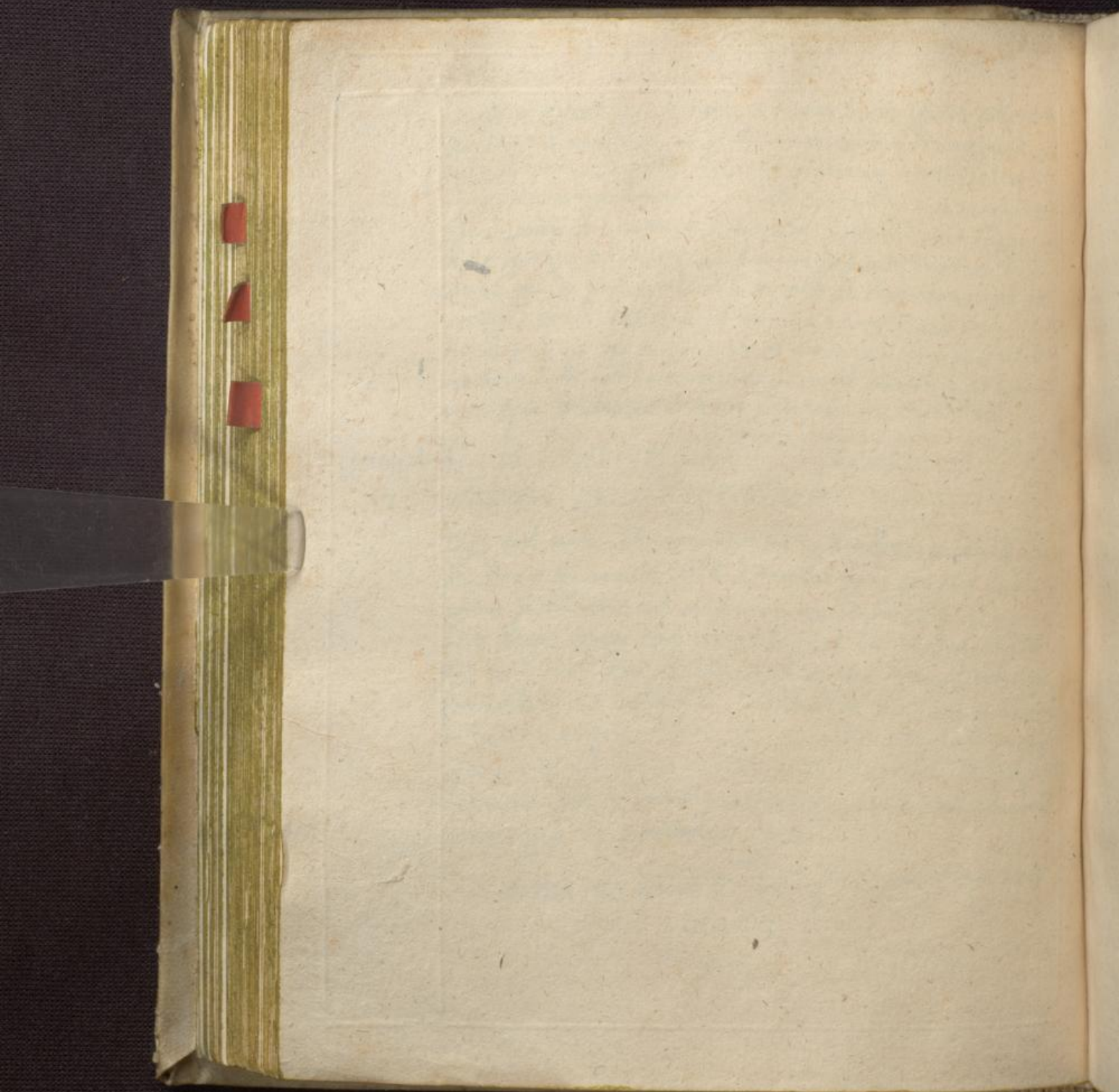
Res aut nata est irregularitas ex adulterio et delictis aliis
 adulterio minoribus, et tē dispensat Epūs Cap 11 si clerici
 extra de iudiciis; aut oritur ex maioribus et tē ordinaria
 solus Papa Nanax cap 27 n250: Val & c: in fine et oia DD:
 An vero pter hæc oia pronemiat aliqua irregularitas, ex
 paupertate nil attinet hie disputari in nec iura quūquam
 de hac re exprimant nec Doctores agant pter unū Guareth
 homo s disp ult: totius operis de censuris: et hæc ad Dei gloriam
 disputata sint de omnibus censuris et quasi censuris tam in
 comuni quā in particulari: ~s:

Omnia ad maiore Dei gloriam virginisq
 Marice:
 Finis:

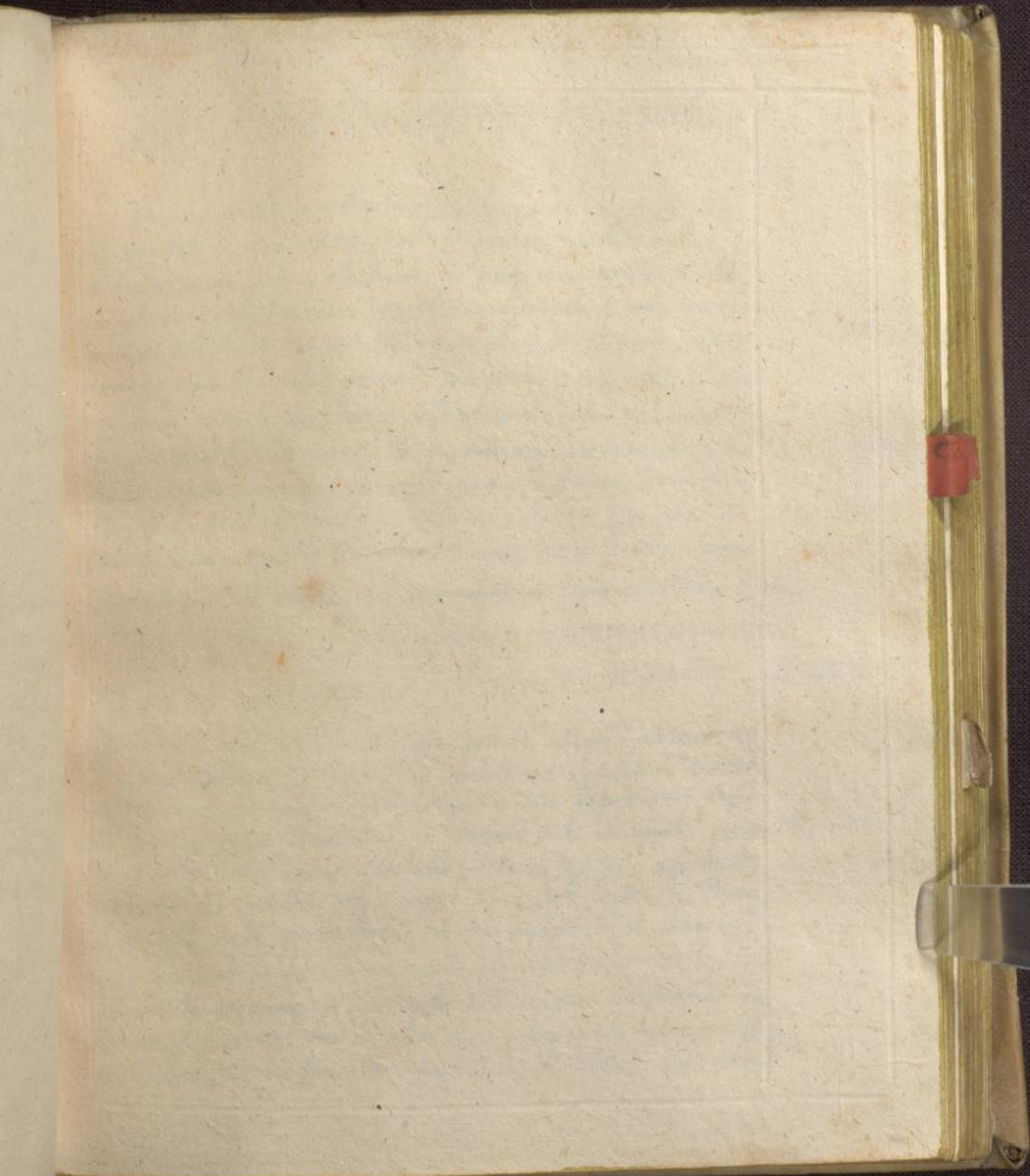

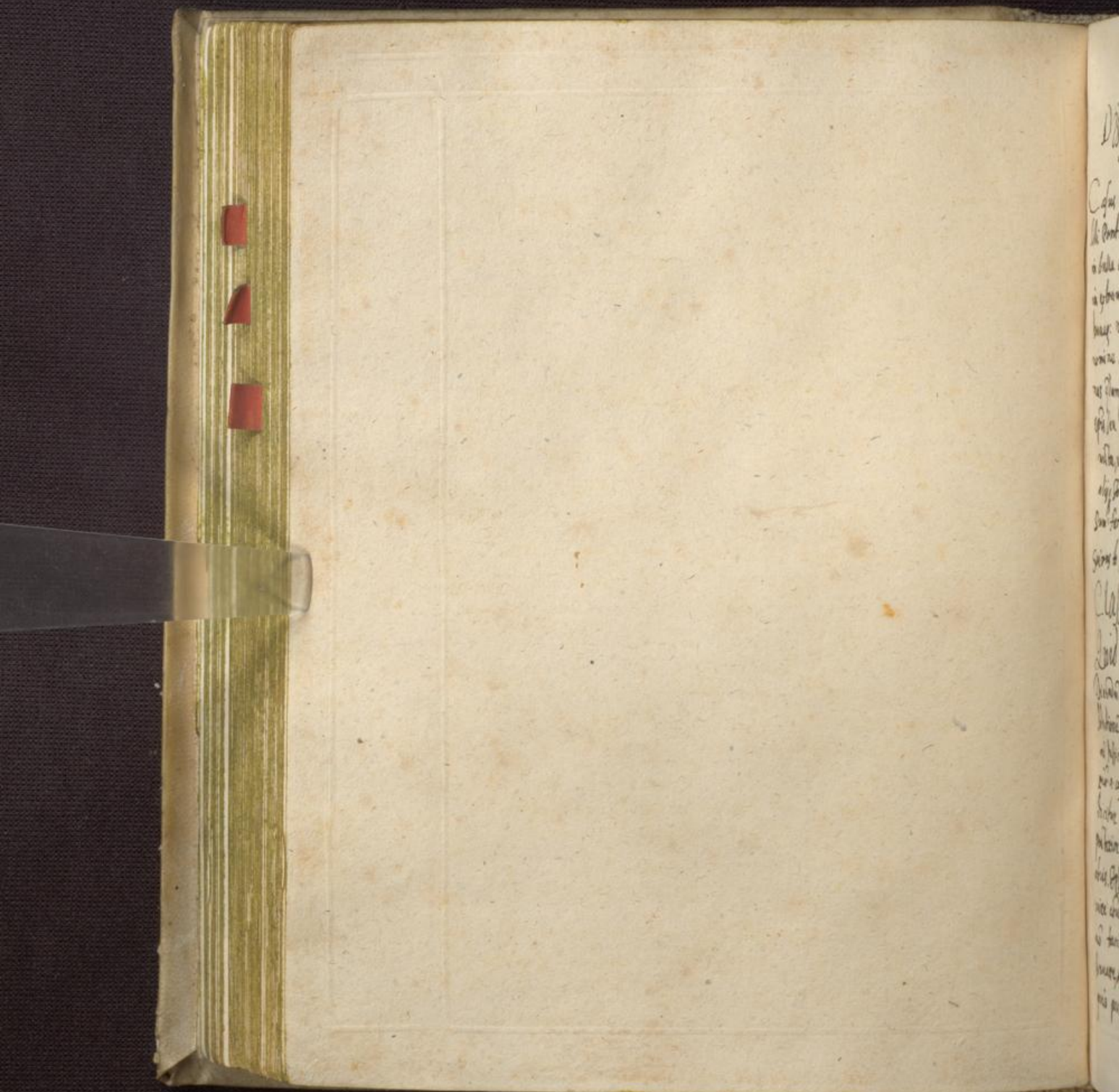

Disputatio De casibus reservatis.

Casus reservati multiplices sunt: quidam. n. reservantur soli Pontifici, et hi narii sunt. 1o quidam continentur in bulla coena dñi. 2. alij sunt in iure comi epistoli. 3. alij in extranagantibus iuri insertis continentur. 4. alij in extranagantibus in iuris relatis reperiuntur, et vocantur communi nomine apud DD. motus proprii pontificum: 5. alij sunt exactiones quodam nulli ta reservatae. Sunt quidam casus reservati episcopi seu locorum ordinarius. De quibus vobis disputant Casanoviata, in summa iuris sub tit. exeat. et Henricus Laner: Jo: andreas alijq: Jo: de friburgo in su: confess: lib. 3. tit. 33. Syl. et alij Sum: fere in v. exactione Araphius 1. aure: dactyl: lib. 4. Robertus Sarras to 1. casum confite: omni accuratissime lib. 3. ab initio ad caput:

Classis prima. De casibus reservatis in comi:

Quid et quot duplex sit casus reservatus Quaesit 1

Dicendum est casum reservatum esse peccatum aliquod, ut cuius ab solutione comuni sacerdotum ad confessionem expositorum iurisd: no sufficit, reservante ea sibi aliquo ecclesie superiore. Bifa duplex est casus reservatus. Dividitur, in papale scil: et episcopale: prope dicitur peccatum cuius absolutio ne Pontifex sibi reservat: potestior est cunctis absol: negat Episcopus sibi subiectis Parochis. Episcopi autem parochis civitatum oppidorum, et Raporum, de vice comi, aut consuetudine nulli oio casus reservantur, et si no facile reperire et hos posse sibi aliquos aliquando reservare, si habeant sub se alios sacerdotes, quod nos ex eo potest, quia parochus in sui officij pastoralis tit iurisd: ordinaria

epo poterit illa simplici alicui sacerdoti approbato in
 Drid: comittere, vel totalit, vel restrictive, v.g. pt parochias
 suo cooperatori, vel aliis quorum opera utitur, necesse, ut co-
 cubinari, ad ultimum, ad confessionem venientes no absoluant
 sua parochia valde partilentes: sed ad se accedent, ita tit
 Jo: chapianilla. in suo tract: de casibus reservatis, cap. 1. per 71.

Quaerit Quot, quibusq. modis, possit Papa, aut epus commu-
 nicare inferiori sacerdoti potest: absoluedi à casibus
 reservatis.

Supponendū est id quod alibi ordinamus. Vxo Papa suam
 iurisd: in universos fideles accipere immediate à Deo. Epus
 vero suā iurisd: à mediis qdē. immediate vero à Pontifici.
 Quoposito respondendū ē duobus modis posse hanc potestatem
 alteri communicari, uno ordinarie: altero extraordinarie.

duobus modis
 et communi haud
 potest fieri.

ordinarie itide duobus modis; 1o expresse scilicet Papa vel epus
 viva voce orante, aut alio modo hanc potestatem alicui facit.
 2. quando inde dant alicui officium, vel beneficium, cui potestas
 reservatos casus audiendi de iure annexa ē, sicut facit Pa-
 pa Roma, cū facit alicui summū suū poenitentiarium, ex-
 traordinarie. dat et dupliciter hanc potestatem. 1o cū dat alicui
 Bulla aptior eligendi sibi quem voluerit confessarium, quā à
 casibus, et incursum censuras expedit, uti auit fit in Jubilaeis
 et indulg: plenariis pontificion. 2. quando Papa, aut epus dat
 licentia antptatimā, ut cū hinc aliquo extrā ordinem se
 natu habituros si hos vel illos à casibus reservatis absoluant.
 Quares an qui in Jubilaeis, vel plenaria indulgentia, vel diplo-
 matis aptior accipit potestatem eligendi quem voluerit confessarium,
 possit et eligere simplice confessarium. Vxo si sermo sit de electio-
 ne ante Drid: satis esse ē quēcūq. simplice sacerdotē eligere si
 vero sermo sit de elect: post Drid: Primo, nec saecularis, nec regula-
 ris sacerdos, eligi potest in confessarium, nisi aut parochus, aut alius

in idis examine idoneus iudicatus, ad cuiusmodi confess: ita et vid Ovident. less 23
 less 22 cap 11: Quaestit

Qua in cognosci possit, sitne casus aliq^s 3
 reservatus nec ne:

Pr^o DD passim nullas reg^{as} coferere, ex q^{ib} id iudicari possit
 nulla in otiose sunt haec max^{ime} certa
 Reservatio est, quae ut praeterea, quia odia res tenenda est, ja regula
 reservatio ante peccati, en habet ratione poenae, est qd^o dicitur sum,
 ex hac regula illud documentu elicit in reservat: no esse alie
 denda ratione, puritatis uti nec in poenis qd^o dicit syl v,
 lex s is unde in man reservat: no excludit exp: a simili
 ob aequivalenti a maiori. v. legens vel retinens lib^{er} in haec
 vtiq^{ue} in idit in exat^o bullae. Papae reservata, exp^o et iudic^o
 con: haeretica p^{ro}mulata l^{et} tione, nil valit co^osequantia:

Reservatio no ut, nisi de peccatis mortalib^{us}, na an, et quando 2 regula
 in religionib^{us} reservat^o peccata nemalia iudicant, in man de con
 furio disp de exat: videat solus in 4 dist. 18: a 4: 92:

Nullu peccatu quantumis grave reservatu, nisi mo^o iudic^o in actu 3 regula
 extrin, ita syl. v. casus s s. ratio quia recta uti actus int^{er}nos
 q^o cognoscit, si nec p^{ro}bit. Quare no in idit in casu papalen
 homicida mortalib^{us}, quantumis atrocit^{er} noluerit occidere, imo et si
 verbo, vel signo extr^o manifestavit se occisur^u vel et verbera
 rit, sed in mors certa no est inde s Antoni exp^o s^u p^{ro}ma.

Conditio p^{ro}ne sepe facit, ut casus q^o aliq^o reservatus est, fiat 4 regula
 no reservatus, sic peccata impube^{rum} s^u masculo^{rum}, ante 14.
 aannu, alias reservata Papae vel nulli exant reservata ut si
 isti nullu adhuc usu^o habent, vel si usu^o habent idem,
 sed imp^{er}fectu, s^uli q^oo. talia sunt et peccata religiosoru alias R
 pontifici reservata, idq^{ue} id^o, na inde occasione negandi et extr^o
 clausu^o in nandi accipiant, nisi casu^o ta enormis esset, ut p^{ro}
 dens quis iudicaret merito h^{ab}ere esse p^{ro} supio re roma d^o et
 nandi, ita caist. v. exatio cap 10. eod^o modo h^{ab}ent peccata mulie:
 viduaru et p^{ro}stuaru, ob p^{ro}culu^o incontinentie, zelu^o nazitoru
 et infirmitate sexus, s^unu, ita et uale^ondinario x^u, et paup^{er}
 maxime si fuerint coniugati, ad hanc regulu^o reuocatur

impedimentu aliquod extrin, quod sit casus papales facit
Epales, ut si quis nequeat vice, Roma salva iura, lib ex tate,
et futuris suis, tali. n. satis erit sistere se epō quod quidem re
rū ē quando durat impedimentū.

s regula

Quando scilicet executio contra facientes nō comprehendit in ista
mandantes fauentes et fides, q sunt caa tm moralis, ita Nam
Cap 27. et est. cōvis DD. huius ratio habet ex prima regula
imo quando et expresse, et disertis verbis et in hoc fertur
intelligi et tm de illis causis moralibz, q efficiat hoc fecerit
ita ut sine illarū cōcurfu, cōmā patratū nō fuisse, ut ad
uerbit Nam lē. Quando dubitat confessarius an aliquis casus
ipō ppositus in cōfess: sit reservatus, nec ne nō absoluat eo
nec nel pzinato (sed is, uel consultis doctio rebz intelligat qd ipō
apendū sit, alias uten faciet gravit peccabit, quod alibi idē
ordinus faciendū iudici:

Classis 2 De casibus reservatis in iure id ē in decretis decretalibz et dementinis

percutio
clerici

Prima executio scilicet in pmissores laxiorū, et habet in dexto
gratiani, emendato et notatiōibz i nūstrato una tm cōfessis
authozit: a xpo 13. in cōa. 27. 94. cap 29. et lata ē ab Innocēti
2. in cōditi: Lateran: his verbis. Si quis suadente diabolo huius
exilegiū zeatū incurserit, quod in clerico, uel monacho mo
luntas manus iniecerit amat: vinculo subiacet: et nullus epō
rū psumat ipō absolue, nisi mortis urgente pūcto, donec Apo
tolico conspectui pstatatur, et eius mandatu suscipiat. vicia an
trahimū hunc casū: multa disputanda sunt, q more nostro q
quarta discentie mus: ~

Quas nā psonas haec ex nūtra comprehendatur
At optime tra: Summū, to 5 disp 25. sec 1. haec ex nūtra esse
ideo uniuersale, ut oēs in uniuersū comprehendat dūmodo sit
ex nūtra capax, ut excludamus: 1. oēs nō baptizatos. 2. int bapti
zatos solū papam, oēs autē reliq si cōmā, uel culpā comiserint
ob quā haec ex nūtra fertur sub illa cōtinentibz emissz, conditionis
uel cōmā, sūt, tamē nō nisi laici, clerici, senes, iuuenes,

illa p[ro]p[ri]etate quā verba Ep[iscop]i regunt iuxta regulā. q.

ult: allata

Dico q[ue] hanc censurā inducere nō tantū violentā manū in
restitutionē sed et iniuriōsā v[er]o quo fit ut licet clericus cōf[ite]ri
at ut verberetur si verberatio fit iniuriōsa verberare ē
excat[us]. Dixi si p[en]it[ent]ia iniuriōse quia si iocose t[ame]n p[en]itiat
licet dicitur nō esse. Obicere nolenti nō fit iniuria. cap. n[on]mo
videl[icet] A de iniurijs v[er]o nec Clerico nolenti p[en]it[ent]ia. P[er] hanc
iniuriā fieri cōtra et clericum nō p[otes]t in hanc sui p[en]itionē
cōsentire quia hoc p[ri]ncip[ali]t[er] cōstitut[us] est ordini clericali cui ipse
nō p[otes]t renūciare nō ipse cōsentire excat[us] ē ut fit cōmis
DD apud Sac[er]d[otes] cap. 26 § 19. v[er]o infra ex hoc Carit. v. ex
cat[us] cap. 10. notabili 3. clericū scrip[ta] p[en]itente excat[us] esse
si id faciat animo irato, et iniuriōse, sicuti faciunt illi q[ui]
tūc i[n] iura et desperat: verberant, quod et placet Delet[is]
§ cap. 8

Dico s[ecundo] nō tantū dicit iniuriare manus in clericū q[uo]d p[otes]t
facit sed qui mandat clericū capi cadi, in quo casu si signat[us]
effectus te utiq[ue] id ē mandari et mandataris excat[us] ē
cap. mulieres § ult de h[er]e[ti]c[is] ex. et docet An[ton]ius. n. 79. p[er] 6.
et o[mn]es DD. Dixi si signat[us] effectus, quia cū com[un]i ut loquitur
p[ri]ncipalit[er] de p[en]itente t[ame]n secundario de mandante et cō
sultante si p[en]itio nō sequat[ur] mandans et cōsultans nō incurret
hanc p[en]it[ent]iā

An d[icitu]r ista actio ex t[er]ra ad hoc ut contrahat Quæsit
censura debeat esse. p[ro]p[ri]a ratione l[es]ionis t[ame]n
co[m]p[er]abilis vel sufficiat si sit. p[ro]p[ri]a. t[ame]n r[ati]o r[ati]o no
ratiōnis

Dubit[ur] hoc quia sape contingit ut actio in ratione p[en]itionis
l[es]ionis sit ino[m]nino nullius momenti p[ro]videntes t[ame]n ex t[er]ra t[ame]n
illa est gravis iniuria in d[omi]n[u]m honoris v[er]o cū quis lenissime
tangit p[ri]ncip[ali]t[er] n[on] cur ante hoc nō obstante i[n]st[itu]ti actio nō

videtur iustitiam, videtur probari ex eo quod iustitiam manus in
 rigore et conformiter sententi carceri supplicat per aliquam actionem
 violentam, circa corpus ob quod presentem quibus edel: 3 & nec 3:
 etiam graves contumelias verborum hoc carceri: non comprehendit in
 et ex eo quod inton et minus et prudentes reputant pro gravi
 iniuria et conatu tantum pcutere v. g. elevando manum ad data
 alapa aut vinciendo in manu iniuria et si non attingat in
 qui dicat per hanc iniuriam exeat. ex eo non est videndi gravitas
 sed in pcutio et laesio corporis:

Ad hoc quodlibet solida responsio est, ad hoc ut exeat, hanc carceri
 iniuriam non esse acutius ut pcutio corp. sit gravius hoc est
 contra omnia DD est et verba ipsius Cuiusmodi, pt. regius violenta
 manus in clericum cum gravi iniuria sine gravi in laesione
 corporis quod quod iniuria de factum sit contra honorem, sed contra
 in, quod quisque est in proprio corpus et hanc iniuriam videtur
 praesens tantum voluisse pcutere circa ecclesiam pcutas, si noleat
 impere clerico re sua, qua ipse retinet, iustitiam est caa ad
 hanc censuram et si non erepta parvi momenti sit et in ratio
 ne facti ad p. m. insufficientis, iustitiam in ratione corpo
 ralis violentiae, ad gravem iniuriam, quod in hoc ca: pcutio
 multum habere clericum circa usum corporis sui et si non graviter
 laedatur, et hoc quod per unam pte

Ex altera vero pte dico quod si et si graviter iniuriam imperat
 clerico in honore si in nulla ex tunc actio (qua Papa novit
 violentam manum) intempestiva, non iniuriatur, si vero actio
 talis violenta clericum ipsum attingat, licet contactus physice
 consideratus levis sit si in iuxta prudentem estimationem
 non sit iustitiam ad gravem clericum iniuriam nota contra
 reverentiam tali pcutio debita iustitiam ad exat. pcutio. Ma
 vero et quando talis actio DD necesse iudicio clerico sit in
 iniuriosa prudenter expendere oportet, nec nimis festinate
 in manum gravem vel precipitare sententiam vel iusto lenius

pronunciare pro hac explanatione habemus testē Sarrach. to.

S. sup 22 Sect. § 25.

An liber sit ab hac censura ^{hi} q̄s pentitū clerici *Quæsit*
cū inuentū turpiter agente cū femina 8

Dico si quis inueniat tale in propria uxore, matre, filia, sorore, sponsa, affini, vel similibus personis in quibus in foro dei a peccato non excusetur, non est in excusatus. Secus qui in alia persona. Ita om̄ DD apud Sarrach. cap 27. § 23, requiritur autem in hac poenitentia sit in ipso actu inuentionis, non ante ex intractato potestatem ad alia diuertit uel a loco diuertit, Cur autē canō non loquitur in hoc casu, ratio est, quia in excusabile esse possibile ut quis tanta in ista dolore compescent, imo addunt plerūq̄ quod et si non inueniat in actu ipso, luxuria, quia difficile est si inueniat se sed tamen in tactibus et huiusmodi propriis actibus et in loco suspecto tale non esse excuset. Quia et cū non est necesse ut inueniantur in eodem loco sed satis ut sit solus cū sola et locus opportunus, intelligitur tamen quando et persona suspecta sunt, et ut tales habentur non hinc sumi can.

An hic canō inueniat, laedendo aut occidendo *Quæsit*
clericū ob nullā sui defensione 9

Dico minime ita om̄, id autē te fit cū quis nimis inuentioni repellit, quod uerū et ethi sciunt id faciat habet ex parte cap si uero et cap de sent excusat: ratio huiusmodi data est quia siue manu inuentionis non potest dici fieri audente diabolo sed potius ratione, nec proprie et uolentia cū non fiat apprehendendo sed defendendo. Adde quod et alibi prosequitur hoc nec barbare non tantum pro sui defensione sed omnium personarum quarum luctio in ipso redundat. Vg filij uxore serui familie, ita facta nocentibus in dicti applicatione

Quaerit An quis libere sit ab hac censura si quis
 20 *penitentia* accidentes in habitu laicali et igno-
 raturae esse clerici vel monachi:

Diuisio taliter penitentes effectio liberorum dūmodo ignorantia
 sit probabitur siue penitentis sui licite siue non licite esset si
 foret exassa. quod si imbutatio incidit poterit se penitentis pur-
 gare proprio iuramento quod si nolit sumes contra etiam et
 hi tam excoatus nitendus erit donec à Papa absoluetur

x monitio De re & penitentis clericum in habitu laicali in ad eum et
 nil clericum offerat inde, nec in censura nec in iuramento est
 monitum & dicitur in eum qui est vel proprius episcopus, vel parochus
 non se corrigat non esse excoatum ita dicitur in cap 2 de heret: excoat
 non sufficit ante unam excoationem esse trina. Diuisio 3^{ia} et
 in eorum tunc ca: 9. penitentis clericum qui ab isto habitu
 iudicat excoatus et tunc non se emendat ita cap
 in auctoritate. Nam cap penitentis vero ante talē exco-
 monitione incurrit. Excoatione ab excoat: qdā excoatione ut
 penitentis
 bellu opitate
 non excoatur
 si quis clerici in publicis flagitibus se ostendit si bella exco-
 sit & publicis atrociter delinquat, tunc a penitentis non excoatur
 siue clericus habitu portat siue non. Caiet de Joh 6
 Antoni: qdā 3 tit 23 cap 1 & quarto notandum

Quaerit An excoatus qd sit si clerico inferat violentiam ad
 11 defendendum se à tertio.

Ubi supit quis frequentem inimicum et occurrat clerico habenti
 ensē, quare si an possit quis ab illo auferre ut si tenet, ut si
 necesse sit non facere. Dicitur qui potest auferat violentiam: minus in
 incere in clericum in defensione 3 pona innocentis. Pro in his
 et similibus casibus regula generalis hanc esse ab hac censura
 semp excoari aliquis quando defensio iusta est et mediū licita
 ratio quia cum te non peccet neq; et non poterit habere censuram

secum non et quidem in peccato regulari: non incurrat haec censura
quia dicta iusta est ratio: ex parte necessitatis dicitur regulariter quia te
si clericus esset non tibi necessitas te non haberet vias accipiendi et
si acciperet hoc ipse esset excommunicatus: si nolent acciperet pariter modo
respondi ad alium casum nam si sit iusta defensio, licet et contra mandatum clericum
defensio in innocentis agnae respectu cuiusvis appressoris
ut pote naturalis non notat S. 39 et 39.

An excommunicatus quis sit, si pertrahat clericum excommunicatum Quaesit
ante nepotia secularia. 12

Respondeo neg. hunc esse excommunicatum, si post tertiam vel episcopi vel pontificis
inhibitionem monitus non desistat nisi et talis privatus privatus
clericatus ut patet ex cap. finali de stat. mo: et cap. finali
credentibus et est omnis DD.

An hunc canonem incurrat superior ecclesiarum, Quaesit
qui vel pontifex, vel pontifex inhibet clericum
sibi subditum, ad iustam correctionem. 13

Dico 1. non incurrere, definitum in cap. iniquitatis et ratio
est quia quibus superior sit vis castigandi sui subditi et hoc
castigatio ad conservandam disciplinam sepe necessaria est et in
hoc notandum observandum esse circumstantias iure naturali vel
positivo necesse quatuor, scilicet ut hanc exercere ipse met superior
si. n. episcopus videretur clericum non sine discretis non offenderet hunc
canonem. 29. et ut iustitia sit et aequa causa alioquin erit actus
iniustus. 39. ut hanc castigatio fiat servato debito ordine
iuris si poena sit iudicialis vel debito modo correat. si sit pot.
na vel religiose.

Dico 2. ad vitandam hanc censuram et ipse superior regularis
in propria poena id est per se non per alium edere subditum
nisi necessitas urgeat et si etiam si per alium castigare possit non
dicitur id facere per laicum sed per clericum vel monachum alios tunc precipue
quam ex quibus incidit in hunc canonem: secus sit nisi in captum unde
illa fieri potest per laicum iuxta superius cap. ut fama de stat.
exeat: ut dicitur glossa: 7. Quaesit quid de iustitia sentiat non
Respondeo in iure nil de hoc. DD. tunc non conveniunt, plerumque

Exo quantitate egrè assignari, nō a ut absolute sed respecti-
na hoc est proportio nra mureri eius q' castigat et p'rae q' cas-
tigat et fini p'p' que adhibet castigatio q' est disciplina.

Remaneat ad hoc caput illi qui rōci eam et ludendo int' se percu-
sunt clericū, nō
Dico 7 exensari et ab hoc Carone mōstrantes manus in clericus
cū consensu superioris in capiendo dūmodo s' t'nd' rōse nō expediant mo-
dū: s' n' clericus p'mittat se quibus capi et duci capere autē ad
huc calie vel pugno vel alio modo ipsū p'usserit exatus est.
Imo si clericus det canthōnē fidei nō rōia, quod nō s'it obidire iusti-
tiā nō p't capi aut duci nisi aliud postulet excessus exome-
tas vel alia cāa r'abi lis ut habet in cap si clericos de sentia
exat. in 6.

An cano n'is t'q' comprehendit p'for p'ontiente

Quasit
14

etiam mandantes et consules
Decidū est si verba can' p'cise considerat plana est respo-
sio negativa cū illi s'pprie et in rigore manus mōl. nō in-
t'nciant et iuxta sup'dictas regulas b'p' ad iosa r'et'ri n'p'ndū sit
ad rigore uerborū

Dico 2 xilominus alia o'ia cura donec Carone latius ip't'plare
et ex'p' hō nē addere ad d'ictas et personas, ita cap. mulieris s'
illi uero cap cū quis de sent. exat. in 6. et cap. quante eode tit.
quā sententia cū p'bet. Curēt. nam s'irus s'm'it' et alij et
Epo amplector.

Secunda pars canonis.

Part 2

Verba huius partis hae sunt. Et nullus eporum illū p'ponat
absolueri nisi motū n'p'ante p'ncipio donec ap'lico conspectū
p'ntetur et eius mandata suscipiat q' uerba continent p'p'ria
r'seruationē cō suspensione seu ablatione iurisdictionis ita
ut qui sine Papa licentia delegata t'ntant ab hac censura
absolueri nil fuerit, quōnis ante ita sit hnt. t'z capus non
p'ncipi in quibus alius et quā pontifici fasset ab hac censura
p'solueri qui clericū p'usserit de quib'z antequā ap'ponis
necessario p'ncipi exat. nōndi sunt modi seu species iniurca
nā pro ut hae mōia nō nōq' fuerit magis minus r'seruata

et respectu horum regulari quantitas proportionata ceteris
 possunt et hi tam leniter puniti ut non reputentur enormis
 punitio. Ita vero de his q̄ de enormi punitio: in aure inveni
 mus proportionatim indicandū erit de punitio mediocri et leui
 dicitur q̄ dicitur oritur non habuerit non erit enormis: quod
 si multa distauerit ab illis leuis censetur si autem parum
 mediocri huius potest

Dico 2 si punitio leuis sit iuxta dicta potest episcopus in re suo absol
 vere, imo et inferiori committere potest tate ita omni sumis hoc
 colligitur ex cap p̄uenit de sent ex. non uero possunt id
 plati episcopi inferiores et hi iuris: quasi episcopi habeant: idē

Dico de platis religiosorum

Dico 2 in punitio: enormi solus Papa regularit absoluit
 ita Cap h̄gs suadente.

Dico 3 in punitio: mediocri regularit et absoluit solus Papa
 et legatus à latere, episcopus autē non nisi sint p̄one prima
 p̄bata de q̄bq̄ statim

Dico 4 distinxerere q̄ sit leuis, med: uel leuis, religio in
 arbitrio iudicis eccl̄ici, quo ad forū ext̄nū quo ad int̄nū uero
 et de hoc iudicare uix prudens et doctus, nā hoc magis pen
 det à prudentia quā iuris: quare in iho foro p̄prie quis
 distinxit ut iudicium terre quatenus sit dante letae.

In quibus nā casibus p̄one q̄dā sint p̄uilegi *Quæsit*
 atē ita ut à medici, int̄dū et ab enormi clerici *10*
 punitio: ab ep̄o uel alio absolui licite ualideq̄ possint

Dicendū ē 17 esse eiusmodi p̄onas huius uerby contentas

Regula mori sexus hostis p̄ux officialis

Delictiois moris ager senexq̄ sodalis

Janitor al̄ t̄p̄d̄n̄ dabini cūp̄ leuis rebus

Debilis absolui sine sedē sumia merentur

Regula significat regulares seu religiosi quare si religiosus
 religiosus p̄uenit em̄de monast̄ t̄bis potest absolui à suo p̄bato
 Cap monachi de sent: ex: 20 si religiosus p̄uenit clerici in

Sacerdote absolui ab epō Cap eodē. 3 si talis peccatio sit
 religiosi alterius monasterij absolui et à plato istius monas-
 terij cui iniuria in subdito illata sunt siue illa monaste-
 ria sint diuersa siue nō, ut recte docet Guareth disp 22
 lect 2 & 71. 4 clerici simul nuptiales et sub uno testō dora:
 possunt absolui ab epō Cap quoniam de nū: et honeste dicit,
 idē dico de moniali b. et d'nia hac tenus dicta intelliigi deat
 de pēss: nō enormi, nā in tali nec Abbas suos monachos nec
 Epus pōt absoluerē sed debent remitti ad Papā exceptis casibz
 nō possunt ore aduerbe ta oū tere religioles habere primi-
 legiu ut et in enormi possunt absolui, ne apenialy istis porta
 ad nupandū nel apostatandū et quod de subditis religiohis
 dictū ē pari rure intelligendū de flatu in in tali casu sit
 Suf v e.

Mors. id est mortis pēculū ita canō si qd suadente quod ante
 pēculū mortis intelligendū tā de physis quā morali
 Sexus, quia enim muliere absolui pōt ab epō Cap mulieres.
 eo quod mulieribus multū ex casu nupari nō expedit
 Hostia id est ea quis sit capitalis inimicitias ob quas neqz hinc
 pōt nō se soltere Papa. et hoc nō tm intelligi de inimiciis
 pīnatis sed et de hostibus fidei ubi moralit pēculū raminat hā
 Lij hoc impōnerat arbitrio nisi prudentis
 Pueri empuberes qui doli capaces nō sunt absolui possunt
 ab epō.

Officialis significat iudicē vel apparitorē principis q occido
 lumbā nō animo occidendi sed casu aliqua tm culpa pēssit de
 rōn et hunc absoluit epus in pōss: Leni vel mēdici in
 granibus Papa.

Delitiosus intelligitur p niri nobilis et potentes qui non
 possunt huius d'nia relinquere sine pēculo. 2 delicati capite-
 tes ad sustinendū labores itineris utreqz absolunt ab epō
 qui tā prudent diuenerē et qui tā delicatus sit ut non
 possit ire romā.

3 Tertia excoatio habet in Cap. hinc: de sent. ex. ubi excoati
 clerici qui sunt et sponte participant in divini in in ecclia
 qua alibi cu excoato a Papa. Ad hanc causam aq inchoanda est
 6 requirunt: 1o ut participant sit clericus et ut participet licet
 3o ut sponte: 4. ut cu excoato ab ipso Papa. s. ut participet cu
 eo in divinis. 6. requiritur hodie ut talis excoatus a Papa sit
 denunciatus inpta excoatione: Martini. 5. q. incipit ad emendanda sed.
 q om conditiones necessariae sunt ad hanc excoat. inchoanda

4 Quarta excoatio habet in Cap. Ina nos de sent. ex. 9. ubi
 incendiarios excoatos, et denunciatos, pterquam in articulo mortis.
 Nota circa hanc excoatione quod licet alij usunt incendiariu
 loci sacri hoc est ecclie vel domus alicuius religiosi excoati et
 incendiariu vero locoru profanoz non esse ipso iure excoati
 sed excoatione p epum, et postquam p ipso excoatus et non posse amplius
 absolvi nisi a Papa. Verum in videtur sententia Navarra. Cap. 27
 n. 94 et Curia: v. excoatio cap. 22. incendiarios neq in hoc capi vult
 neq alibi esse excoatos de facto, sed in quod talis excoati et denunciati
 ab ordinario, non possunt absolvi nisi a Papa, quod intellige de sacro
 et profano loco, et est multax incendiaria sit denunciata.

5 Quinta excoatio habet in Cap. conquesti. de sent. ex. ubi excoati
 ppe spoliatione ecclie cu effractione, post denunciatione absolvi
 si sunt a solo Pontifice. Nota 1o quod dicit emendandi licet excoati spo
 liati: ante denunciatione absolvi possunt ab epo, si sita fuerit usunt
 parti laice, ut dicitur cap. inq. si in excoati semel fuerint denunciati,
 non possunt amplius absolvi nisi a Papa. nota ad hanc regu. 2.
 cond. 1. ut offragat ecclia. ut res ecclie spoliant. Porro effrao
 ista non tantu significat portu riberatione, sed et suffractione parietis
 fraditione fenestrae, serae, hostij, cardinu, nectru, veluti ecclie, nec ne
 esse e ut ecclia spoliat dicitur bonis, sed sufficit quicquid rapina, vel fure
 ta prave. nota 2o ecclie nomine honorificari monast: collegia et
 alia edificia pia, imo et ecclias non consecratas, modo autoritate
 episcopi edificata sint, ut dicitur in Cap. ad haec de domibus religios:
 pri nata aut oratoria, et alia loca, hic non comprehenduntur nisi
 Suardi lect. 2. §. 4. 5. 6. et 7.

Septa excoatio proprie in cap fundamenta de elect. in 6.
ubi excoant eligentes in senatore capitaneu, aut patricio romano,
hinc in cano Papa, potente aliquo, hinc in impatore, rex, comes,
vel in aliis quibuslibet, inde sairn lib 3 de censuris § 20.

Septima excoatio est in cap quicunq;
excoantur ibi qui alicui dant facultate in ferendi, nupandi, ca
piendi, pbaas aliquas, aut eam facultates, eo quod tulerint
sententia excoat. contra reges, principes, barones, aut contra quos
libet illoru ministros, aut contra alios. Ma hinc Canonis §
sacrosancti quo laedit libertas ecclia quantum ad opus pmulpa di
et excoandi ansumus ecclias inde dicit v excoat. Sairn l. c.

Octava excoatio est in element multoru de hereticis ubi
excoantur omi in glitores, inferiores epu qui ody, gratia amoris,
lucris, aut comodi temporalis, contra contra iust: et obia omi
tuat procedere contra pravitatem hereticam aut ex eode casu aliq
heresia inposuerint, inde s statoni: 3 pte duna tit 25 cap 17
Nann cap 27 a 20.

Nonna excoatio habet in element sa religiosi de privilegiis
ubi excoant religiosi, qui sine eptha licentia parochi psumunt
sine clericis, sine laicis ad ministrare sacramenta eucharistiae,
vel extr: nact: vel benedicere nuptias. Ma hinc excoationis
est usurpacio parochialis officii. Nota hunc Canonem p compen
dere omi religiosi cuiusq; religionis approbatae. 2 requit ad hanc
excoat. ut dicta sint circa clericos laicos, na q hae ni ministrant
aliis religiosi et alterius relig: no officere hae capore, ita
dd comit apud sairn, lib 3. cap 23: § 28. et patet ta qua hi
Canonis facti sunt in favore sacer: parochialis, ta qa nomine
dari: in ma hinc ad minuat religiosi bene tn in favorabili.
3o requit et ut hae sint ex psumptione, inde si qe religiosus
ex pstantia, vel opinione reatibetione parochi hoc fuerit
no incurrat in hinc hanc excoatione 3o hae censura in
omnib; ad ministrando eucharist: in arch: ^{culo} mortis, et si no ad hit
copia parochi, ratio e qua eucharistia no est sacramta necess:
privilegiu in oppositu tit societas Jesu.

privilegiu
Jesu.

10

Decima excoꝛtio habet in cleroꝛ cupiant tit: de poꝛnis
ubi excoꝛti bꝛes religioꝛi, et clerici seculares, iadventus homi
nis ad pꝛuendū, et iurandū vel fide intꝛposita, vel alius pꝛocū
modo de eligendo apud ipsos sepultura, acta si religioꝛi vel
clerici ad eius modi sepultura eligenda iudicet bonis verbis,
sed nō ad nouendū nō iuraret hanc censurā. Nec q̄ qui i
iuraret ad iurandū, sed nō apud eandem iudicatis, nō nec is
qui iudicaret ad nouendū in sua, si effectus nō sit hōctus, reg
nū demū temeritas

11

Undecima excoꝛtio est in cleroꝛ: pꝛouis de excoꝛt. ubi excoꝛti
pꝛi temporales coꝛpꝛes aliquē ad celebranda diuina officia in
locis intꝛdictis, vel in terris ipsis oppositis. ita 2 q̄ noce diuina
vel sanctu campā nocent populo, ad nūlla audienda in tali loco
30 qui pꝛhibent, ne excoꝛti vel intꝛdicti orb ecclia eniciant, quā
dū paguā diuina. Maā huius Cui est leuilegū quo
offendit ecclia libertas in dānu officio, q̄ cultū diuinū excoꝛti
claudunt et intꝛdictis: Dispꝛnt:

De casibus reseruatū. s. Poꝛt. in excoꝛti
iuri iuribꝛis

I

Septē potiores sunt tales excoꝛtiones. Prima excoꝛtio est
coꝛpꝛis certam in excoꝛtiā: pꝛ de sepultura q̄ in caput de hōctus
ubi excoꝛti ors et epi, excoꝛtantes mortuos ad eos coꝛfirmādos:
aut eos in frusta seu mēbratim coꝛidentes aut in aquis co
quantes ut ossa carnisq̄ deuota de ferant et sepeliant in alio
loco. Maā sit crudelis manibꝛas in humana cadāera ad q̄re
iurandū pꝛ opus ē ut dicta fiant coꝛpꝛi mortuo 2 ut hū
defunctus fuerit in terris xp̄i nom̄ quā si in infidelitū
nō ē hūc iuris ad sepeliendū nō cadent in dūlla pꝛna illa
faciens q̄ ut hoc eo fine fiant ut cadāera alio de ferat ad
mulandū, quare si quis faceret, id ex odio, vel ad uindictā
caris ex publica iustitia vel ex supꝛtit: vel ad accrendā
surtidū ut sit in anathemā, vel leuetia excoꝛtiā nō
afficeret hūc canone. Subūciū in textu et mandantes si
mandatū ad execut: pꝛueniat et sufficit quā dicta est: pꝛ
ad hūc coꝛfirmā

Secunda exceptio sit verban 4 in extra: ja de simonia
 ubi exant ois dantes nel recipientes aliquid temporale p
 introitu monasterioru q modu pacti et conventionis. Nota
 pro intelligentia huius ca: exant hic tra dantes et accipietes
 ex reali pactione aliquid temporale pro admissione ad religionem
 licet in ceteris simoniis requiritur pactio ut sup vidimus in ma
 de hin: ex quo fundamento Thabes jo quoties aliquid sponte datur
 et accipit pro introitu religionis no affici hac censura quia
 hoc se malum no est sed potius pmissu. Porro sponte dare si
 significat quidam datur sine pactione tacita vel expressa, unde qui
 aliquid daret nel acciperet temstra sal. pro suffragio pstanto
 in favore talis pbonae ut in religione admittat in hunc ca.
 no incidere. Et habes quod quotiescuq; aliquid datur vel acci
 pit no pro ipso introitu vel receptione sed in sustentatione
 qui ingredi h ut quia forte monast. exant no incurrit hac
 censuram et si pactu interdicit ita Nauis cap 27. Caet scilicet
 solus et alij apud Suardu scilicet 5 9. ratio quia in nature
 id exigit nec q tunc temporale pro spuali id extendit solus
 ad monaster. dines lib 9 de inst q 6. a. 2. ad 4. pbabili qd
 ratione speculativa sed in forma considerata ad et Canonib;
 q in re morali sunt maioris ponderis, certe Dicho in 22
 q 200 art 3 ad 4 hoc asserit cu expressa limit. si monasteriu
 sit tenue et no sufficiant monast. opes huc facit Cap qua
 pro q 2 caa ja ubi Boni facinus phibet ois eiusmodi alio rei
 nisi sub sidij gratia et Cap quomda de simonia phibet eiusdi
 receptio et sub ptepta paupertatis dicit ante pteptis paup
 tatis dicit Suardu quando paupertas no subest, quapropt quo
 tiescuq; monast est opulentu omnis sit: te falsus est et factus
 atq; adio fornicatus si monia ex qua censura huius ca: contrahit
 si dicas esse eouem pragim in monasteriis pstanti monialiu
 mo et inuoru, ut nemo recipiat nisi cu promissione et
 pacto solvenda dotis apud moniales vel aliud dandi apud ni ros
 Pro hunc usum in re ipsa esse gravem abusu nec facere eiusmodi
 vel datione vel accept: in foro cofra securu, quamvis et dicit

Accipietes
 aliquid pro in
 troitu in Re
 ligione

possit accipi hanc et dari sit: sustentationis, ubi vero hic
titulus locū nō h̄t, nullus est locus vel occupat: vel traxerit.

3 Tercia excoatio est Pauli 2. de sim: q̄ incipit cum de
h̄t stable ubi excoatio oīs comitentes sine dando sine accipiendo
sim: in orator vel beneficiis et eius oīs mediatores. Nomine
beneficiis ueniant postulaciones elect: contiv: et q̄nis promj
hōnes ecclesiarū monast: dignit: et officiorū de prioratus
quod ianatus q̄ sunt platio nes apud mendicantes, in quibus
tā dantes quā accipientes et mediatores hunc canonē incur
runt de quo nos plura disp de sim: et Crid 1511 eq cap 24

4 Quarta excoatio est Martini 5. de regularibz q̄ incipit
p̄iam ambitiose ubi excoat oīs feres mendicantes sine speciali
licentia Papae transientes ad quacūq̄ relig: exopta carth
ensi, et et admitteres illos. hic canō est clarus tū ad
tendū est idū extendi tā ad religiofos societ Jesu nō tū p̄fessis
sed illos et qui post beatam nominatus tū nota simpliciter
emiserunt si illa deserta abq̄ licentia dicta transiant ad
alios p̄terquā ad carth: nā et hi auctoritate aptica scripti
sunt in numero mendicantiū mpta dederunt 2ij s. anno.
Gregorij 13 annis 1582. et 84.

transientes
ad alia relig.

5 Quinta excoatio est Sixti 4 in extranag: p̄mua n̄nis
de reliquiis sanctorū ubi excoatio tā dantes peccare n̄nt: in
qui dixerit B̄rigrine fuisse cocepta in p̄orig: quā qui dixe
rit peccare mortalit̄ en, q̄ oppositu tenent. Hunc canonē
confirmavit Crid: 1511 s. in decreta de peccato orig: et Pius 9.
in extranag: q̄ incipit sup̄ excoatio q̄ in ordine est 229.

Coceptio
orig: mar:

6 Sexta excoatio est Bonifacij octoni in extra: ja de sent
excoatio: q̄ incipit excoatio, et postea innovata est à Greg. 13
in propria extranag: q̄ est 20 int̄ ipsius constitutio n̄s anno
74 die 8 Nov̄m: et fere contra illos q̄ in romana curia in
negotis tā gratia quā iustitias aliquid dant vel p̄mi h̄nt ut
obtineant id, quod quaerunt, cōphendit hic canō primo dantes
2 recipientes 3 quocumq̄ modo intercedentes faciendo auxilio.

De hac re semper sit integrum opus. M. Natus to. 2 opera ems.
Septima executio est sexti q. in rubrica de poenit.
et cont: q. incipit effi. dicitur qua profert in eos qui abtol
unat a casibus specialiter Papae reservatis q. sunt s. ista
nota. 1. peregrinationis in Ierusalem. 2. roma. 3. copostellana.
4. religionis. 5. castitatis. et nulli sextus hos casus temp. iatel
legi exceptos in facultatibus q. interdum dantur a Pontificibus
ad absolvendum pluarie et cu. poenit. generalis clausula de
casibus Papae reservatis et notoria commutatione, et quod de
absolutione dicitur e. id est intellige de commutatione.

7
Quinq. Casus
Papae reservati

Classis. De executionibus s. Pontifici reservatis Class 2.
in extra uag. recentioribus necdum viri insertis

1
Prima executio est illa q. sumit ex quodam motu proprio
Pij s. cuius initium e. regularium pluarum et est 22 cont.
huius Papae ubi Pius exeat oes feminas q. impediuntur
monast: Carthus: et quoruncumq. regularium sub preceptu lice
tia seu iurisdictione facultatum apostolicarum quas Pius idem renovat
oes, limite huius constitutioni edidit Greg. 13 anno 1575. id est
Junij et est 36 cont. ipsius. Iterum aliam edidit anno. 81
q. incipit dubius q. emergnat 23 de Decembris q. est 78
eiusdem in ordina. in qua declarat prelatos quoscumq. regulares
aut Epos quibus tributa est facultas ex officio impediendi
monast: monachum ea nisi non posse nisi in casibus necessariis et
nunquam hinc commutata seniorum et religioforum pluarum. Contrafa
cientes pro sa. nica ingressu cathae interdicuntur pro 2a suspensi
sunt munere pontificati, et a divinis, deinceps vero ipso facto
abiq. alia declaratione exant. Regulares vero omni officio
ac ministerio prelati exeat. Aliter incurrant a. m. h. ha
tus in Cruid. sess. 25 de refo: cap. 5 de reg: et monialibus.
et nos pluma de hac re diximus disput. sa. de statu religioforu

Inpedientes
monasteria
monialium

Secunda executio fertur et a Pio q. est int. constitutio
ipsius ordine 87 et incipit intolerabilis q. fulminat in illos
qui committunt orime. h. moniaca confidentie bene factialis.

2

quae quidem constitutio pluris modos confid. includit potiores t
 duo scilicet quando accipit beneficium ab aliquo sub confidentia q
 postea vel eide res titulat vel dabit alteri ipsius amico vel fr
 atru salte illius beneficii aut eorum pars vel pensio. 2s modus co
 fidentiae est si collator conferat beneficium quomodo narius
 aut si patronus est laicus presentet vel elector eligat ali
 que ea condit. tacita vel appda ut is postea confirmatus e
 lectus vel presentatus conferat fructus totos vel parte eoru
 ad alit: vel voluit. contentis vel beneficio cedentis aut
 alterius emmissiq. vel et ut pro arbitrio. eorunde vel alte
 rius disponat de beneficio contra iuris ordinat. unde plu
 ra in dup de fru: et Naum cap 23 n 209.

Disputat

Disputatio

De casibus seu exceptionibus nulli in iure
 reservatis cap quod idem est de exceptionibus
 epo reservatis.

Casus seu exceptio q. fertur in iure communi et nulli reservata
 relinquunt ordinariis obblata et hoc significat locutio ista
 exceptio nulli reservata id est soli epo. nec hoc. Talis porro
 casus in 3i suat differentia p. quida reservata epu ipsi
 in re, quida generali ecclesiae consuetudini 3. quida specialit co
 suetudine seu cont. huiusmodi epatna pro exigentia locoru
 et omni quas quisq. epus sua cura committit, hic complete
 mure tm exceptiones duplicis prioris generis na casus 2i ge
 neris explicari nix possunt cu alii et alij in alijs et alijs epa
 titz reservant. satis vero e. impicere constit. huiusmodi emissiq.
 die. 2i

1 Prima exceptio nulli epo reservata habet in elem: unica
 clericus de cons. et aff. ubi exeat hie clerici in sacris ord: constituti
 dinatus mabimato: contententes, nota no posse in hac epat prendere
 motiu ad tradipnorantia nisi forte talis esset ordinatus in amentia vel bno
 vel raba pabret: te no ebat locus huius porre ut ep. commi

Summ: ordit saizus lib 3 cap 22 n 21

Secunda excoatio habet in extrauag. 2 Pauli 2. sub tit: 2

de rebus ecclia no alien: ubi excoaly clerici et religiosi q bona ecclie vel alienant vel ultra trienniu locant aut hypothecae aut fendo subiciunt, et talis alienatio locatio hypothecae co catio conditio ipso facto nulla est, et pterea bonu p dicitur a

excoantes eandem excoatione incurrunt. Nota quo ad emphi

tes esse casus in ta alienationis. 1o est locationis et conditio:

intra trienniu. 2o est emphitensis: in tribus his condition:

1o in casibus iure pmissis 2o in bonis ab antiquo dari solitis

in emphit: 3o in emulanti utilit: ecclia 3o casus e alienatus

fructum qui sic uando seruari no possunt ut frumentu mian

et similia, docet stans cap 27 n 249 hanc extrauag. in paucis

locis esse recepta quare consulenda e praxis. et videt hll 25. cap 11. 3

Tertia excoatio extat in cap no magno per el Cap sup epe

onta re de nel non: ubi excoaly om religiosi tacitu vel ex pte

professi de claudis suis excoatos ad audiendas lepes vel phico

id est medicina, ubi nota religiosos ad incurrendu dicta can:

debere studio m pratu exire dante no uide si dicta studia in no claudro excoaly

nal: audiunt vel abstrahunt in hunc canone. nisi quis exi

ret no intont: audiendi has scientias et ultra 2os menses q

constitunt in dicto canone, sed ex alia honesta et ratabili cau

et postea audiret has scientias no incurrerat hanc poenam

nisi postea mafata mente maneret principalit extra nonat

stadio audiendi has scientias, ite h excoat quide studio ista on

diendi et audiat sed infra duos menses ad otornat: reuertat

no incurrat quora omis ratio e sepius in dicta res iuris ga

nera legis struete accipienda te

Quarta excoatio est in cap pculosa ne cler: vel mona: 4

in b ubi excoaly om religiosi professi temere dimittentes habitu

suae relig: in scholis vel alibi, de hac re plura dixerunt in disp

de statu religiosoru, interin ut magis intelligat nota ad hanc

can: regri so ut temere dimittat q est sine cau ratabili q

a bono et diueto nro ex pendi et ordinis enim le. dimittio

ni habitus aliquando sine p fieri atq adeo no esse temerazin

Qui locant bo
na ecclia ultra
trienaria.

Religiosi ex
claudro excoaly

habitu dimitt
entes

Nota 2 magnū esse diuine int abicatione habitus et eius dimissione, ut ut loquy suarū dnp 29 sect 4 § 27 aliud ē habitū dimittere et aliud ē habitū epohare. Absctio dimitthi ad nitandū karidatū ut vntas bta nō ex tunc habi in detrat ex eoni doctrina certa ta est peccare oehiofū ad faciente extra hanc causā. Valeptia to 3 dnp 1 q 12 p 1 Panes suarū et alij notuat talo epat. iacurere quando ita abiconit habitū aut nō apponat religiofus et illis qui famdū ritur en ipso conuersaatur licet emm nō dicit hat habitū māaliter en illū potet dimitthi ta formaliter hoc nō potit pro religiofū cognosē ut et nos le diximus.

Jam nero quo ad dimissione habitus ad fringendū ē aut nō dimittitur en intant: nō reassumendi, et te si manet religiofus en illo pposito, quomōiu ut ralis scandali v g quū ex it sine habitū, nel et nūdy ut ipso monast. a te enlaroty sine illo et sic pter. p. m. inouit exationē mo hū incedens in ipso monast. et vere sspostata: si nero in fet mente et resumat habitū antequā nascatū karidatū te sine intra sine extra monast. effat nō inouit exationē. qd eo dimitthit habitū en intentione resumendi illū et te licet habitus debeat ad eo esse aane pū offitus monachi ut in quocūq loco et in lecto ubi nō debeat ut detinet in Cap nūda 20 q 1 et Cap sanctim: dist 24 si ta hit en rābi hū dimitthit te nō peccat talis, nti qui metu latroan nel carā conuēnit: en dimitthit. Nota 3 quod licet dimissio hit en peccato si ta nō fit en p. m. nō inouit hanc poena exēptū

Dimittitur habitus en tal signa findat pullicu quierat balceit pisetur natūm dormiat neq dormitur nel quiescat. addit his Cuet: v exatio cap 62 quod dimitthit habitū et p tota die domi manendo, nemi nq se conspicere exhibendo nō hit exiatus.

Quinta exatio est in dem: ja § quia nero de statu no. ubi exant simplici monachi et canonicū req: qui nulla admi nistratio ne habeat sine licentia speciali platorū hōrū car rant ad vrias principū licentiarū aut sine placis dānu in

ferant. Nota requiri ad hanc poena. po ut qui intraverit curiam et no tm puerit. 2o ut inenit eam idmificandi vel moralit: vel flat: qui qd ligatus est hinc dānu pēntu fid sine nox, porro dicit cūo nulla ad m mltitudine habentes qmā habentes. Na dicit aliquando necessario curias pncipi dīre licet et hi ipsi si dāni ficandi eam intraverit no ex cūsent a poena hanc ex:

Sexta excoatio habet ibide nbi excoant monachi q hinc licentia Abbati suora verna infra septa moralit: tenent nota po intelligi monachos tm nigros et no albos, no nero alios nec alios ordina nē habentes Abbate nec canonicos regulares (si ipsoru caput sit tm pncipus et no hinc m Abbas) ita quidem Suarthz alij tm DD. dicunt intelligi et abbes monachos q qdē sensus em rigore nreborū nreior ē prior tm utpote benignior tuto tenari pt. nota 2 nomine armoru significari illa quibus vntur utimur ad offendeudū ut hinc gladij lanceae: et ad dote dēndū ut lanceae palae si nero hnt alia arma quibus quis nti possit pro armis mupicanda ē tenentis intentio. nota 3 p pta moralitery intelligi clausura moralitica qua no licet egredi sine licentia, unde extra tenens talia no subit hanc poenam imo et si teneret in monasterio no suo no subit ut patet ex tēptu infra ex qua noia colligitur magt Suarthz no requi ut hanc habeant infra cella sed sufficit si habeant infra clausura.

6
Arma tenentes

Septima excoatio habet in Cap admi nistr. 23 95 ubi excoant ois principes et officiales qui ab epū vel platis ecclie 30 ad moniti recusant facere iust supiorū curis cano hic clausu ē ex se.

Octava excoatio habet in Cap no minus et Cap de moniti: ecclia: nbi po excoant ois consules et rectorali mt: et alij officiales luici emittendū loci raponentes excoatio Patentes iuris nes indebitas id est onera psonaru aut rerū ecclie aut actiois gloris sic et iurorū fautoru. 2o idē rectoru. evacuantes authorit: et iurid: platorū qui hnt em sup homines utriq; si moniti no desistunt excoati. Et ne callol nandi donec satisfecerint. 3o excoant J successores

8
Patentes iuris
tas excoationes.
ab ecclia

nisi infra mense excessu preparaverint. nempe haec ambobus ex
cat: no tm na epales sunt, sed papales reservata papa in bulla
venera dñi

9) Nona excoatio habetur in cap. acquiris d'sent. ex. ubi ep
canh ois qui faciunt servare Statuta edita et consuetudines
introducunt contra eadem libertate. 20 illi qui no fecerint de
lexi de capitularibus (id e libris in quibus Statuta scribuntur)
infra duos menses si sciuerint. 30 ipsi Statutorum et scripto
res Statutorum. 4 et potestates consules rectores et iudicarij
et omni in quibus haec vel edita vel servata fuerint. 5 ois q
en ista indicare stantur, qui indicata in forma publica
redigunt. Haec excoatio quatenus conuenit in excoatio in bulla
venera et reservata papa. ta pro ut alias actiones coplectit
no e reservata vide nam cap 27 n 20 uericulo 23.

20) Nona excoatio habetur in cap. nico de his q in rebus fact
in a nbi epianh ois qui q mmi vel metu extorquent Episc
vel reuocant alicuius confessione fulminatione et talis absolutio
sine ab excoatio sine huius sine introit: et tpto facto nulla

11) Decima excoatio facta in cap. eos q de inmanit ois
ubi epianh ois habentes epim temporale interdicentes suis
subditis ne platis aut clerici qcuq merentur aut ab eis ipsis
aliquid emant. de hac syl v excoatio q n 50 § 33 canit v excoatio
cap 23.

12) Undecima est in clement unica de usuris ubi excoantur
potestates, capitanei consules rectores iudices aut alij officia
solubio v fure
rei quoru cuq conitatu qui faciunt seruant distant Statu
ta qbz scripti ut solubant usurae aut solubae no reseruant
cu repstant: nel qui sciunt indicant seruant illa, nel q
enimodi Statuta hactenus edita de libris conitatu ipsoru
infra tres menses no delinuerint hi sup hoc potest: hat
nel demu si ipsa Statuta aut consuetu: nisi Statuti habi
tes quopro modo obseruari preceperint. vide suant. sect 1 § 20.

intelligunt de extimul: proprii manibus sicca talium ad
alio non ostendit dicitur potest nec sufficit id tunc aliter
gramm. Nans, cap 27, n 133. Quare, l. 46 42

17

Decima sexta executio. habetur in extranag. p. 4. q. incipit
benedictus Deus, ubi exantibus ois p. nentes eorum commentarios libros
p. llos scholia, aut int. pretationes suas speciales. 30 Crident: decretis
quod si aut aliquid obscurius dictum aut statutum sit, quod int. pretato
re exeat, id totum sibi declarandum Papa reservat. Sixtus vero v.
anno 1587. Statuit in bulla q. incipit emensa ceteri Dei, post talis
Pontificis instituit ordinatione congregacione, ex certo numero card.
natim, pro int. pretatione et executione concilii, qui vulgato nomine
ia cardinalis congregacionis dicitur, et quidem int. pretatione de re
torum qua ad doctores fidei spectant sibi Papa reservant. Cardinalis
vero impartit facultatem int. pretandi, si quando in his q. de morum
reformatioe, et ecclesie iudiciis, et aliis huiusmodi statuta sunt.
difficultas emergerit consulto t. R. Pontifici, ubi notandum est hac con
titutione DD. professores aut scriptores, qui aliquando in publicis lecti
onibus verba concilii int. pretantur, quando absq. ulla confusa pie
tate, et humiliter sua
et quid concilio conforme sit verbo et scripto explicent.

18

Decima octava executio habetur in l. 25 de res. cap 18, ubi exantur
ta clerici, quam laici, q. quomodocumq. ceperint aliquam vel virginem
vel nudam, aut aliam quancumq. honesta muliere, praeterquam in casibus

Cogentes, nisi iure expressis, ad ingrediendum monasterium, aut suscipiendum habitum
liare ad ingrediendum religionis, aut emittendam professionem, sicut e contra etiam
dicendum motu exantur q. sancta mulierum, aut virginum no suntate, vel accipiendi
aut noti emittendi quoquo modo sine iusta ca. impediant. Quo rade
spectat auxilium, vel favorem dantes.

19

Decima nona executio. habetur l. 24 de reformat. monast. cap. 6.
ubi exantur raptores mulierum, et ois illis dantes auxilium, concilium
aut favorem, et perpetuo sunt infames et oisum dignitatum incapaces
et si clerici sunt de proprio statu deiciunt. Praeter has executiones
inveniuntur multa alia lata in extranag. seu proprii motibus aliquo
rum Pontificum. Verum nil attinet eas referre, cum mihi no constet an
ois sint receptae. sic constat Sixtum plurimas tulisse, quarum aliqua
renocatae sunt alia nunquam ad praxim et usum deductae, oportet
proinde et similibus consuetudinibus locorum consulere, nam an hac ad hunc

Raptores
mulierum

pertineant nō possumus de his certā doctrinā tradere. Quare
 satis est et has hactenus in particulari de casibus reservatis
 tā in iure cōm quā in dementibus Decretis et decretalibus
 et propriis summorum Pontificū motibus disputasse

Ad honorē Dei optimi Maximi
 eiusq; matris virg: Mariæ

Adris

[Faint handwritten text visible on the right edge of the page, likely from the adjacent page.]

Index
Super oia quaesita de censuris ecclesiis

Disputatio 1 de censuris ecclesiis Communis Classis noica	<u>I</u>
Quaestio 1 Quid sit censura	1
Quotuplex sit censura ecclesiastica quaestio 2: fol 3	2
Quaestio 3 In quo distat tres censurae inter se quoniam fol. 5.	3
Quaestio 4 In quo differant censurae ecclesiasticae fol 6	4
Disputatio 2.	<u>2</u>
De prima ecclesiae censura quae est excommunicatio classis 2a	1
Quaestio 1: quibus nominibus haec censura aperietur et unde prima eius origo fol 7	2
Quaestio 2 An excommunicatio sit de iure diuino uel humano tantum fol 9:	3
Quaestio 3 Quid sit excommunicatio fol 10	4
Quaestio 4 Quid sit maior qd minor excommunicatio et de diuisionibus excommunicationis fol 11:	<u>Clas: 2</u>
Classis 2a de causa efficiente excommunicationis	5
Quaestio 5 Quis possit excommunicare fol 13	6
Quaestio 6 Quae requirita debeat habere is qd excommunicat 14	7
Quaestio 7 An possit excommunicare epus electus et confirmatus etiamsi non sit sacerdos fol 15	8
Quaestio 8 An epus possit excommunicare suu subditu ut ipse priuetur suffragiis ecclesiae et ab ipso excommunicatus a tota christiana nitatur fol 16	9
Quaestio 9 Cui nam iure uetitu sit excommunicare fol 17	10
Quaestio 10 An possit foemina excommunicare maxie benedictinalis	11
Quaestio 11 An quis possit excommunicare homine no sibi subditu: 18	12
Quaestio 12 An excommunicare qs possit suu subditu in locu sibi n subdito	13
Quaestio 13 An quis possit excommunicare seipsum fol: 19:	

14 Quæsit 14 Qualis potestas regatur ad excommunicandum
et quomodo debeat esse affecta fol 20

Class 3a Classis 3a De subiecto excommunicationis fol: 21

15 Quæsit 15 An possit excom. uniuersitas civitas monasterium &c.

16 Quæsit: 16 An possit excom. mortuus fol 22

17 Quæsit 17 An summus Pontifex possit excom. fol 23

Class 4a Classis 4a De causis excommunicationis fol: 24

18 Quæsit 18 Quænam sit idonea et necessaria materia huic censuræ

19 An excom. ferri possit ob peccatū mort: propriū futurū
uel præteritū quæsit 19 fol 25

20 Quæsit: 20 Quot modis iura iudicent aliquē contumacē

21 Quæsit 21 An excom. ferri possit etiam pro leuibus uel
etiam pro non peccato fol 27

22 Quæsit: 22 An omnis excom. regat contumaciā fol 28

23 Quæsit 23 Quænam forma seruari debeat in excom. cano

Class: 5a Classis 5a: De variis conditionib; et circumstantiis ad
ferendam excommunicationē requisitis

24 Quæsit: 24 Quid regatur antequā feratur excom. fol 29

25 Quæsit 25 An in omni casu excom. monitū debeat prædere

26 Quæsit 26 Quoties excom. debeat præmoneri fol 31:

27 Quæsit 27 An sententia excom. debeat ferri in scripto: 31:

28 Quæsit 28 An ignorans se esse excom. sit excom. fol 32.

29 Quæsit 29 Quid faciendū sit iudici post lictā kentē: excom.

Class 6a Classis 6a De effectis excommunicationis

30 Quæsit 30 An recipiens uel conferens sacramenta in
excom. licite et ualide illa conferat et sumat fol 33:

31 An sacramenta penitentia et eucharistia ualide sumi et con-

ferri possint ab excom. fol 34.

De officiis divinis exco p h i b i t i s

- Quaest 32 An excoatus possit publice divina pagere fol 36 32
 Quaest 33 An excoatus possit ingredi Ecclia fol 38 33
 Quaest 34 An excoatus possit publicā concione in ecclia audire. 38 34
 Quaest 35 An excoatus possit cum alijs ire in pessione fol 39 35
 Quaest 36 An cum plures missae eodem tempore alicubi dicuntur
 et excoatus uni interfuit, nō excoatus possit interesse alteri in pximo
 altari, vel alio eius modi Ecclia fol: 40: 36
 Quaest 38 An occulta excoatus possit publice interesse rei divinae
 audiendae vel dicendae fol 41: 38

De suffragiis Ecclesiae:

- Quaest 39 Quibusnā Suffragiis Ecclia prioret excoatus fol 42 39
 Quaest 40 An liceat pro excoato missas vel alias pces offerre. 42 40
 Quaest 41 Qua ratione Ecclia oret in officio feria sexta maio
 ris hebdomadae pro haeticis. fol 44 41
 Quaest 42 An excoatus denunciatus prioret ecclia sepultura
 An excoatus possit eligere vel eligi ad beneficiū eccliam fol 45 42
 De comunione et consuetudine fidelium excoato denunciato
 nitando et contra
 Quaest 44 Quibus in casibus fugiendū sit consortium et sub
 qua poena fol 46 44

Causa ob quas participantes in excoat. excoati

- Quaest 45 Quando liceat conuersari eū excoatis fol 49 45
 Quaest 46 An metus mortis sit causa sufficiens ad conuersandum
 cum excoato 46
 Class: De absolutione ab excoatione 47
 Quaest 47 Quis possit ab hac censura absoluerē. fol 54 48
 Quaest 48 Qua forma absolutio ab excoat. debeat fieri fol 55:

- 49 Quæsit 49 An possit quis absolui inuitus. fol 56
 50 Quæsit 50: An excoatio eo ipso censetur extincta quo excommunicatus recessit à contumacia: ibide.
 51 Quæsit 51 An possit quis esse excoatus pluribꝫ excoatio: fol 57
 Classis ult: de Excoatione minori eius effectis et absoluteone ab illa:
 52 Quæsit 52 Quid sit minor excoatio fol 58
 53 Quæsit 53 Quid ius canonicū de hac excoat statuat fol
 54 Quæsit 54 Quomodo contrahatur minor fol 59
 54 Quæsit 55 An excoatus minori excoat: cum nullū sacramētū recipere possit si recipiat ali quod illud sit nerū sacramētū.
 55 Quæsit 56: Quis terat excoationē minorē.
 56 Quæsit: 57 Quis absoluat ab hac excoatione minori: fol
 57

Disputatio Tertia

De Suspensione:

- Classuni Classis unica: Quid sit suspensio fol 62
 ca
 1 Quæsit 2 Quotduplex sit suspensio
 2 Quæsit 3 Quis sit minor suspensionis fol 63
 3 Quæsit 4 Quæsit forma suspensionis
 4 Quæsit 5 Qui modi suspendendi sint in iure fundati et usitati
 5
 6: Quæsit 6 Quibus indicis unaquæqꝫ suspensio cognosci possit
 7 Quæsit 7 Quid operetur suspensio his verbis lata suspente:
 8 Quæsit 8 De effectis suspensionis fol 67
 9 Quæsit 9 In quibus casibus incurritur suspensio quando item quibusenqꝫ in casibus excoatione suspensionis incurritur irregularitas fol 68:
 10 Quæsit 10 An suspensus ab officio p̄dicandi uel et à diaconatu fiat irregularis si concionatur fol 69:

De absoluteione à suspensione:

An omnis suspensio cogat absoluteione fol 70:	11
Quaestio 12 Quis possit absoluteione à suspensione fol 71	12
Disputatio Quarta de interdicto	
Quaestio 1 Quid sit interdictum fol 72	1
Quaestio 2 Quotduplex sit interdictum fol 73	2
Quidnam in locali interdicto nomine ecclesiae intelligatur.	3
Quaestio 4 Quana intelligantur noce oivit: quando interdictum 74	4
Quaestio 5 An quando interdictum regnum, provincia dicece his et in his sint aedificia, villae castra pertinentes ad aliud regnum provincia dicecesim, an in qua tunc interdictum regno interdicta sint et illa secunda alio pertinentia et si in illa sint: 75:	5
Quaestio 6 Quia ligentur interdicto generali et personali. 75	6
Quaestio 7 An interdicto generali personali ligentur et nobiles. 76:	7
Quaestio 8 An interdictum generale personale comprehendat et clericos et alias ecclesiacas personas fol 76:	8
Quaestio 9 An interdicto populo locus sit interdictus. fol 76	9
Quaestio 10 An cum interdictum populus aliquis interdictus sint etiam illi qui ad tempus ibi habitant pro suis negotiis imbi conficiendis fol 77:	10
Quaestio 11: An generale interdictum personale includat etiam pueros ante septimum annum amentes et similes alios.	11
Quaestio 12 An quando vel totus clerus alicuius civitatis vel aliqui ex clero interdicuntur ipsa et ecclesia quae ad hos spectat et interdicta sit:	12
Quaestio 13 An quando clerici interdicuntur veniant eorum nomine et religiosi tam viri quam foeminae fol 78	13

Resp: 4

Class 2. Classis 2a De effectis interdicti tam
localis quam personalis: De primo effectu
Circum divina

14 Quasit 14 Quid iura statuant circa primū effectū 29.
15 Quasit 15 An laici possint intesse divinis tempore
generalis interdicti fol 80:

16 Quasit 16 An tempore interdicti liceat corā infirmis
recitare officium mortuorū fol 81

De effectu interdi: in ordine ad sacramenta:

17 Quasit 17 An et quibus, et quo modo baptismus conferri
possit tempore interdicti fol 82

18 Quasit 18 An sacramentum confirmat: conferri possit ab Epō

19 Quasit 19 Quid sacramento poenitentiae

20 Quasit 20 An eucharistia dari possit fol 83:

21 Quasit 21 An extrema unctio dari possit tempore interdicti

22 Quasit 22 An sacri ordines possint suscipi tempore

22 interdicti et in loco interdicto fol 84

23 Quasit 23 An sponsalia, et matrimonium possint celebrari
tempore interdicti fol 85

De effectu in ordine ad sepulturam:

24 Quasit 24 An et quando seu laicus seu clericus possit
sepeliri in ecclia sepultura tempore interdicti fol 86

25 Quasit 25 An clerici nō tantū tempore interdi. generali sed et
specialis possint sepeliri ecclia sepultura in ecclia specialit
interdicta 86

26: Quasit 26 An haec tenus dicta de clericis intelligi in
fidelibus pari modo debeant de religiosis: fol 87

De subiecto et ministro interdicti

Quaestio 26 In quomodo possit ferri censura ecclia 87 interdicti: 26

Quaestio 27 Quis possit interdicare 27

De causa ob qua ferendum est interdictum: 28

Quaestio 28 Quana sit causa legitima iudicandi: 28

Quaestio 29 Quid requiratur ad hoc ut alterius culpa et delictum universitas vel locus interdicitur fol 29

De absolute ab interdicto: 29

Quaestio 30 Quis possit absolvere ab interdicto fol 30

Disputatio Quinta de cessatione à

divinis Depositione et Degradatione. 30

Dup. 5

Classis prima Quaestio 1 Quid sit cessatio à divinis 1

Quaestio 2 Quid sit degradatio quomodo ab aliis differat 2

et quot duplex sit: fol 93

Quaestio 3 Ob que crimina depositio et degradatio incurrah. 3

Disputatio Sexta de irregularitate: 3

Classis prima de natura et proprietate irregularitatis: Dup. 6.

Quaestio 1 Quid sit irregularitas fol 96.

Quaestio 2 Quae sint species irregularitatis 97

Quaestio 3 In quo statuuntur regulae veniendi in eorum 3

forma irregularitatis. fol 98

Classis secunda de prima specie irregul: de defectu clari 2:

laurenti nascitur: 4

Quaestio 4 Quid et quot duplex sit bigamia fol. 102

Quaestio 5 An inducatur irregul. pluralitate uxorum p. uerba 5

de presenti citra consumationem hoc est per matrimonium

natum non consumatum: fol. 105

- 6 Quæsit 6 An iterata adulteria fornicationes plures ite
conculinatus inducant irregularitatem bigamiae fol. 105.
- 7 Quæsit 7 An qui duxit uxorem ab alio eiectam vel cum
meretricibus comorante licet sit virgo sit irregularis:
- 8 Quæsit 8 An si quis ducat uxorem etiam corruptam, moriatum
in ante carnis copula et deinde ducat virginem et eam cognoscat
sit irregularis et bigamus fol. 106.
- 9 Quæsit 9 In quo consistat bigamia similitudinaria fol. 106.
- 10 Quæsit 10 Quis possit disparare in irregul. bigamia 107.
De 2a specie irregularitatis bigamiae ex defe-
ctu corporali procedens:
- 11 Quid nomine huius defectus intelligatur et quo pacto in
irregularitate et quod duplices sint legitimi: 109
- 12 Quæsit 12 An expositi hoc et illi quorum incerta est origo
sint irregulares: fol. 110.
- 13 Quæsit 13 Quid de filiis presbiterorum, religiosorum et alio-
rum clericorum indicandum sit fol. 111
- 14 Quæsit An et quomodo filii illegitimi fiant legitimi fol. 112
De secundo defectu corporis:
- 15 Quæsit 15 Quinae sint irregulares ex hoc defectu in gene-
ritu corporis faciat irregulare: fol. 113:
- 16 Quæsit 16: Regulae ad cognoscendum in particulari quinae
nitum corporis faciat irregulare: fol. 113:
- 17 Quæsit An monstruosi sint irregulares fol. 116
- 18 Quæsit 18 Quid de argantibus pigmeis gibbis et aliis
similibus fol. 116:
- 19 An oculis orbibus irregularis dicatur
- 20 Quæsit 20 An defectus nasi faciat irregulare fol. 117
- 21 Quæsit 21 An defectus labiorum causet irregularitatem.
- 22 Quid de defectu aurium manuum faciei et lingue:

	190
Quaestio 23 Quid de Maudis et claudicantibus 128:	23
Quaestio 24 Quid sentiendum sit de heremotroditis	24
Quaestio 25 Quis in oibz his casibz potest dispensare 129:	25
De tertio defectu corporis q est aetas:	
An si quis ante legitimam aetate ordinetur fiat irregularis 26	26
ris aut alia censura incurrat: fol 120:	
Quaestio 26 An pari iure suscipiens sit suscipiens quatuor	27
minores et prima tonsura ante constituta aetate et si in	
illis se exerceat fiat irregularis:	18
Quis potest irregularitate ex defectu aetatis provenire?	
De quarto defectu corporis q est valetudinis:	
Quaestio 30 Quis morbus faciat irregulare fol 121	30
De quinto defectu corporis q est libertas:	
Quaestio 31 An servitus faciat hominem irregulare	31
An obligatio ad ratiocinia faciat irregulare: 32	32
Quaestio 33 An curiales sint irregulares	33
De 3a specie ex defectu animae pueniente:	
Quaestio 34 Quid ius canonicum intelligat per illiteratos	34
qui dicuntur esse irregulares: fol 126:	
Quaestio 35 An defectus literatura, quod unciū dicit: in	35
hinculis ordinibus faciat hic irregulare ut nec ordines	
inscipere, nec susceptos exercere quis possit fol 126	
Quaestio 36 An neophytus sit irregularis: 127	36
De 4a specie ex defectu libertatis pueniente:	
De 5a specie ex defectu pfecta lenitatis epis:	
tente, hoc est ex homicidio, mutilatione &c:	
Quaestio 37 Quis incurrat irregularitate quinta	37:
huius speciei. fol 128:	

- 19)
- 38 Quæsit 38 An vera sit ista regula qui postiendo alteri
facit ipsu irregularē, et ipse irregularis est fol 129:
- 39 Quæsit 39 Quidnā iura intelligant nomine membri quādo
imponunt irregularitate fol 129
- 40 Quæsit 40 An quis fiat irregularis si occidat vel mutilat
in iustā in iudice defendendo iura sua cū moderamine incul
pata tutelae: fol 130:
- 41 An si quis cū tali moderamine occidat iniustā in iudice, sed tū
faciat ex odio fiat irregularis
- 42 Quæsit 42 An fiat irregul: q̄ interficit parante sibi infidus
An qui vocat sociū ut se defendat ab iniustore nocens fiat
irregularis si socius in iudice occidat fol 132:
- 43 An irregularis fiat qui occidit agressore fugiente
- 44 An irregul: fiat, qui occidit vel mutilat aliquē ob defensionē
honoris, vel bonorum suorum.
- De irregularitatibus clericorum:
- 45 Quæsit: An possit clericus sine irregularitate accusare ma
lfactore ob crimē morte dignū:
- 46 An si clericus capiat, et tradat iudici fiat irregularis fol 134
- 47 An si clericus videat furē fugiente cū rebus sibi furto sublati
si clamet, et vocet vicinos et ipsi furē occidant, et gtra protesta
tione clamantis fiat irregularis:
- 48 An eade protestatio sit necessaria quando clericus detert crimē
ad iudicē ecclie fol 135:
- 49 Quid dicendū sit de epis et alijs p̄latis habentibz iuris: saec
larē an possint sine irregul: iudices et magistratus constitu
re qui ingrant delicta et ea secundū leges puniant:
- 50: An si iudex secularis interrompet confessariū vel theologū
nū comittens hoc illudne crimē mereatur morte, fiat irregul:
si mors sequatur vel mutilatio: 136

An si iudex veniat ad confessionem et dicat confessorio, ego nolo morte punire hunc reum qui vere secundu[m] legem mortu[m] meretur co[n]fessorius fiat irreg: si iudici dicat ego no[n] possu[m] te absolvere nisi reu[m] illu[m] morte p[un]ias: 136:

51

Quis dispensat in hac sa[nc]ta specie irregularitatis De irregularitatis q[ui]bus ex culpa seu delicto p[ro]ueniunt:

52

Quomodo contrahatur irregularitas per iniustu[m] homicidiu[m] vel mutilatione[m]: 137:

53

An incurratur hac eade[m] irregularitas ex occisione mere ca[us]ali id est q[ui] nec in se nec in sua causa est et voluta ut euentus qui secutus est et ex opere illicito no[n] potuit moraliter p[ro]videri 138:

54

Quis dispensat in hac irregularitate 139:

55

An male suscipiens exerce[n]s conferens ordines sit irregularis:

56

An quis fiat irregularis uiolando censuras calices, celebrando vel exerce[n]do actu[m] alicuius ordinis propriu[m]. 140

57

An cu[m] quis permittit se rebaptizari sit irregularis

58

An et quando et ob quod notoriu[m] crimine[m] contrahat irregul:

59

Quis dispensat in hac irregularitate ex notorio delicto contracta

60:

Finis:

Disputatio De Casibus reservatis

Class. 1. Classis 1a De casibus reservatis in communi

- 1 Quid et quod duplex sit casus reservatus 146.
- 2 Quot quibusq; modis possit Papa aut epus communicare inferiori sacerdoti potestate absolventi à casibus reservatis. 147.
- 3 Qua via possit cognosci si sit casus reservatus nec ne. 148.

Class 2 De casibus reservatis in iure; id est in decretis, decretalibus, et de mentinis.

- 4 Quasnam personas hac censura comprehendatur. 149
- 5 Quidnam in dicto canone intelligatur nomine clerici et monachi
- 6 Quid intelligatur in hoc can: per manus violentas
- 7 An dicta actio extna, ad hoc ut contrahatur censura debeat esse p m: ratione lationis tm corporalis, vel sufficiat si sit p m: ratione inhonorationis. 150.
- 8 An liber sit ab hac censura si quis percutiat clericum inuentum turpiter apertè cū femina. 150.
- 9 An hic cano incurrat laudendo vel occidendo clericum ob iustā sui defensionē
- 10 An quis liber sit ab hac censura si quis percutiat incedentes in habitu laicali et ignoreat esse clericum vel monachi. 150.
- 11 An exatus quis sit si percutiat clericum exercentem aepolia secularia. 160.
- 12 An exatus qd sit si percutiat clericum exercentem aepolia secularia. 160.
- 13 An hunc can: incurrat superior ecclesius, qui vel percutit vel percutere iubet clericum sibi subditum ad iustā correctionē. 160.
- 14 An Canonice comprehendantur praeter percutiente et mandantes et cōplices.

Secunda pars canonis.

- 15 Quando delictū dicitur leve, quando mediocre, quando graue, seu enorme, et cuius absolutio pleneat ad lapsum cuius a. ad sud: ecclesius
- 16 In quibusnam casibus psonae quaedam sunt privilegiatae, ita ut à mediocri interdum etiam ab enormi clerici pcessores ab episcopo vel alio absolui possint licite et valide: 164.
Alia extat et can: sequuntur ordine fol. 167. et 168.

194

Disputatio De casibus reservatis summo Ponti Disp.
 fici in extranapantibus iuri insertis: 169. sunt 7.
 De excommunicationibus s. Pontifici reservatis in extranapa class.
 libris recentioribus necdum iuri insertis. 172 sunt 2.
 Disput. De casibus seu excommunicationibus nulli in iure, Disput.
 reservatis seu quod idem est de excommunicationibus epō reservatis 173:
 sunt 19.

Sanctissimus O N Clemens octavus qui iam pridem accurate
 perpenderit, et re ipsa comperit, quod reservatio facultatis absolvendi
 religiofos poenitentes à peccatis quibusdam gravioribus, nisi superio-
 res admodum prudenter et moderate illa utantur, nonnullos infir-
 miores qui intereuntem superiori suo confiteantur naufragio detegere for-
 midant, adducere possent in aeternae damnationis periculum
 et spualis remedii desperationem. Idcirco ut huic malo s. Saacritas
 opportune prospiceret, decrevit ut nemo ex regularium superioribus
 peccatorum absolutionem sibi reservet, exceptis his quae sequuntur
 aut omnibus, aut eorum aliquot pro ut subditorum utilitati
 expedire prudenter in domino iudicaverit: ~ / ~

- 1 Veneficia: incantationes sortilegia: *Qui casus possint reservari*
- 2 Apostasia à religione sine habitu dimisso, sine relicto,
 quando eo puenit ut extra septa morij seu conventus egressio fiat:
- 3 Nocturna ac furtiva è monerio seu conventu egressio
 etiam non animo apostatandi facta:
- 4 Proprietas contra notum paupertatis q̄ sit peccatum mortale.
- 5 Iuramentum falsum in iudicio regulari seu legitimo.
- 6 Procuratio seu consiliu aut auxiliu ad abortu faciendū
 post animatu scetus, etia effectū non consecuto

- 7 Falsificatio manus aut sigilli officialium monachorum, seu conventus:
- 8 Furta de rebus monachorum seu conventus in ea quantitate quae sit peccati mortalis:
- 9 Lapsus carnis voluntarius opere consummatus:
- 10 Occisio seu vulneratio aut grauis percussio cuiusque personae:
- 11 Malitiosum impedimentum seu retardatio, aut actio litterarum a superioribus ad inferiores, aut ab inferioribus ad superiores:
-
- 2 Si quod aliud praeter peccatum graue pro religionis conseruatione, aut pro conscientiae puritate reseruandum nondubitatur, id non aliter fiat quam generaliter capto in toto ordine, aut promoucialibus in promouenda matura discussione et consensu:
- 3 Non liceat superioribus regularium confessiones subditorum audire nisi quando aliquod peccatum reseruatum ad miserint aut ipsi sponte, aut proprio motu id ab eis petierint:
- 4 Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, quatuor, confessarios, pro subditorum numero maiore vel minore, iudicant docti, prudentes, et charitate praediti, qui non reseruatis eos absoluant, et quibus etiam reseruatum abblutio committatur, quando casus occurrerint, in quo eam debere committi ipse in primis confessarius iudicauerit:
- 5 Tam superiores pro tempore existentes, quam confessarii qui ad superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentissime, ne ea notitia quam de aliorum peccatis in confessione habuerint ad exteriori gubernatione utantur:
- 6 Licet tamen superiori determinare penitentias graues quibusdam peccatis contra non reseruatis a confessario imponendas, quae subditos ab huiusmodi perpetrando cohibere possint:

196
Atq; ita per noscitur Regularium superiores quicunq; illi sint obse-
rari mandavit, ne obstantibus constitutionibus, et ordinationibus
apostolicis ac vicinis eorum etiam generalis Decretis, nec non consuetu-
dinibus etiam ab immemoriali tempore observatis, aut regulis in
generalibus, aut provincialibus Capitulis editis, statutis, et constitu-
tionibus etiam apostolica auctoritate confirmatis, privilegiis
indultis, et concessionibus quibuscunq; (quorum tenores hic pro
expressis haberi voluit) ceterisq; in contrarium facientibus
quibuscunq; Datum Romae apud S. Petrum die 26 Maij. 1594.

Andreas Surlongus secretarius.

197

[Faint, illegible handwritten text in a single column, possibly a list or account.]

[Faint, illegible handwritten text visible on the right edge of the page.]